

PRIREDILI

KAZNENO PRAVO: MLADEN PIŠKOREC, predsjednik kaznenog odjela

GRADANSKO PRAVO: LJUBAN BATINAC, predsjednik građanskog odjela

KAZNENO PRAVO

I KAZNENI ZAKON	2 - 8
II ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA.....	8 - 9
III ZAKON O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA.....	9
IV ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU.....	9 - 13

GRAĐANSKO PRAVO

I STVARNO PRAVO.....	14 - 32
II OBVEZNO PRAVO.....	32 - 42
III OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO.....	43 - 48
IV RADNO PRAVO.....	48 - 57
V GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO:	
PARNIČNI POSTUPAK.....	57 - 66
OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA.....	67 - 79

I KAZNENI ZAKON

1) Čl. 23

Sukladno odredbi čl. 23. st.1. KZ-a zastara izvršenja kazne počinje teći od dana pravomoćnosti odluke kojom je kazna izrečena. Prema odredbi čl. 23. st.2. KZ-a tijekom zastare ne teče za vrijeme za koje se prema zakonu izvršenje ne može započeti ili nastaviti. Radi se o pravnim razlozima zbog kojih tijekom zastare miruje jer se kazna iz zakonom predviđenih razloga ne može izvršiti. Jedan od takovih pravnih razloga jest okolnost da osuđenik već izdržava kaznu zatvora po drugoj sudskoj odluci. U takvom slučaju dolazi do mirovanja zastare tj. zastara izvršenja kazne ne teče dok osuđenik tu drugu kaznu ne izdrži. U tim slučajevima prema odredbi čl. 23. st.5. KZ-a može doći samo do apsolutne zastare izvršenja ukoliko protekne dvostruko vrijeme iz čl. 21. KZ-a.

VSRH I Kž-943/06 od 9. listopada 2007. g.

2) Čl. 28

Počinitelj je dovršeno kazneno djelo zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st.2. KZ okrivljenica koja je u proljeće 2004. godine u povrtnjaku unutar dvorišta obiteljske kuće posadila dvije stabljike indijske konoplje (marihuane), o čijem se uzgoju brinula, koje su do srpnja mjeseca te godine izrasle u visinu od 130 i 150 cm. Iako odredbom čl. 28. KZ nije ograničena primjena instituta beznačajnosti djela, kako u odnosu na vrstu kaznenog djela, tako i na visinu propisane kazne, odnosno njegove težine, za prosudbu je li neko djelo beznačajno od značaja su subjektivne i objektivne okolnosti, dakle krivnja počinitelja, motiv počinitelja, način počinjenja te nastale posljedice. Činjenice da je u pitanju uzgoj dvije stabljike indijske konoplje o čijem se uzgoju okrivljenica brinula i znala da je uzgoj te biljke nedopušten, unatoč tome da je do sada neosuđivana i što u postupku nije utvrđeno da je uzgojila opojnu drogu marihuanu s ciljem distribucije na tržištu, ne ukazuju da se radi o beznačajnom djelu u smislu odredbe čl. 28. KZ, osobito s obzirom na ukupnu količinu opojne droge od 149,7 grama, već naprotiv upućuju da djelo nije neznatnog stupnja nemara i krivnje.

VSRH I Kž-421/05 od 12. prosinca 2006. i 13. ožujka 2007. g.

3) Čl. 38

Okrivljenik koji je po dogovoru doveo osobnim automobilom drugu dvojicu suokrivljenika do poljoprivredne ljekarne gdje ih je ostao čekati, dok su oni preskočili žičanu ogradu, ušli u dvorište ljekarne i dok je jedan okrivljenik pazio da netko ne naiđe, drugi je provalio vrata i ušao u ljekarnu, te iz registar kase uzeo novac, koji su kasnije sva trojica okrivljenika podijelili, nije supočinitelj u kaznenom djelu teške krađe iz čl. 217. st.1. toč.1. KZ, jer nije poduzeo bilo koju radnju u samoj radnji počinjenja djela, niti je svojom radnjom bitno doprinio počinjenju kaznenog djela, već se može označiti samo pomagačem u počinjenju kaznenog djela teške krađe.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-19/07 od 15. veljače 2007. g.

4) Čl.60.

Izrekom presude okrivljenik je proglašen krivim da je u prostorijama policijske postaje, priveden radi utvrđivanja alkoholiziranosti zbog počinjenog prekršaja protiv javnog reda i mira, policajca kome je odbio predati osobnu iskaznicu počeo vrijeđati, te zamahnuo rukom prema njegovoj glavi, koji udarac je policajac blokirao, nakon čega je policajcu prijetio riječima „kako će ga odležati tri mjeseca“, pa da je time u stjecaju počinio kaznena djela napada na službenu osobu iz čl. 318. st.1. KZ-a i prijetnje iz čl. 129. st.3. i 1. KZ-a. Radnje zbog kojih je okrivljenik proglašen krivim ne predstavljaju stjecaj dvaju označenih kaznenih djela, već se radi o počinjenju samo kaznenog djela iz čl. 318. st.1. KZ-a koje predstavlja lex specialis u odnosu na kazneno djelo iz čl. 129. st.3. KZ-a. Kod kaznenog djela iz čl. 318. st.1. KZ-a posebno su izdvojene radnje koje obavlja službena osoba u vezi kojih je napadnuta ili joj se ozbiljno prijeti dok se u odredi čl. 129. st.3. KZ-a one samo generalno navode, jer se službenoj osobi prijeti općenito u vezi s njezinim radom ili položajem.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-201/07 od 25. listopada 2007. g.

5) Čl. 60.

Okrivljenik je proglašen krivim da je kao ravnatelj doma zdravlja, bez znanja i pristanka pojedinih pacijenata, sam popunio i potpisao 570 izvjava u ime pojedinih pacijenata o izboru liječnika za narednu godinu, pa je time uvećao broj pacijenata te zdravstvene ustanove radi stjecanja prava na isplatu tzv. „glavarine“, kako bi HZZO isplatio domu zdravlja veća financijska sredstva od onih koja mu pripadaju, ali do toga nije došlo jer je ovakva djelatnost okrivljenika uočena i onemogućena. Kriminalna djelatnost okrivljenika pogrešno je pravno kvalificirana kao stjecaj kaznenih djela zlorabe ovlasti u gospodarskom poslovanju u pokušaju iz čl. 292. st.1. al. 6. u vezi čl. 33. KZ-a sa djelom krivotvorenja isprave iz čl. 311. st.1. KZ-a. Kada je u postupku utvrđeno da je okrivljenik kao dogovorna osoba u pravnoj osobi na temelju krivotvorenih isprava – izvjava pacijenata, pokušao ishoditi protupravnu imovinsku korist za svoju pravnu osobu – dom zdravlja, tada on nije „na drugi način grubo prekršio zakon i pravila poslovanja glede uporabe i upravljanja imovinom“ iz al. 6. st.1. čl. 292. KZ-a, već je time ostvario elemente bića istog kaznenog djela ali opisanog u al. 2. st.1. toga članka, jer je sastavljanjem isprava neistinitog sadržaja ustvari neistinito prikazao stanje uspjeha poslovanja u toj pravnoj osobi. Odredba čl. 292. st.1. al. 6. KZ-a ima supsidijarni značaj i dolazi u primjenu samo ako se kriminalno ponašanje počinitelja ne može podvesti niti pod jednu od prethodnih alineja stavka 1. toga članka. Realni stjecaj kaznenog djela iz čl. 292. st. 1. al. 2. KZ-a s kaznenim djelom krivotvorenje isprave iz čl. 311. KZ-a nije moguć, jer se ovo potonje kazneno djelo ukazuje kao način izvršenja kaznenog djela iz čl. 292. KZ-a tj. radi se o prividnom idealnom stjecaju kada počinitelj istom radnjom povrjeđuje dva zaštićena dobra, a ta radnja zbog odnosa specijaliteta pravno predstavlja jedno kazneno djelo, i to iz čl. 292. st.1. al. 2. KZ-a.

VSRH I Kž-538/05 od 13. rujna 2007. g.

6) Čl. 61.

Okrivljenik je proglašen krivim za produljeno kazneno djelo zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st.2 KZ-a u vezi čl. 41. Zakona o izmjenama i dopunama KZ-a (NN 71/06) počinjeno sa dvije radnje neovlaštene prodaje opojne droge, prve počinjene u periodu od svibnja do listopada 2006. godine, i druge počinjene od mjeseca studenoga 2006. g. do veljače 2007. g., te radnjom posjedovanja droge radi prodaje dana 09. veljače 2007. g. Kada je u postupku utvrđeno da su neke od radnji iz sastava produljenog kaznenog djela počinjenje prije, a neke nakon dana 01. listopada 2006. g. kada je stupio na snagu novi Zakon o izmjenama i dopunama KZ-a (NN 71/06), tada na ukupnu kriminalnu aktivnost okrivljenika treba primijeniti zakon koji je bio na snazi u vrijeme poduzimanja posljednje kriminalne radnje. Kako je u postupku dokazano da je okrivljenik dana 09. veljače 2007. g. posjedovao 44,17 grama opojne droge amfetamina radi daljnje prodaje, a glavna ostalih kriminalnih radnji je poduzeta nakon 01. listopada 2006. godine, to je sud prvog stupnja valjano pravno kvalificirao djelo po izmijenjenom KZ-u. Osim toga, ako je okrivljenik u optužnici bio terećen za tri zasebna kaznena djela iz čl. 173. st. 2. KZ-a sud prvog stupnja je postupajući okrivljeniku u korist prihvatio u smislu čl. 61. KZ-a konstrukciju produljenog kaznenog djela i time izbjegao utvrđivanje pojedinačnih kazni zatvora za svaku pojedinu kriminalnu radnju što bi, prilikom primjene odredaba o stjecaju, za okrivljenika svakako bilo nepovoljnije.

VSRH I Kž-866/07 od 08. studenog 2007. g.

7) Čl. 80. st.1.

Okrivljenik je proglašen krivim da je počinio kazneno djelo krivotvorenja isprave iz čl. 311. st.2. u vezi st.1. KZ na način da je na neregistrirani osobni automobil marke „Fiat Ritmo“ pričvrstio registarske pločice koje pripadaju osobnom automobilu marke „Yugo“, koji automobili su u vlasništvu okrivljenika. U konkretnoj situaciji nema mjesta primjeni sigurnosne mjere iz čl. 80. st.1. KZ oduzimanja registarskih pločica osobnog automobila marke „Yugo“, jer se radi o pravim registarskim pločicama koje pripadaju točno određenom vozilu. Te registarske pločice zajedno sa osobnim automobilom marke „Yugo“ kojim pripadaju čine pravnu cjelinu, tako da okrivljenik kao vlasnik tog vozila primjenom ove sigurnosne mjere ne bi bio u mogućnosti da legalno koristi taj osobni automobil. Pored toga, nije ispunjen niti kumulativni uvjet za primjenu sigurnosne mjere iz čl. 80. st.1. KZ-a, jer se ne radi o zaštiti opće sigurnosti ili moralnih vrijednosti zbog kojih razloga bi oduzimanje registarskih pločica bilo prijeko potrebno.

VSRH Kzz-11/06 od 18. listopada 2006. g.

8) Čl. 90.

Nema dvojbe da je namjera okrivljenika u trenutku napada na oštećenika bila da ga usmrti kada je utvrđeno da je metalnom cijevi dužine 1 m četvrtastog oblika 4 x 4 cm jedanput snažno udario po glavi oštećenika, pri čemu je on zadobio teške i po život opasne ozljede do te mjere da se može očekivati trajno i teško narušavanje zdravlja, te mu je život spašen zahvaljujući hitno pruženoj liječničkoj pomoć, čime okrivljenik čini kazneno djelo

pokušaja ubojstva iz čl. 90. u vezi čl. 33. KZ-a, a ne kvalificirane teške tjelesne ozljede iz čl. 99. st. 2. KZ-a.

VSRH IKž-48/05 od 27. ožujka 2007. g.

9) Čl.129. st.2.

Ne čini kazneno djelo prijetnje iz čl. 129. st.2. KZ-a okrivljenica koja je oštećenici „prisonila vinogradarske škare na prsa i rekla – gle što imam“, jer takvim radnjama nedostaje element ozbiljnosti prijetnje i element prijetnje usmrćenjem, dok subjektivni doživljaj oštećenice koja je mislila da bi ju okrivljenica tim škarama mogla usmrtiti i toga se uplašila nije od značaja za ostvarenje obilježja kaznenog djela prijetnje.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-15/07 od 25. siječnja 2007. g.

10) Čl.173. st.2.

Za kazneno djelo zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st. 2. KZ-a čiji se modalitet činjenja sastoji u neovlaštenoj proizvodnji tvari ili pripravaka koji su propisom proglašeni opojnim drogama nije odlučno da li je proizvedena opojna droga bila namijenjena za vlastitu konzumaciju ili za distribuciju na tržištu, već je za počinjenje tog vida kaznenog djela dovoljna sama neovlaštena proizvodnja opojne droge, bez obzira na daljnju namjenu.

VSRH I Kž-421/05 od 12. prosinca 2006. g. i 13. ožujka 2007. g.

11) Čl. 230. st.1.

U radnjama okrivljenika kome je na teret stavljeno da je u razdoblju od 2003. godine do 11. travnja 2006. godine putem osobnog računala nasnimio ukupno 62 komada CDR i DVD sa sadržajem filmova, glazbe i igrice za PC kako bi ih koristio za svoje potrebe, ne postoje zakonska obilježja kaznenih djela iz čl. 230. st.1. i/ili čl. 231. st.1. KZ-a, koja djela su blanketne naravi i postoje jedino ukoliko se radi o radnjama koje su protivne Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima (NN br. 167 od 22. listopada 2003. g.). Prema tom Zakonu presnimavanje autorskog djela je jedan od načina njegova reproduciranja, a u smislu čl. 82. toga Zakona fizička osoba može reproducirati autorsko djelo na bilo koju podlogu ako to čini za privatno korištenje, kao i reproducirati autorsko djelo u obliku fotokopije i za drugo vlastito korištenje, koje nema izravnu ili neizravnu komercijalnu svrhu i nije namijenjeno ili pristupačno javnosti. Kada fizička osoba presnimava i koristi za vlastite potrebe glazbena djela, filmove i video-igre, tada ne čini kazneno djelo iz čl. 230. st.1. i/ili 231. st.1. KZ-a, jer za navedene radnje u smislu odredaba Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima nije potrebno odobrenje autora ili proizvođača zvučne ili slikovne snimke.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-130/07 od 5 srpnja 2007. g.

12) Čl. 252a.

U radnjama okrivljenika kome je stavljeno na teret da je kao predsjednik uprave dioničkog društva, koje je bilo investitor i izvođač radova, suprotno odredbi čl. 84. st.1. Zakona o gradnji (NN 175/03 i 100/04), unatoč tome što je znao da za radove nije izdana pravomoćna građevinska dozvola, pristupio prenamjeni, dogradnji i rekonstrukciji postojećih građevinskih pogona, nema obilježja kaznenog djela protupravne gradnje iz čl. 252a. KZ-a. Građenje bez građevinske dozvole predstavlja samo prekršaj iz čl. 184. Zakona o gradnji, za koji su odgovorne osobe dioničkog društva prethodno već prekršajno kažnjene. Da bi iste radnje koje predstavljaju prekršaj bile kazneno djelo potreban je veći stupanj protupravnosti, pri čemu treba poći od zaštitnog objekta samog kaznenog djela. Kazneno djelo protupravne gradnje opisano je u Glavi kaznenih djela protiv okoliša (Glava XIX KZ-a), pa se upravo u povredi zaštitnog objekta iz te Glave mora očitovati taj veći stupanj protupravnosti. Za postojanje kaznenog djela protupravne gradnje potrebno je da dođe do ugrožavanja okoliša, što okrivljeniku nije stavljeno na teret, a do takve posljedice nije ni moglo doći jer je gradnja započeta u opsegu i na način kako je kasnije određeno dobivenom pravomoćnom građevinskom dozvolom.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-212/07 od 15. studenog 2007. g.

13) Čl. 271. st.4.

U radnjama okrivljenika koji je dozvolio svom maloljetnom sinu, starom 15 godina da sam i bez njegove kontrole ode poljoprivrednim traktorom na oranicu obavljati radove oranja, znajući da nije obučen za upravljanje poljoprivrednim traktorom, pa je maloljetni sin prilikom izoravanja zadnje brazde, krećući se uz rub oranice uzdignute oko 1,30 m, počeo traktorom kliziti niz padinu, uslijed čega se traktor prevrnuo i prignječio njegovo tijelo tako da je odmah preminu, ne postoje obilježja teškog djela protiv opće sigurnosti iz čl. 271. st.4. u vezi čl. 263. st.4. i 1. KZ-a. U konkretnom slučaju ugrožena je jedna određena osoba – maloljetni oštećenik, što je imalo za posljedicu njegovu smrt, pa se jedino može raditi o kaznenom djelu protiv života i tijela prouzročenjem smrti iz nehaja iz čl. 95. KZ-a počinjenim s nesvjesnim nehajem.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-168/07 od 30. kolovoza 2007. g.

14) Čl. 272. st. 2.

Pogrešno je stajalište prvostupanjskog suda da ne postoji nepropisno postupanje u radnjama okrivljenice koja je zaustavivši se na raskrižju više cesta sa ulicom koja ima prednost prolaza, u namjeri da tu ulicu prijeđe poprečno, unatoč velikoj gustoći prometa po glavnoj ulici, smatrajući da se može pouzdati u vozača autobusa koji se zaustavio ispred raskrižja na glavnoj cesti i rukom joj signalizirao da može prijeći raskrižje, krenula automobilom u prelazak raskrižja, a kada je prošla ispred autobusa u desnu bočnu stranu njenog automobila udario je biciklista koji se kretao pored autobusa uz desni rub kolnika ulice s pravom prvenstva, kojom prilikom je biciklista pao na kolnik i zadobio teške tjelesne ozljede. Nikakav znak ili signal drugog sudionika u prometu ne oslobađa vozača obveze da se osobno uvjeri može li sigurno i bez opasnosti za druge sudionike u prometu poduzeti koju radnju svojim vozilom, niti taj znak ili signal može vozaču protivno prometnim propisima dati

prednost prolaska u raskrižju u odnosu na ostala vozila koja se kreću cestom s prednošću prolaska. Konkretna prometna situacija od okrivljenice je zahtijevala posebno oprezno postupanje obzirom da je u popodnevnim satima u vrijeme najgušćeg prometa oko 15,15 sati osobnim automobilom sa sporedne ceste ulazila na složeno raskrižje sa cestom s prednošću prolaska, te da joj je krećući se tom cestom s desne strane naišao autobus, dakle vozilo takvih dimenzija da ne može vidjeti kreće li se koje vozilo (bicikl ili motocikl) sa druge, desne bočne strane autobusa. Okrivljenica je mogla i trebala predvidjeti nailazak oštećenika i shodno tome zastati kod prednjeg dijela autobusa, te provjeriti da li joj prometna situacija dopušta nastavak kretanja i tek nakon toga nastaviti kretanje automobilom, zbog čega je ugrožavanje javnog prometa počinila sa nesvjesnim nehajem.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-54/07 od 08. ožujka 2007. g.

15) Čl. 292. st. 2.

Čini pokušaj kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. st. 2. KZ okrivljenik koji je kao ravnatelj doma zdravlja, iako je znao da pacijenti moraju osobno izraziti svoju želju o izboru liječnika za narednu godinu i to potvrditi svojim potpisom, sam popunio i potpisao 570 izjava u ime pojedinih pacijenata, čime je na umjetan način uvećao broj pacijenata te zdravstvene ustanove kako bi neosnovano stekao pravo na isplatu tzv. "glavarina" i kako bi HZZO isplatio domu zdravlja veća financijska sredstva od onih koja mu pripadaju i to u iznosu od preko 30.000,00 kn. Ne radi se o neprikladnom ponašanju u smislu čl. 33. st.3. KZ, jer posljedica je izostala samo zahvaljujući budnosti već izabranih liječnika koji su uočili manjak svojih pacijenata i pokrenuli postupak arbitraže, što je onemogućilo nastupanje zabranjene posljedice.

VSRH I Kž-538/05 od 13. rujna 2007. g.

16) Čl. 311. st.1.

Ne radi se o počinjenju kaznenog djela krivotvorenja isprave iz čl. 311. st.1. KZ kada je utvrđeno da je okrivljenik pribavio obrazac banke "izjava o isplati plaća i drugih redovnih primanja zaposlenika" u kome je naznačeno da je zaposlen na neodređeno vrijeme u tvrtki "S" d.o.o., znajući da podaci navedeni u obrascu nisu istiniti, jer nikada nije bio zaposlen u toj tvrtki, nakon čega je tako popunjeni obrazac ovjeren žigom i potpisom odgovorne osobe tvrtke "S" d.o.o. podnio djelatnici banke prilikom sklapanja ugovora o tekućem računu. Upotrijebljeni obrazac ne predstavlja lažnu ispravu, već se radi o pravnoj ispravi sa neistinitim (lažnim) sadržajem, a takva isprava može biti predmet jedino kaznenog djela krivotvorenja službene isprave iz čl. 312. KZ ili izdavanja i uporabe neistinite liječničke ili veterinarske svjedodžbe iz čl. 316. KZ.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-271/06 od 11. siječnja 2007. g.

17) Čl. 330. st.2.

Čini kazneno djelo protupravne naplate iz čl. 330. st.2. KZ okrivljenik koji je radi naplate duga za drugu osobu silom ili ozbiljnom prijetnjom prisilio oštećenika da nešto učini

na štetu svoje imovine. Označeno kazneno djelo po pravnoj prirodi je delictum communium, što znači da počinitelj ne mora biti obavezno vjerovnik već i neka druga osoba koja za vjerovnika naplaćuje dug.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-164/07 od 30. kolovoza 2007. g.

18) Čl. 337. st.3.

Ne čini kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti iz čl. 337. st.3. KZ okrivljenik koji je kao ravnatelj doma zdravlja angažirao na adaptaciji zgrade doma dvije osobe za koje je znao da nemaju registrirani obrt i potrebnu stručnu kvalifikaciju za obavljanje građevinsko-obrtničkih i instalaterskih radova, i tim osobama pribavio protupravnu imovinsku korist, ako su svi ugovoreni obrtnički radovi na zgradi uistinu i završeni, i to na solidan način ili prosječne kvalitete. Činjenica što angažirane osobe nisu imale registrirani obrt za izvođenje tih radova tj. radili su "na crno", nije u uzročnoj vezi s kvalitetom tih radova i eventualno pribavljenom protupravnom imovinskom koristi, kao što se to tvrdi u optužnici, niti je kod okrivljenika utvrđeno postojanje namjene da drugim osobama pribavi protupravnu imovinsku korist.

VSRH I Kž-538/05 od 13. rujna 2007. g.

II ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

19) Čl. 626. st. 1. toč. 2.

Pravomoćnom presudom okrivljenik je proglašen krivim za kazneno djelo povrede dužnosti u slučaju gubitka, prezaduženosti ili nesposobnosti za plaćanje iz čl. 626. st.1. toč.2. Zakona o trgovačkim društvima (ZTD), počinjeno na način da kao direktor trgovačkog društva "K" d.o.o. protivno odredbi čl. 251. st. 2. ZTD 11. rujna 2003. godine nije podnio prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, iako je znao da je društvo nesposobno za plaćanje i da su se stekli zakonski uvjeti za pokretanje stečajnog postupka. Konkretno kazneno djelo iz čl. 626. st.1. toč. 2. ZTD ostvareno je propuštanjem člana uprave da izvrši svoju obvezu zatražiti otvaranje stečajnog postupka, dakle počinjeno je nečinjenjem, te je dovršeno kada su nastupili zakonski uvjeti iz čl. 251. st.2. ZTD i čl. 4. Stečajnog zakona i istekli zakonski rokovi u kojima je okrivljenik kako direktor bio dužan zatražiti otvaranje stečajnog postupka. Iako okrivljenik nakon što je pravomoćno osuđen zbog kaznenog djela iz čl. 626. st.1. toč.2. ZTD nije podnio prijedlog za otvaranje stečajnog postupka sve do početka 2006. godine, protiv njega se ne može voditi novi kazneni postupak zbog istovrsnog kaznenog djela, jer se u smislu odredbe čl. 11. st.1. ZKP radi o presuđenoj stvari, budući nakon pravomoćnosti presude nije nastala neka nova obveza okrivljenika da zatraži otvaranje stečajnog postupka.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-47/07 od 1. ožujka 2007. g.

III ZAKON O TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

20) Čl. 154. st.1.

Kod kaznenog djela nedopuštene trgovine vrijednosnim papirima iz čl. 154. st.1. Zakona o tržištu vrijednosnih papira neovlašteno posredovanje u kupnji ili prodaji vrijednosnih papira kao nedopuštena djelatnost ostvaruje se "bavljenjem", što znači da počinitelj postupa obrtimice (u vidu zanata) i s namjerom da i nadalje ponavlja takve radnje kao djelatnost kojom će ostvarivati određene prihode. U radnjama okrivljenika kome je stavljeno na teret da je u razdoblju od 12. svibnja do 08. lipnja 2006. godine od 39 osoba dioničara tvrtke "B" d.d. ishodio punomoći za prodaju njihovih dionica, te im isplatio za dionice ugovoreni iznos u gotovini, i potom dionice putem brokerske kuće prodao, nema bitnog elementa kaznenog djela iz čl. 154. Zakona o tržištu vrijednosnih papira tj. da se radi o obrtiničnom vršenju kaznenog djela, pa takve radnje ne predstavljaju označeno kazneno djelo.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-249/07 od 20. prosinca 2007. g.

IV ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU

21) Čl. 9. st.2.

Tehnička snimka verbalnih prijetnji koje je okrivljenik putem telefona uputio oštećeniku može se upotrijebiti kao dokaz u kaznenom postupku protiv okrivljenika zbog kaznenog djela prijetnje iz čl. 129. st.2. KZ-a, iako je pribavljena izvan kaznenog postupka po oštećeniku kao privatnoj osobi. Tehničko snimanje razgovora ili izjave koji su namijenjeni upravo osobi koja to snima ne predstavlja neovlašteno snimanje u smislu kaznenog djela iz čl. 131. st.2. KZ, pa takva snimka nije nezakoniti dokaz u smislu odredbe čl. 9. st.2. ZKP.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-10/07 od 25. siječnja 2007. g.

22) Čl. 52.

Kada je kazneni postupak pravomoćnim sudskim rješenjem obustavljen zato što je privatni tužitelj u postupku zbog kaznenog djela tjelesne ozljede iz čl. 98. KZ izjavio da povlači privatnu tužbu i odustaje od kaznenog progona, tada je privatni tužitelj ostao bez mogućnosti da se ponovno pojavi u ulozi tužitelja u istoj pravnoj stvari, pa tako i oštećenika kao tužitelja ukoliko je državni odvjetnik za isti događaj odbacio kaznenu prijavu zbog kaznenog djela teške tjelesne ozljede iz čl. 99. st.1. KZ i uputio oštećenika da kao tužitelj može nastaviti kazneni progon.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-9/07 od 18. siječnja 2007. g.

23) Čl. 90. st.2. toč. 3.

Nakon podignute optužnice zbog kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st.2. KZ, neovlaštenim posjedovanjem radi prodaje 965,5 grama opojne droge marihuane, okrivljeniku je na temelju čl. 87. st.2. i čl. 90. st.1. i 2. toč. 3. ZKP mjera pritvora zamijenjena mjerom opreza obveze okrivljenika da se jedanput tjedno javlja u savjetovanište za mladež

crvenog križa. Okolnosti da je okrivljenik neosuđivan i da, osim konzumacije marihuane - psihijatrijskim vještačenjem utvrđeno je da je ovisnik o cannabisu, ne pokazuju druge oblike asocijalnog ponašanja, zatim zainteresiranost roditelja da okrivljeniku pomognu u prestanku konzumiranja opojne droge, kao i da se radi o mlađem punoljetniku, opravdavaju zaključak da mjera pritvora nije nužna jer se ista svrha može ostvariti i blažom mjerom iz čl. 90. st.2. toč.3. ZKP, kao prihvatljivom garancijom za prevenciju ponavljanja kaznenih djela.

VSRH II Kž-579/07 od 14. rujna 2007. g.

24) Čl. 102. st.1. toč. 4.

Optužnicom se okrivljeniku stavlja na teret kazneno djelo zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st.2. KZ počinjeno neovlaštenim posjedovanjem radi prodaje 965,5 grama opojne droge marihuane. Iako se radi o većoj količini opojne droge, od koje je moguće sačiniti oko 200 pojedinačnih doza za konzumiranje, nema zakonske osnove za pritvor iz čl. 102. st.1. toč. 4. ZKP, jer se sama količina droge ne može označiti kao posebno teške okolnosti djela.

Županijski sud u Bjelovaru, Kv-91/07 od 03. kolovoza 2007. g.

11

25) Čl. 102. st.1. toč.4. ZKP

Optužnicom se okrivljeniku stavlja na teret držanje radi prodaje 47,37 grama droge amfetamin (speed) i počinjenje kaznenog djela zlouporabe opojnih droga iz čl. 173. st. 2. KZ. Terećena količina opojne droge, u smislu odredbe čl. 102. st.1. toč.4. ZKP ne ulazi u kategoriju onih okolnosti djela koje ukazuju na posebno teške okolnosti djela zbog kojih bi pritvor protiv okrivljenika bio neophodan. Ne radi se o većoj količini opojne droge zbog koje bi ovo djelo izlazilo iz okvira uobičajenog načina izvršenja ovakvih kaznenih djela.

VSRH II Kž-100/07 od 16. veljače 2007. g.

26) Čl. 121. st.1.

Kada je utvrđeno da je odvjetnik, branitelj okrivljenika, poziv za glavnu raspravu primio jedan mjesec i dvadeset dana prije njenog održavanja, te da je telefaksom na sam dan glavne rasprave u 07,42 sata poslao sudu podnesak datiran sa dva dana ranijim datumom, kojim traži odgodu rasprave zbog zauzetosti prisustvovanjem raspravi u pritvorskom predmetu kod drugog suda istog dana u 09,15 sati, tada se može zaključiti da je odvjetnik neopravdano čekao sam dan glavne rasprave kako bi obavijestio sud o svojoj spriječenosti da na nju pristupi iako je o svojoj zauzetosti ranije mogao ili obavijestiti sud ili osigurati svoju zamjenu. Postoji zato krivnja odvjetnika za odgodu glavne rasprave pa su ispunjeni zakonski uvjeti iz čl. 121. st.1. ZKP da je odvjetnik obavezan podmiriti trošak odgode glavne rasprave.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-71/07 od 22. ožujka 2007. g.

27) Čl. 123. st.1.

Sukladno odredbi čl. 123. st.1. ZKP, kada se donese oslobađajuća presuda, jedino troškovi kaznenog postupka iz čl. 119. st.2. toč. 1.-5. ZKP, te nužni izdaci okrivljenika i nužni izdaci i nagrada branitelja padaju na teret proračunskih sredstava, iz čega slijedi da nužni izdaci oštećenika kao tužitelja, te nagrada i nužni izdaci njegova opunomoćenika ne padaju na teret proračunskih sredstava suda, osim u slučaju iz čl. 124. st.1. ZKP ako je oštećeniku kao tužitelju opunomoćenik bio postavljen po službenoj dužnosti iz reda odvjetnika u smislu odredbe čl. 60. st. 2. ZKP.

Županijski sud u Bjelovaru, Kv-45/07 od 29. ožujka 2007. g.

28) Čl. 367. st.1. toč. 9.

Kada je prvostupanjski sud iz činjeničnog opisa djela teškog ubojstva iz koristoljublja iz čl. 91. toč.4. KZ, koje je maloljetnoj okrivljenici optužbom stavljeno na teret, ispustio bitne dijelove optužbe - "nakon zajedničkog dogovora da će on (suokrivljenik) radi pribavljanja novca i vrijednih stvari ubiti oštećenika, a da će ga maloljetna okrivljenica prije toga pozvati (namamiti) k njima u kuću i poslije suokrivljeniku pomoći u otpremi oštećenikovog leša u šumu", a u ostalom dijelu prihvaćajući činjenični opis, utvrdio postojanje elemenata kaznenog djela pomoći počinitelju nakon počinjenja kaznenog djela iz čl. 301. st.1. KZ u stjecaju s kaznenim djelom krađe iz čl. 216. st. 1. KZ, te za ta kaznena djela maloljetnu okrivljenicu proglasio krivom, ostvario je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st.1. toč. 9. ZKP, jer je prekoračio optužbu. Nema objektivnog identiteta djela i optužba je prekoračena kada se opis djela iz prvostupanjske presude razlikuje od opisa djela iz optužbe u pogledu bitnih okolnosti ispuštanjem iz opisa djela bitnih dijelova optužbe, odnosno ako se opis djela temelji na drugim činjenicama, a ne onim iz optužbe.

VSRH Kžm-23/06 od 28. ožujka 2007. g.

29) Čl. 405. st.1. toč.3.

Pisana izjava jednog od suosuđenika sa ovjerenim potpisom kod javnog bilježnika u kojoj se navodi kako je nakon proteka vremena shvatio koju je nepravdu učinio drugom suosuđeniku prihvaćajući nagovor policije da ga lažno tereti na sudu, zbog čega se sada kaje, ne predstavlja novi dokaz u smislu odredbe čl. 405. st.1. toč. 3. ZKP, jer se radi o izjavi osobe koja je na iste okolnosti tijekom kaznenog postupka kao suoptuženik iznosila obranu, koja je bila predmet ocjene prvostupanjskog i drugostupanjskog suda.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-85/07 od 26. travnja 2007. g.

30) Čl. 441. st.3.

Okolnošću da je na glavnoj raspravi održanoj u odsutnosti okrivljenika, koji je na raspravu uredno pozvan, a svoj izostanak nije pravovremeno opravdao (okrivljenikova pisana

molba za odgodu upućena preporučenom pošiljkom iz inozemstva primljena je na sudu tri dana nakon održane rasprave), pročitani pisani nalaz i mišljenje grafološkog vještaka, nije povrijeđeno okrivljenikovo pravo na obranu. Ispunjeni su zakonski uvjeti iz čl. 441. st.3. ZKP za održavanje rasprave u odsutnosti uredno pozvanog okrivljenika, jer se prije toga okrivljenik očitovao o osnovanosti optužbe i bio je ispitan, dok mu je pisani nalaz i mišljenje grafološkog vještaka uredno dostavljen prije održavanja glavne rasprave, pa je pravodobno upoznat sa tim dokazom i imao je dovoljno vremena razgledati ga i na njega iznijeti primjedbe, zbog čega je sud pravilno ocijenio da okrivljenikova nazočnost na glavnoj raspravi nije nužna, slijedom čega nije počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st.3. u vezi čl. 441. st.1. ZKP-a.

Županijski sud u Bjelovaru, Kž-82/07 od 05. travnja 2007. g.

31) Čl. 446. st.2.

Presudom na temelju čl. 448. st.1. i 2. ZKP, prihvaćajući u cijelosti zahtjev državnog odvjetnika, prvostupanjski sud je izdao kazneni nalog protiv okrivljenika zbog kaznenog djela povrede tuđih prava iz čl. 228. st.2. KZ te je okrivljenik osuđen na novčanu kaznu od 20 prosječnih dnevnih dohodaka u RH. Protiv presude državni odvjetnik je podnio žalbu zbog odluke o oduzimanju imovinske koristi (čl. 370. st.2. ZKP) i predložio da drugostupanjski sud preinači presudu tako da okrivljeniku izrekne oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Drugostupanjski sud odbija žalbu državnog odvjetnika kao neosnovanu zauzimajući shvaćanje da sud nije niti mogao izreći oduzimanje imovinske koristi, jer državni odvjetnik izricanje takve mjere nije zatražio sukladno odredbi čl. 446. st.2. toč.3. ZKP, a odredbom čl. 448. st.2. ZKP je propisano da se u kaznenom nalogu izreče kazna ili mjera iz zahtjeva. Protiv prvostupanjske i drugostupanjske presude podniet je zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je VSRH prihvatio i utvrdio da je pravomoćnom presudom u korist okrivljenika povrijeđen zakon o odredbi čl. 82. st.1. i 2. KZ uz slijedeće obrazloženje: "U pravu je državni odvjetnik da je sud, zbog kategoričnosti odredbe čl. 82. st.1. KZ, morao oduzeti imovinsku korist od okrivljenika jer se u toj odredbi izričito navodi da nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom. Zbog toga je sud dužan i bez prijedloga tužitelja uvijek kad je kaznenim djelom ostvarena materijalna korist izreći oduzimanje te koristi. Osim toga, sudac pojedinac nije vezan zahtjevom državnog odvjetnika u kaznenom nalogu (čl. 450. ZKP) u odnosu na kaznu ili mjeru koju će izreći prema odredbi čl. 446. st.2. ZKP. Kako sud prvog stupnja nije postupio na opisani način, sud drugog stupnja bio je dužan po službenoj dužnosti ispraviti propust prvostupanjskog suda, a kada tako nije učinio, povrijedio je zakon".

VSRH Kzz-1/03 od 06. srpnja 2004.g., 03. studenog 2005.i 18. prosinca 2006. g.

GRADANSKO PRAVO

ISTVARNO PRAVO

DOSJELOST

Pretpostavke

(Čl. 159. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Imovina kućnih zadruga po svojoj pravnoj prirodi, a u smislu bivšeg Zakona o kućnim zadrugama iz 1889. godine skupno je vlasništvo članova zadruge, a nakon ukidanja kućnih zadruga 1946. godine njihova imovina nije postala općenarodna imovina, odnosno društveno vlasništvo, već imovina članova zadruga, na čijim nekretninama se moglo stjecati pravo vlasništva dosjelošću.

„Nadalje je utvrđeno da je B. zadruga bila kućna zadruga, a koje utvrđenje je i prema ocjeni ovoga suda pravilno s obzirom na navode tužitelja, te činjenicu da je u svom nazivu sadržavala prezime članova kućne zadruga, a tu činjenicu tuženik žalbom niti ne pobija.

Imovina kućne zadruga po svojoj pravnoj prirodi bila je skupno vlasništvo članova zadruga temeljem Zakona o kućnim zadrugama iz 1889. godine a koji je prestao važiti na osnovu čl. 2. Odluke AVNOJ-a o ukidanju pravnih propisa koji su bili na snazi u času neprijateljske okupacije (SL FNRJ br. 4/45) i Zakona o nevažnosti pravnih propisa (SL FNRJ br. 86/46), pa su tada kućne zadruga prestale postojati, a postale su imovinske zajednice na koje se primjenjuju opći propisi građanskog prava.

Slijedom izloženog nije točan navod žalbe da su kućne zadruga prestale postojati utvrđenjem Vrhovnog suda Hrvatske o prestajanju postojanja kućnih zadruga prema predstavi od 8. prosinca 1956. godine, već su one prestale postojati 1946. godine i to na temelju naprijed navedenih propisa, međutim one nisu postale općenarodna imovina, odnosno državno vlasništvo, već imovina članova kućne zadruga.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1930/06-2, od 8. ožujka 2007.godine

DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

Pretvorba, Privatizacija

(Čl. 362. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima – „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Republika Hrvatska ovlaštena je na temelju zakona upisati nekretnine bivših zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina, jer su te nekretnine Zakonom o proglašenju imovine zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina („Narodne novine“, br. 36/47) proglašene opće narodnom imovinom.

„Predlagatelj je predložio uknjižbu prava vlasništva u korist Republike Hrvatske temeljem odredbe čl. 360. i čl. 362. st. 3. u vezi sa čl. 388. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a temeljem odredbe čl. 1. Zakona o proglašenju imovine zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina općenarodnom imovinom („Narodne novine“, 36/47), koji je stupio na snagu 19. 4. 1947. godine, a kojim zakonskim člankom je propisano da se imovina zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina proglašava općenarodnom imovinom

Prijedlog za uknjižbu prvostupanjski sud je odbio uz obrazloženje da predlagatelj sudu nije dostavio isprave iz kojih bi proizlazilo da se radi o pravnom osobi na koju se primjenjuje gore navedeni Zakon o proglašenju imovine zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina općenarodnom imovinom, a niti ispravu iz koje bi proizlazilo da protustranka ima status zemljišne zajednice iz čl. 2. istog Zakona.

Osnovano međutim, predlagatelj u žalbi ističe da je prvostupanjski sud, odbijajući predloženi upis pogrešno primijenio materijalno pravo, jer suprotno proizlazi iz stanja zemljišnih knjiga.

Naime, uvidom u izvadak iz zemljišnih knjiga (list 21-25), te priloženih isprava na temelju koje je dopušten upis u korist Upravne općine trgovišta D., a to je kupoprodajni ugovor (list 26-28), te uredovna svjedodžba (list 29. i 30), punomoć (list 31) i izvadak (list 33-34), vidljivo je da je zemljište koje je predmet uknjižbe prava vlasništva, kupljeno za zemljišnu zajednicu Upravne općine trgovišta D. i da je to zemljište za naprijed navedenu zemljišnu zajednicu kupljeno od A.J.

S obzirom na gore navedeno, a to je da postoje isprave, iz kojih je vidljivo da su predmetne nekretnine kupljene za zemljišnu zajednicu Upravne općine trgovišta D., to je osnovan prijedlog za uknjižbu prava vlasništva, temeljem odredbe čl. 1. Zakona o proglašenju imovine zemljišnih i njima sličnih zajednica, te krajiških imovnih općina općenarodnom imovinom, jer je imovina zemljišnih zajednica i njima sličnih zajednica proglašena općenarodnom imovinom. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-325/07-2, od 27. ožujka 2007.godine

DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

Pretvorba, Privatizacija

(Čl. 390. st. 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Iako je lovačko društvo, dakle udruga, u zemljišnim knjigama bilo upisano kao nosioc prava korištenja nekretnine u društvenom vlasništvu, koja se sastoji od šume u površini od 1 jutra i 660 čhv. s lovačkom kućom, lovačko društvo nije postalo vlasnik te nekretnine temeljem odredbi čl. 43. st. 1. Zakona o udrugama („Narodne novine“, br. 88/01), jer je prije tog Zakona stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o šumama („Narodne novine“, br. 41/90), prema čijim odredbama kao specijalnim, je stupanjem na snagu tog Zakona Republika Hrvatska postala vlasnik šumskog zemljišta.

„Neosnovano žalitelj ističe u žalbi da je prvostupanjski sud trebao primijeniti odredbu čl. 365. st. 2. i 361., te čl. 367. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06 - u daljnjem tekstu ZV), jer da je predlagatelj nositelj prava korištenja na predmetnoj nekretnini koja je uknjižena kao društveno vlasništvo.

Naime, sukladno čl. 390. ZV-a, odredbe čl. 360. - 365. ZV-a, ne odnose se na stvari na kojima su pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja imale bivše društvene i društveno političke organizacije, na stvari koje nisu unesene u društveni kapital pravnih osoba u postupku pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, te na stvari pravnih osoba u društvenom vlasništvu sa sjedištem na prije okupiranom, a sada oslobođenom području Republike Hrvatske, te se pretvorba prava upravljanja, korištenja i raspolaganja na tim stvarima, uređuje posebnim zakonom.

Nije sporno da je predlagatelj udruga, pa se prema tome, na njega primjenjuje Zakon o udrugama, a ne odredbe ZV-a, na koje se poziva predlagatelj. Također se ne može primijeniti niti odredba čl. 367. st. 1. ZV-a, kako to ukazuje žalitelj u žalbi, jer zgrada nije upisana u zemljišnoj knjizi, kao zemljišno knjižno tijelo zasebno od zemljišta na kojem je izgrađena, već kao što je to vidljivo iz z.k. izvotka, radi se o zemljišnoknjižnoj čestici broj 661/419, upisanoj kao lovačka kuća i šuma sa 1 jutro 660 čhv.

Istina, da je odredbom čl. 43. st. 1. Zakona o udrugama ("Narodne novine", br. 88/01") propisano da imovina na kojoj je udruga imala pravo raspolaganja ili pravo korištenja do donošenja Zakona o udrugama ("Narodne novine", br. 70/97, 106/97 i 20/00), osim imovine sindikalnih udruga na koje se primjenjuju odredbe čl. 38. st. 3. i 4. tog ranijeg Zakona o udrugama danom primjene ovog Zakona, postaje vlasništvo udruge, koja je njezin pravni slijednik. No međutim, prije donošenja Zakona o udrugama, šume i šumska zemljišta, kao što je predmetna čestica, koja su do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama ("Narodne novine", br. 41/90) bili u društvenom vlasništvu, postali su stupanjem na snagu tog Zakona, vlasništvo Republike Hrvatske, pa je pravilno prvostupanjski sud postupio kada je odbio prijedlog predlagatelja za brisanje društvenog vlasništva i prava korištenja, te upisa prava vlasništva na toj nekretnini u korist predlagatelja.

Netočan je navod žalbe da se ne radi o šumi, a što da proizlazi i iz činjenice da Republika Hrvatska nije tražila upis svog prava vlasništva. Naime, prema nazivu i površini predmetne čestice, a sukladno čl. 4. Zakona o šumama, može se zaključiti da se radi o šumi, a iz z.k. izvotka priloženog spisu i službene bilješke na istom (list 20 spisa), proizlazi da je zemljišnoknjižnom odjelu prvostupanjskog suda još dana 5. listopada 2006. godine pod brojem: Z-1764/06 Republika Hrvatska zastupana po Općinskom državom odvjetništvu D. dostavila prijedlog radi uknjižbe prava vlasništva Republike Hrvatske na predmetnoj nekretnini, koji još nije riješen do odluke u ovom predmetu. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2230/06-2, od 19. veljače 2007.godine

ZAŠTITA PRAVA VLASNIŠTVA

Tužba zbog uznemiravanja (actio negatoria)

(Čl. 167. st. 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Postavljanjem ograde na svom zemljištu, na udaljenosti od 0,16 metara do 0,26 metara od kuće tužitelja, tuženik nije bespravno uznemiravao tužitelja kao vlasnika, zato što površinu zemljišta između svoje kuće i ograde tuženika više ne može održavati kao zelenu površinu, jer tu površinu zemljišta tužitelj može održavati i na drugi način.

„Naime, sud prvog stupnja je na temelju provedenih dokaza, uvidom u priloženu dokumentaciju za nekretnine i dozvolu za izgradnju ograde (list 4-5, 28, 29-40) te na temelju uviđaja provedenog na licu mjesta uz sudjelovanje mjerničkog i građevinskog vještaka, te temeljem nalaza mjerničkog i građevinskog vještaka, pravilno zaključio da tužbeni zahtjev nije osnovan. Naime, provedenim dokazima sud prvog stupnja je utvrdio da su tuženici spornu ogradu izgradili u osmom mjesecu 2005. godine te da su za podizanje ograde ishodili svu potrebnu dokumentaciju, te da je predmetna zidna ograda u jednom dijelu u dužini od 7 metara izgrađena na udaljenosti od 0,16 do 0,26 metara od kuće tužitelja, a na nekretninama tuženika.

S obzirom na ovako utvrđene činjenice te na nalaz građevinskog vještaka, sud prvog stupnja je pravilno zaključio da tuženici nisu uznemiravali tužitelja u izvršavanju njihovih ovlasti na nekretninama (zk. ul. br. 389 k.o. K.), a temeljem odredbe čl. 167. st. 1 Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Naime, na temelju nalaza i mišljenja građevinskog vještaka ing. M. Č. sud prvog stupnja je utvrdio da tužitelji mogu održavati i da postoji mogućnost izvedbe zidarskih i fasaderskih radova na zabatnom dijelu kuće tužitelja a u pogledu uređenja zelene površine između zabata kuće i ograde prema nalazu vještaka je utvrđeno, kako to pravilno obrazlaže i sud prvog stupnja, da nije moguće održavati i uređivati zelenu površinu u spornom dijelu, no ta se površina može održavati na drugi način, a to je nasipanjem materijala od separiranog šljunka, drobljenog kamena, te drugih sličnih materijala, tako da je to održavanje i na taj način moguće u dugim vremenskim intervalima, odnosno da čak nije posebno niti potrebno.

S obzirom na ovakav nalaz građevinskog vještaka, a pravilan je zaključak suda prvog stupnja da je i u spornom dijelu nekretnina moguće održavanje iste, pa je prema tome pravilan daljnji zaključak suda prvog stupnja da nije na taj način podizanjem zidane ograde u spornom dijelu od strane tuženika učinjeno uznemiravanje prava vlasništva tužitelja.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1344/06-2, od 18. siječnja 2007.godine

STJECANJE PRAVA VLASNIŠTVA

Općenito, pravni temelji stjecanja

(Čl. 114. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Vlasništvo se može steći na temelju pravnog posla, odluke suda, odnosno druge nadležne vlasti, nasljeđivanjem i na temelju zakona, pa ako sud prihvati tužbeni zahtjev da je pravo vlasništva stečeno na temelju pravnog posla i odluke suda, počinjena je bitna povreda odredaba ZPP iz toč. 11. st. 2. čl. 35, jer je izreka presude nerazumljiva.

„Osnovano međutim žaliteljica navodi da je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 - u daljnjem tekstu ZPP).

Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev i utvrđeno je da je tužitelj stekao pravo vlasništva na spornoj čestici pravnim poslom - kupnjom i sudskom odlukom, dakle, po dva različita pravna osnova, dok se pravo vlasništva stječe odlukom suda ili po samom zakonu ili na temelju pravnog posla ili na drugi zakonom propisani način. Stoga je izreka presude kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev na utvrđenje da je pravo vlasništva nekretnine stečeno na temelju pravnog posla i sudskom odlukom nerazumljiva, pa radi toga prvostupanjska presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, čime je počinjena bitna povreda parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a.

U samom pak obrazloženju prvostupanjski sud utvrđuje da je tužitelj pravo vlasništva stekao ne temelju sudske odluke, a tužitelj kao pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva na spornoj nekretnini naznačuje upravo pravni posao tj. kupnju (list 37 spisa), o čemu međutim prvostupanjski sud nije uopće niti raspravljao.

Kako je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP-a, valjalo je ukinuti prvostupanjsku presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, sukladno čl. 369. st. 1. ZPP-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-109/07-2, od 3. svibnja 2007.godine

OSNOVA STJECANJA

Pravni posao

(Čl. 115. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Zahtjevu za izdavanje tabularne isprave ima mjesta u tužbi, samo ako se radi o stjecanju na temelju pravnog posla i takav zahtjev može zastarjeti, a ne i u slučaju stjecanja na temelju zakona.

„U ovom parničnom predmetu tužitelj je podnio tužbu protiv tuženika radi izdanja tabularne isprave za upis prava vlasništva nekretnina upisanih u zk. ul. br. 223 k.o. M. B., čk. br. 637 - tri zgrade, benzinska pumpa, dvor i oranica sa 3 kj 280 čhv, ne navodeći u činjeničnim navodima tužbe da je tužitelj pravo vlasništva stekao temeljem pravnog posla, dok sud prvog stupnja u obrazloženju svoje odluke navodi da se u ovom predmetu radi o obveznopravnom zahtjevu te da je nastupila zastara potraživanja, ali ne navodi o kojem obveznopravnom odnosu se radi, da bi se moglo ispitati da li tužitelj traži izdanje tabularne isprave da bi taj tužbeni zahtjev i predstavljao obveznopravni zahtjev.

Naime, tužitelj smatra i tvrdi tijekom postupka da traži izdanje tabularne isprave ali kao stvarnopravni zahtjev, jer da je tužitelj stekao vlasništvo predmetnih nekretnina temeljem zakona i građenjem, dok tuženici to osporavaju.

Da bi se dakle moglo odlučiti o prigovoru zastare istaknutom od strane tuženika, potrebno je raspraviti i utvrditi kao odlučne činjenične tvrdnje tužitelja o načinu stjecanja prava vlasništva jer tužitelj tvrdi da je vlasništvo stečeno temeljem zakona građenjem, te stjecanje na temelju odluke upravnog organa o ustupanju tih nekretnina prednicima tužitelja.

Kada sud prvog stupnja ove sporne činjenice raspravi, tek će tada moći odlučiti da li tužitelj traži izdanje tabularne isprave za uknjižbu prava vlasništva i da to predstavlja obveznopravni zahtjev koji bi mogao zastarjeti ili takav tužbeni zahtjev predstavlja ostvarenje stvarnopravnog zahtjeva tužitelja kao vlasnika nekretnine, a radi uknjižbe već stečenog prava vlasništva i takav zahtjev ne može zastarjeti.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1768/06-2, od 18. siječnja 2007.godine

SUSJEDSKA PRAVA

Vlastita ograda

(Čl. 102. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01).

Vlasnik nekretnine, može od drugog vlasnika susjedne nekretnine tražiti putem suda, da ogradi svoju nekretninu postavljanjem vlastite ograde, a ne i zajedničke ograde.

„Baš naprotiv, tužbeni zahtjev je postavljen u smislu čl. 101. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, a koji normira način uspostave zajedničkih ograda, pa je upravo zbog toga i odbijen kao neosnovan.

Naime, tužitelj nije niti postavio tužbeni zahtjev u smislu čl. 102. ZVDSP-a, koji normira vlastitu ogradu i koja se ograda treba nalaziti isključivo na nekretnini jednoga vlasnika i ne može biti u suvlasništvu susjeda, nego samo onoga čije je zemljište.

Obzirom da tužitelj takav tužbeni zahtjev nije niti postavio, pravilno je sud prvog stupnja odbio tužbeni zahtjev tužitelja, kojim traži zajedničku ogradu, a za koju je propisan potpuno drugi pravni režim, nego li za postavljanje vlastite ograde.

Obzirom da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija, kao niti oni na koje sud pazi po službenoj dužnosti, trebalo je primjenom odredbe čl. 368. ZPP-a, odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kao u izreci. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-547/07-2, od 2. kolovoza. 2007.godine

DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

Pretvorba, Privatizacija

(Čl. 390. st. 1. i 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01 i čl. 2. Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija – „Narodne novine“, br. 70/97).

Republika Hrvatska je ovlaštena na temelju zakona, a to su Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, te Zakon o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija zatražiti upis prava vlasništva nekretnina, koje su u zemljišnim knjigama upisane kao društveno vlasništvo s pravom korištenja Općinskom komiteta SKH, SDP B.

„Navedeni upis prava vlasništva zatražen je temeljem odredbe čl.390.st.2 ZV i čl.2. Zakona o pretvorbi DPO.

Prvostupanjski sud je postupajući po navedenom prijedlogu za uknjižbu prava vlasništva pravilno utvrdio relevantne činjenice, i pravilno je primijenio materijalno pravo kada je odredio zatraženi upis.

Naime, sukladno odredbi čl.107.st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01 i 100/04 – u daljnjem tekstu ZZK), za odlučivanje o zemljišnoknjižnom prijedlogu mjerodavno je stanje upisa u zemljišnim knjigama kakvo je u momentu zaprimanja prijedloga. U momentu zaprimanja prijedloga predlagatelja za upis njegova prava vlasništva, glede predmetnih nekretnina bilo je upisano društveno vlasništvo sa pravom korištenja Općinskog komiteta SKH, tj. bivše društveno političke organizacije čiji pravni slijednik je žalitelj.

Obzirom na utvrđeno stanje upisa u zemljišnoj knjizi glede predmetne nekretnine, pravilno je zaključio prvostupanjski sud da se na konkretan slučaj pretvorbe prava korištenja u pravo vlasništva imaju primijeniti odredbe specijalnog zakonskog propisa, a taj propis je, sukladno odredbi čl.390.st.2. ZV, već naprijed navedeni Zakon o pretvorbi DPO.

Naprijed navedeni Zakon o pretvorbi DPO, u svojem čl. 2. izričito propisuje da danom stupanja na snagu tog Zakona nekretnine u društvenom vlasništvu na kojima su bivše društveno političke organizacije iz čl.1. tog Zakona (a među njima je i Savez komunista Hrvatske) imale pravo upravljanja, korištenja ili raspolaganja postaju vlasništvo Republike Hrvatske.

Dakle, predmetne nekretnine su temeljem citirane izričite zakonske odredbe, njenim stupanjem na snagu 1997. godine, postale vlasništvo Republike Hrvatske, pa je predlagatelj upisa bio ovlašten u ovom zemljišnoknjižnom predmetu zatražiti i upis tog zakonom stečenog prava.

Navodi žalbe, u kojim se protustranka upisa poziva na odredbe čl.1.st.1., čl.2., čl.9., čl.21. i čl.24. Zakona o vlasničkopравnim odnosima, kao i navodi žalbe u kojim se ukazuje da je protustranka upisa, odnosno njen pravni prednik kao građansko pravna osoba koja može biti subjekt prava vlasništva, predmetne nekretnine stekla naplatno, građenjem i kupoprodajom, te da je stoga na predmetnim nekretninama postojalo izvanknjižno pravo vlasništva, a da je upis prava korištenja bio pogrešan upis, potpuno su irelevantni i bez utjecaja za pravilnu primjenu materijalnog prava i za donošenje pravilne odluke o zatraženom upisu.

Naime, sukladno već naprijed izloženom, zemljišnoknjižni postupak je nesporni – izvanparnični postupak, u kojem je zemljišnoknjižni sud ovlašten ocijeniti dopuštenost upisa obzirom na stanje upisa u zemljišnoj knjizi, te obzirom na sadržaj zemljišnoknjižne isprave, odnosno obzirom na sadržaj zakonske norme temeljem koje se upis traži. Stoga, da li je upis

prava korištenja, iz kojeg predlagatelj upisa izvodi svoje pravo vlasništva temeljem zakonske norme, bio pogrešan, nije ovlašten ispitivati zemljišnoknjižni sud u ovom postupku, jednako kao što predmet utvrđivanja u ovom postupku ne mogu biti ni činjenice stjecanja predmetnih nekretnina na koje se u žalbi također ukazuje, već sve to može biti samo predmet nekog drugog postupka.

Neosnovano je pozivanje žalitelja i na Zakon o političkim strankama („Narodne novine“, broj 76/93 i dr.), odnosno Zakon o političkim organizacijama („Narodne novine“, broj 19/90 i dr.), jer navedeni zakoni svojim odredbama ni ne reguliraju sporno pitanje vlasništva, odnosno pretvorbe tog prava iz prava korištenja, koje pravo je društvenim organizacijama bilo priznato još odredbom čl.20. Zakonom o društvenim organizacijama i udruženjima građana („Narodne novine“, broj 7/82 i dr.), koji zakon je u tom dijelu bio na snazi i u primjeni sve do 1997. godine, tj. do donošenja Zakona o udrugama i već naprijed spomenutog Zakona o pretvorbi DPO.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2218/06-2 od 12. siječnja 2007.godine

DRUŠTVENO VLASNIŠTVO

Pretvorba, Privatizacija

(Čl. 390. st. 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00 i 114/01 i čl. 2. Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija – „Narodne novine“, br. 70/97).

Republika Hrvatska je ovlaštena tražiti upis nekretnina koje se vode u zemljišnim knjigama kao društveno vlasništvo s pravom korištenja Socijalističke stranke Hrvatske, Općinske organizacije Č., jer su te nekretnine postale državno vlasništvo temeljem posebnog Zakona, odnosno temeljem odredbi čl. 2. Zakona o pretvorbi prava na društvenim sredstvima bivših društveno-političkih organizacija („Narodne novine“, br. 70/97), a to je bio i pravni prednik protustranke Socijalistička stranka Hrvatske, Općinska organizacija Č., koja je pravni slijednik bivše društveno-političke organizacije Općinske konferencije socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske Č.

„Naime, sukladno odredbi čl.107.st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01 i 100/04 – u daljnjem tekstu ZZK), za odlučivanje o zemljišnoknjižnom prijedlogu mjerodavno je stanje upisa u zemljišnim knjigama kakvo je u momentu zaprimanja prijedloga. U momentu zaprimanja prijedloga predlagatelja za upis njegova prava vlasništva, glede predmetnih nekretnina bilo je upisano društveno vlasništvo sa pravom korištenja Socijalističke stranke Hrvatske, Općinske organizacije Č., tj. pravnog slijednika bivše društveno političke organizacije Općinske konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske Č.

Obzirom na utvrđeno stanje upisa u zemljišnoj knjizi glede predmetne nekretnine, pravilno je zaključio prvostupanjski sud da se na konkretan slučaj pretvorbe prava korištenja u pravo vlasništva imaju primijeniti odredbe Zakona o pretvorbi DPO.

Odredbom čl. 2. Zakona o pretvorbi DPO propisano je da danom stupanja na snagu tog Zakona nekretnine u društvenom vlasništvu na kojima su bivše društveno političke

organizacije iz čl.1. tog Zakona (a među njima je i Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske) imale pravo upravljanja, korištenja ili raspolaganja postaju vlasništvo Republike Hrvatske.

Da je žalitelj pravni slijednik Općinske konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Hrvatske Č., žalbom niti ne osporava, već suprotno dodatno obrazlaže.

Dakle, predmetne nekretnine su temeljem citirane zakonske odredbe, njenim stupanjem na snagu 1997. godine, postale vlasništvo Republike Hrvatske, pa je predlagatelj upisa bio ovlašten u ovom zemljišnoknjižnom predmetu zatražiti i upis tog zakonom stečenog prava.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2279/06-2, od 23. siječnja 2007. godine

VRSTE I PREDMET UPISA

Zabilježba -spora

(Čl. 81. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04).

Iako se pred sudom vodi spor, radi nedopuštenosti ovrhe na nekretninama, to nje spor glede knjižnog prava i ne postoje zakonske pretpostavke za zabilježbu takovog spora.

„Za određivanje zabilježbe spora u smislu odredbe iz čl. 81. st. 1. ZZK temeljna je pretpostavka da se spor vodi „glede zemljišnoknjižnog prava“.

U ovom parničnom postupku nije se vodio takav spor, nego je bila sporna nedopuštenost ovrhe na određenom predmetu ovrhe.

Činjenica da je taj predmet ovrhe bila nekretnina nije odlučna jer i u tome slučaju spor je o nedopuštenosti ovrhe, a nije spor „glede zemljišnoknjižnog prava“.

Za zabilježbu spora je dakle nužno da spor mora biti o nekretninama i da je onaj tko vodi takav spor povrijeđen u svom knjižnom pravu.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-150/07-2, od 1. veljače 2007.godine

PRIJEDLOG ZA UPIS

Odlučivanje

(Čl.108. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04 i čl. 2. Zakona o grobljima – „Narodne novine“, br. 19/98).

Zemljišnoknjižni sud dopustit će upis u zemljišnu knjigu, ako su ispunjene zakonom propisane pretpostavke, a jedna od tih pretpostavki je, da nema osnove za sumnju, je li osoba koja je prijedlog podnijela na to ovlaštena, što ne mora biti vidljivo samo iz priloženih isprava jer takvu ispravu zamjenjuje izričita zakonska odredba, kao što je to odredba čl. 2.

Zakona o grobljima, prema kojima su groblja kao komunalni objekti u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba, na čijem području se nalaze.

„U pravu je žalitelj kada tvrdi, da je prvostupanjsko rješenje doneseno uz pogrešnu primjenu odredaba Zakona o zemljišnim knjigama i posebnog zakona.

Naime, člankom 2. Zakona o grobljima („Narodne novine“, br. 19/98) propisano je, da su groblja komunalni objekti u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Z. na čijem se području nalaze.

Iz zemljišne knjige proizlazi da su nekretnine upisane u zk. ul. broj 175 k.o. S. upisane kao groblje rimokatoličko i groblje evangelističko, dakle nije vidljivo da bi glede predmeta upisa postojala zapreka predloženom upisu.

Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 10/97), a kojim je utvrđeno područje, između ostalih i Općine D., proizlazi da S. ulazi u sastav Općine D.

Kako se prema tome radi o grobljima koja se nalaze na području Općine D., vlasništvo tih nekretnina predlagatelj je stekao temeljem zakona, odnosno ranije citiranog čl. 2. Zakona o grobljima, pa je primjenom čl. 128. st. 2. Zakona o zemljišnim knjigama valjalo usvojiti žalbu, preinačiti prvostupanjsko rješenje i naložiti predloženi upis uknjižbom prava vlasništva uz brisanje zabilježbe o odbijanju upisa.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1644/07-2, od 28. prosinca. 2007. godine

PRIJEDLOG ZA UPIS

Odlučivanje

(Čl. 108. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04 i čl. 1. i 2. Zakona o nacionalizaciji privatnih privrednih poduzeća – „Službeni list FNRJ“ br. 98/46 i 35/48).

Pod udar Zakona o nacionalizaciji privatnih privrednih poduzeća iz 1946. godine došli su i sve bankarske i osiguravajuće organizacije u privatnom vlasništvu, pa tako i Hrvatska poljodjelska banka d.d. Zagreb, čija imovina je po samom zakonu postala državno vlasništvo i Republika Hrvatska za upis svog prava vlasništva nije dužna uz prijedlog priložiti ispravu iz koje bi proizlazilo njezino pravo za upis vlasništva.

„Da bi sud mogao dopustiti zahtijevani upis potrebno je da su ispunjene pretpostavke iz odredbe čl.108. st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00 i 114/01 – u daljnjem tekstu ZZK), a između ostalog navedenog u toj odredbi, potrebno je da iz zemljišne knjige ne proizlazi neka zapreka za traženi upis, da utemeljenost prijedloga proizlazi iz sadržaja podnesenih isprava, i da te isprave imaju potreban oblik.

Za uknjižbu prava vlasništva potrebno je priložiti odgovarajuću zemljišno-knjižnu ispravu, iz koje proizlazi temelj stjecanja predlagatelja upisa od osobe u odnosu na koju se traži upis, s tim da u određenim slučajevima navedenu ispravu zamjenjuje određena izričita zakonska norma temeljem koje je navedeno pravo vlasništva stečeno.

U ovom zemljišnoknjižnom predmetu predlagatelj upisa zahtijeva uknjižbu svog prava vlasništva, stečenog temeljem izričite zakonske norme, pri čemu se u prijedlogu za upis poziva na odredbu čl.1. i čl.4. Zakona o nacionalizaciji privatnih privrednih poduzeća (Službeni list FNRJ broj 98/46 i 35/48 – u daljnjem tekstu ZNPPP), i na odredbe čl.360. i čl.362.st.3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01 i 79/06 – u daljnjem tekstu ZV).

Sud prvog stupnja navedeni prijedlog za upis odbija kao neosnovan, i to zbog toga što predlagatelj nije sudu predočio ispravu iz koje bi proizlazilo da se na osobu, u odnosu na koju se traži upis i koja je upisana u zemljišnim knjigama kao vlasnik, primjenjuju odredbe ZNPPP, ili ispravu iz koje bi proizlazilo da protustranka upisa ima status poduzeća iz čl.2. navedenog zakona.

Osnovane su žalbene tvrdnje predlagatelja upisa da je prvostupanjski sud donošenjem pobijanog rješenja pogrešno primijenio materijalno pravo.

Potpuno je u pravu žalitelj da je do prijelaza imovine privatnih privrednih poduzeća u državno vlasništvo, temeljem ZNPPP došlo ex lege, tj. stupanjem na snagu navedenog zakona, i da za to nije bio potreban nikakav konstitutivni akt. Ovakav pravni učinak nastaje glede imovine svih onih poduzeća koja potpadaju pod udar nacionalizacije prema odredbama navedenog zakona.

U čl.1. navedenog zakona taksativno su pobrojane sve privredne grane na koje se nacionalizacija odnosi, a među njima se u točki 38. navodi i bankarstvo i osiguranje. U tom istom članku je propisano i to da pod udar nacionalizacije dolaze sva privatna privredna poduzeća općedržavnog ili republikanskog značaja, a prema izričitoj odredbi čl.2. tog istog Zakona, to su ona poduzeća koja su do dana stupanja na snagu tog zakona proglašena kao takva ukazima Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ, odnosno prezidijuma narodnih skupština narodnih republika.

Predlagatelj doista uz svoj prijedlog za upis nije priložio ispravu (ukaz prezidijuma) iz koje bi proizlazilo da je u zemljišnim knjigama upisani vlasnik (Hrvatska poljodjelska banka d.d. Zagreb) pravni subjekt koji potpada pod udar nacionalizacije po odredbi čl.1. u svezi čl.2. ZNPPP. Međutim, to u konkretnom slučaju po ocjeni ovog drugostupanjskog suda nije bio razlog za odbijanje zatraženog upisa. To stoga što prvostupanjski sud ispušta iz vida odredbu čl.2.a navedenog zakona, kojom odredbom je izričito propisano da se osim poduzeća iz čl.1. a u svezi čl.2., nacionaliziraju i prelazi u državno vlasništvo imovina i svih onih poduzeća koja po svom značaju ili po svom kapacitetu imaju opću važnost za saveznu ili republikansku privredu, za zaštitu narodnog zdravlja ili za kulturni razvoj naroda, a da se takvim poduzećima, među inima, smatraju i sva kreditna i osiguravajuća društva. Dakle pod udar nacionalizacije dolaze sva kreditna poduzeća, a po ocjeni ovog suda tu spadaju i banke, i to temeljem zakonske presumpcije iz navedene odredbe, prema kojoj se njihov općedržavni ili republikanski značaj presumira.

Upis vlasništva predlagatelj upisa zahtijeva u pogledu nekretnine koja je upisana u zemljišnoj knjizi kao šuma ali sa površinom ispod 10 ari, te kao vlasništvo Hrvatske poljodjelske banke d.d. Zagreb, a prema priloženom zemljišno-knjižnom izvratku taj upis vlasništva je izvršen još 1910. godine, dakle znatno prije stupanja na snagu ZNPPP. Imajući u vidu navedeno, tj. da je upisani vlasnik banka koja prema svojoj djelatnosti sasvim sigurno

spada među kreditna poduzeća, te imajući u vidu navedene odredbe čl.1. i čl.2.a ZNPPP, ali i odredbu čl.4. istog zakona koja propisuje da nacionalizacija obuhvaća svu imovinu poduzeća koje dolazi pod udar nacionalizacije, proizlazi zaključak da su i predmetne nekretnine stupanjem na snagu navedenog zakona 1948. godine prestale biti vlasništvo subjekta koji je u zemljišnoj knjizi upisan kao takav, te su prešle u državno vlasništvo, odnosno temeljem kasnije ustavne i zakonske regulative su postale društveno vlasništvo, bez da su u zemljišnim knjigama kao takve i upisane, i bez upisa nositelja prava korištenja, upravljanja i raspolaganja.

Slijedom izloženog, Republika Hrvatska kao predlagatelj upisa osnovano u ovom postupku traži upis svoga prava vlasništva, i to temeljem navedenih odredaba ZNPPP, a onda i temeljem odredbe čl.362.st.3. ZV, jer glede predmetne nekretnine, nakon njenog prelaska iz vlasništva upisanog subjekta u državno odnosno društveno vlasništvo, ne djeluju predmnjeve vlasništva iz st.1.i 2., jer u zemljišnoj knjizi ne postoji upis nositelja prava korištenja, upravljanja i raspolaganja.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-51/07-2, od 12. veljače 2007.godine

POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA

Općenito

(Čl. 91. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04 i čl. 311. st. 5. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03).

Protiv rješenja kojim je zemljišnoknjižni sud odbio prijedlog za spajanje pojedinačnih ispravnih postupaka (čl. 200. ZZK), nije dopuštena posebna žalba, jer se radi o rješenju koje se odnosi na upravljanje postupkom.

„Pogrešno je sud prvog stupnja dopustio ulaganje žalbe protiv prvostupanjskog rješenja, jer je čl. 311. st. 5. ZPP propisano da protiv rješenja koje se odnosi na rukovođenje raspravom nije dopuštena posebna žalba.

U ovom konkretnom slučaju sud prvog stupnja je nakon podnošenja prijedloga predlagatelja od 22. kolovoza 2007. godine za spajanje predmeta broj Z-747/07, Z-868/07i broj Z-869/07 donio rješenje kojim se odbija prijedlog predlagatelja za spajanje gore navedenih predmeta, dakle doneseno je rješenje koje se odnosi na rukovođenje raspravom (čl. 313. ZPP), pa je valjalo temeljem odredbe čl. 91. Zakona o zemljišnim knjigama i čl. 311. st. 1. ZPP donijeti rješenje kojim se žalba predlagatelja odbacuje kao nedopuštena.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1760/07-2, od 2. studenog. 2007.godine

OSNIVANJE, OBNAVLJANJE, DOPUNJAVANJE I PREOBLIKOVANJE ZEMLJIŠNE KNJIGE

Pojedinačni ispravni postupak

(Čl. 200. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04).

Protiv rješenja zemljišnoknjižnog suda donesenog u pojedinačnom ispravnom postupku na raspravi, žalba nije dopuštena, a predlagatelj svoje pravo može ostvarivati u parnici pred sudom ili u postupku pred drugim nadležnim tijelom.

„Rješenje broj Z-690/07-22 od 22. studenog 2007. godine, protiv kojeg je izjavljena žalba predlagatelja Republike Hrvatske odbačena, doneseno je u posebnom zemljišnoknjižnom postupku, tj. pojedinačnom ispravnom postupku koji je reguliran odredbom čl.200. ZZK-a. Navedeno rješenje broj Z-690/07-22 od 22.studenog 2007. godine je odluka kojom sud, nakon provedene rasprave za ispravak, odbija prijedlog za upis prava vlasništva Republike Hrvatske zatražen prijedlogom za pokretanje pojedinačnog ispravnog postupka.

Odredbom čl.200.st.2. ZZK-a je propisano da se na pojedinačni ispravni postupak na odgovarajući način primjenjuju odredbe o ispravnom postupku, a to su odredbe čl.186. do čl.197. ZZK-a.

Odredbom čl.194.st.1. ZZK-a je propisano da će zemljišnoknjižni sud, zaključiti raspravu za ispravak kad ocjeni da su sva pitanja dovoljno raspravljena, te će odmah donijeti i proglasiti svoju odluku kojom će, postupajući po pravilima iz čl.195. ovog Zakona, u potpunosti ili djelomično usvojiti, odbiti ili odbaciti prijavu upisa odnosno prigovor na upise ili njihov prvenstveni red.

Odredbom st.3.čl.194. ZZK-a izričito je propisano da se protiv odluke zemljišnoknjižnog suda donesene na raspravi za ispravak ne može uložiti žalba, ali ona ne sprječava ostvarivanje prava u parnici pred nadležnim sudom ili u postupku pred drugim nadležnim tijelom.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-151/08-2, od 29. siječnja 2008. godine

PRIJEDLOG ZA UPIS

Odlučivanje

(Čl. 108. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04 i čl. 21. st. 1. Zakona o izvlaštenju – „Narodne novine“. Br. 9/94, 35/94, 112/00 i 114/01).

Uz prijedlog za zabilježbu postupka izvlaštenja, mora biti priložen i prijedlog za izvlaštenje.

„Prema odredbi iz čl. 108. st. 1. alineja 3. i 4. ZZK-a zemljišnoknjižni sud će dopustiti predloženi upis ako utemeljenost prijedloga proizlazi iz sadržaja podnesenih isprava koje imaju potrebni oblik.

Zabilježba postupka za izvlaštenje provodi se po službenoj dužnosti pri čemu sudu, prema odredbi iz čl. 21. st. 1. Zakona o izvlaštenju („Narodne novine“, br. 9/94, 35/94, 112/00 i 114/01) mora biti dostavljen prijedlog za izvlaštenje jer je njegovo postojanje pretpostavka za zabilježbu.

Prijedlog za izvlaštenje mora sadržavati sve ono što je propisano u čl. 19. i čl. 20. Zakona o izvlaštenju, a uz predlagateljev prijedlog za upis takav prijedlog za izvlaštenje nije priložen.

Prema odredbi iz čl. 70. st. 2. ZZK-a kad zakon predviđa mogućnost zabilježbe, nju na prijedlog ovlaštene osobe rješenjem određuje zemljišnoknjižni sud, ako nije što posebno određeno.

U ovom slučaju u čl. 21. st. 1. Zakona o izvlaštenju posebno je određeno da sudu mora biti dostavljen i prijedlog za izvlaštenje, pa je sud prvog stupnja pogrešno primijenio materijalno pravo kada je odredio zabilježbu iako mu predlagatelj upisa nije dostavio prijedlog za izvlaštenje čije je dostavljanje Zakonom o izvlaštenju posebno određeno kao potrebna pretpostavka za zabilježbu postupka izvlaštenja u zemljišnim knjigama u smislu odredbe iz čl. 70. st. 2. ZZK-a, a ujedno je i isprava na temelju koje se određuje upis prema odredbi iz čl. 108. st. 1. alineja 3. i 4. ZZK-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-57/07-2, od 1.veljače 2007. godine

POSTUPAK U ZEMLJIŠNOKNJIŽNIM STVARIMA

Odlučivanje

(Čl. 108. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04).

Zemljišnoknjižni sud će nakon što je pregledao prijedlog za upis i priloge dopustiti upis, ako između ostalog iz zemljišne knjige nije vidljivo da bi glede predmeta upisa postojala zapreka tom upisu, a takva zapreka je zabilježba ovrhe, jer nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva, niti kojeg drugog stvarnog prava utemeljenog na raspoložbi ovršenika.

„Naime, sukladno odredbi čl.107. ZZK-a, za odlučivanje o zemljišnoknjižnom prijedlogu mjerodavno je stanje upisa u zemljišnim knjigama kakvo je u momentu zaprimanja prijedloga. U momentu zaprimanja prijedloga predlagatelja za upis njegova prava vlasništva, glede predmetnih nekretnina bile su upisane zabilježbe ovrhe br. Ovr- 924/06 i Ovr-1731/06, što predlagatelj niti žalbom ne osporava, iako isto u prijedlogu nije navedeno, dok je prvostupanjski sud isto pravilno naveo u izvještaju o knjižnom stanju napisanom na samom prijedlogu.

Odredbom čl.39.st.1.al.2 ZZK-a propisano je, između ostalog, da se zemljišnoknjižne zabilježbe mogu učiniti u svrhu da se osnuju pravni učinci koje zabilježba proizvodi po odredbama ovog ili drugih zakona.

Neosnovano stoga predlagatelj u žalbi ističe da je prvostupanjski sud pogrešno na utvrđeno zemljišnoknjižno stanje primijenio odredbe OZ-a, jer da je trebao primijeniti odredbe ZZK-a, budući prema naprijed citiranoj odredbi ZZK-a proizlazi da isti upućuje na primjenu, između ostalih, i odredbi OZ-a, te je obzirom na utvrđeno stanje u zemljišnoj knjizi glede predmetne nekretnine, pravilno prvostupanjski sud zaključio da se na konkretan slučaj imaju primijeniti odredbe čl.79. st.3. OZ-a.

Tom odredbom OZ-a propisano je da nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva, niti kojeg drugog stvarnog prava, utemeljen na **raspoložbi** ovršenika, bez obzira na to kad je ta raspoložba poduzeta, dok je odredbom st.4. istog članka i zakona propisano, između ostalog, da promjena vlasnika nekretnine tijekom ovršnog postupka ne sprječava da se taj postupak nastavi protiv novoga vlasnika kao ovršenika.

Pogrešno žalitelj smatra da se na konkretan slučaj ima primijeniti odredba čl. 79. st.4. OZ-a, budući bi prema istoj bio dopušten upis promjene prava vlasništva koji nije utemeljen na raspoložbi ovršenika, što nije slučaj u ovom zemljišnoknjižnom postupku, jer je upis zatražen na temelju ugovora o prodaji predmetnih nekretnina sklopljenog između protustranke kao prodavatelja i predlagatelja kao kupca od 08.09.2006.g.

Predlagatelj u žalbi ističe da su postupci ovrhe, zabilježbe kojih su upisane na predmetnim nekretninama, obustavljeni, međutim, to nisu prigovori koji se mogu s uspjehom iznositi u žalbi, jer i ovaj drugostupanjski sud o žalbi odlučuje samo na temelju stanja kakvo je bilo u momentu kada je prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu (čl. 124.st.2. ZZK-a).

Dakle, u konkretnom slučaju pravilno je prvostupanjski sud primijenio materijalno pravo kada je odbio zatraženi upis, jer glede predmeta upisa postoji zapreka za uknjižbu prava vlasništva u smislu odredbe čl.108. st.1.al.1. ZZK-a, a radi zabilježbe ovrhe na istoj, učinak koje je nedopuštenost upisa promjene prava vlasništva utemeljen na raspoložbi ovršenika.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-111/07-2 od 12. ožujka 2007.godine

VRSTE I PREDMET UPISA

Zabilježba - spora

(Čl. 81. st. 1. i čl. 82. st. 3. Zakona o zemljišnim knjigama -„Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99,114/01 i 100/04).

Za zabilježbu spora nije potrebno da je parnica počela teći, a parnica počinje teći dostavom tužbe tuženiku, već je dovoljno da je parnični postupak pokrenut, a parnični postupak se pokreće podnošenjem tužbe.

„Odredbom čl. 81. st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01 i 100/04 - u daljnjem tekstu ZZK) propisano je da je zabilježba spora upis kojim se čini vidljivim da se glede knjižnog prava vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom postupak čiji bi ishod mogao utjecati na uknjižbu, pripadanje, postojanje, opseg, sadržaj ili opterećenje tog prava.

Nadalje, odredbom čl. 82. istog Zakona, propisano je da zabilježbu spora može zahtijevati svaka stranka u postupku, kao i svaka druga osoba koja je sudionik postupka, a ima za to pravni interes, ako dokaže da se taj postupak vodi, te da zabilježbu spora može rješavanjem dopustiti zemljišnoknjižni sud, kao i drugi sud pred kojim se vodi postupak, čija se zabilježba zahtijeva.

Iz spisa predmeta proizlazi da su tužitelji podnijeli tužbu radi utvrđenja ništavosti ugovora o kupoprodaji, koji se odnosi na kupoprodaju upravo nekretnina na kojima se i predlaže zabilježba spora, te da tužbenim zahtjevom, osim utvrđenja ništavosti ugovora, traže da se u zemljišnim knjigama dozvoli uspostava zemljišnoknjižnog stanja kakvo je bilo prije provedbe ugovora, tako da se s opisanih nekretnina briše pravo vlasništva s imena II-tužene Republike Hrvatske, uz istovremeni upis tih nekretnina na ime i vlasništvo tužitelja.

Nadalje, proizlazi da su tužitelji već u tužbi stavili prijedlog da sud rješenjem odmah odredi zabilježbu predmetnog spora, te da je isto odredio parnični sud pobijanim rješenjem.

II-tužena u žalbi prvenstveno ističe da istoj nije dostavljena predmetna tužba s priložima, pa da se stoga, ne može niti utvrditi je li predmetni parnični postupak započeo, odnosno da se vodi, pa da nisu ispunjeni uvjeti za predmetnu zabilježbu spora, te se pri tom poziva na odredbu čl. 194. ZPP-a.

Treba razlikovati početak postupka, od početka tijeka parnice. Naime, parnica počinje teći dostavom tužbe tuženiku (čl. 194 ZPP-a), dok se parnični postupak pokreće podnošenjem tužbe sudu (čl. 185. ZPP-a), pa već od tog trenutka tužitelj može zahtijevati upis zabilježbe spora i o istom može odlučivati sud.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-251/07-2 od 13. ožujka 2007.godine

TABULARNA ISPRAVA

Knjižni prednik

(Čl. 40. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04).

Predlagatelj upisa je prijedlogu priložio javnu ispravu – pravomoćnu presudu u kojoj je protustranka označena kao „Novogradnja“ d.d. u stečaju D., dok je nekretnina u zemljišnoj knjizi upisana kao društveno vlasništvo s pravom korištenja GP „Novogradnja“ D., pa kako predlagatelj prijedlogu nije priložio elaborat o pretvorbi društvenog poduzeća GP „Novogradnja“ D. iz kojeg bi proizlazilo da su predmetne nekretnine unesene u društveni kapital te pravne osobe u postupku pretvorbe, ne može se dopustiti upis nekretnina koje se u zemljišnoj knjizi vode kao društveno vlasništvo s pravom korištenja GP „Novogradnja“ D. u korist predlagatelja.

„Ovo iz razloga što je čl. 107. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama (ZZK) propisano da je za odlučivanje o prijedlogu za upis mjerodavno stanje u času kada je taj prijedlog stigao zemljišnoknjižnom sudu. Nadalje, odredbom čl. 40. ZZK-a propisano je da su upisi u zemljišnu knjigu dopušteni samo protiv osobe koja je u času podnošenja prijedloga za taj upis u zemljišnoj knjizi upisana kao vlasnik zemljišta ili nositelj prava glede kojega se upis zahtijeva ili koja bar istodobno budu kao takova uknjižena ili predbilježena (knjižni prednik).

U času podnošenja prijedloga za uknjižbu prava vlasništva na navedenim nekretninama u zemljišnim knjigama predmetne nekretnine upisane su kao društveno vlasništvo sa pravom korištenja GP „Novogradnja“ D., a predlagatelj je prijedlogu priložio javnu ispravu – pravomoćnu presudu Trgovačkog suda u B. broj P-532/04-42 od 5. travnja 2006. godine, a koja je ispravljena rješenjem istoga suda broj P-532/04-45 od 28. lipnja 2006.

godine u suvlasničkim omjerima, međutim u navedenim ispravama tuženik je bio označen kao „Novogradnja“ d.d. u stečaju D. Iz navedenog razloga nisu bile ispunjene pretpostavke za određivanje upisa u smislu citiranih odredaba Zakona o zemljišnim knjigama, jer u zemljišnoj knjizi kao nositelj knjižnog prava nije upisana pravna osoba na koju glasi isprava temeljem koje je predložen upis.

Osim navedenog predlagatelj prijedlogu nije priložio niti elaborat o pretvorbi društvenog poduzeća GP „Novogradnja“ D., a iz kojeg bi proizlazilo da su predmetne nekretnine unesene u društveni kapital ove pravne osobe u postupku pretvorbe na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća, pa se stoga odredbe čl. 360. do 365. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ne primjenjuju u ovom predmetu, što propisuje čl. 390. st. 1. citiranog Zakona.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-43/07-2, od 22. ožujka 2007.godine

PRIJEDLOG ZA UPIS

Odlučivanje

(Čl. 108. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama - „Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 114/01 i 100/04).

Predlagatelj ne može samo na osnovu prijedloga ishoditi ponovni upis prava vlasništva određene katastarske čestice, koja je pogrešno unijeta u ugovor o prodaji, tako da je sada u zemljišnoj knjizi upisana kao vlasništvo kupca, već mora prijedlogu priložiti i odgovarajuću ispravu.

„Odredbom čl.108.st.1. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/88, 73/00, 114/01 i 100/04 – u daljnjem tekstu ZZK) je propisano da će sud dozvoliti zahtijevani upis ako iz zemljišne knjige nije vidljivo da bi glede predmeta upisa postojala zapreka tom upisu, ako nema osnove za sumnju u to jesu li osobe protiv kojih se zahtijeva upis sposobne raspolagati predmetom na koji se upis odnosi, niti u to je li osoba koja je prijedlog podnijela na to ovlaštena, ako utemeljenost prijedloga proizlazi iz sadržaja podnesenih isprava i ako isprave imaju potreban oblik.

Dakle, u smislu citirane odredbe, predlagatelj upisa mora uz svoj prijedlog priložiti i odgovarajuću zemljišnoknjižnu ispravu iz koja mora proizlaziti pravni temelj zahtijevanog upisa, a koju ispravu u određenim slučajevima zamjenjuje izričita zakonska norma, i to onda kada je knjižno pravo čiji upis se zahtijeva stečeno temeljem te zakonske norme.

Nije sporno da se predlagateljica upisa u svom prijedlogu za uknjižbu prava vlasništva ne poziva ni na koju zemljišnoknjižnu ispravu iz koje bi proizlazio pravni temelj upisa na nekretnini iz prijedloga i u odnosu na osobe koje su upisane u zemljišnoj knjizi kao vlasnici, neovisno od toga da li se predlagani upis odnosi na čk.br. 352/2 ili na čk.br.350/2. Naravno, obzirom da se na nju ni ne poziva, predlagateljica takvu ispravu nije ni priložila uz svoj prijedlog.

Imajući u vidu sadržaj prijedloga za upis vlasništva, te sadržaj njene žalbe, proizlazi da predlagateljica želi ponovni upis svoga prava vlasništva na nekretnini koja je omaškom navedena kao predmet prodaje u kupoprodajnom ugovoru, temeljem kojeg se je kao vlasnik

na istoj uknjižio Marko Šiljak. I za zahtijevani ponovni upis prava vlasništva, predlagateljici je potrebna odgovarajuća zemljišnoknjižna isprava, koja mora udovoljavati zahtjevima propisanim odredbama čl.43.i čl.44. te čl.52. do čl.55. ZZK, neovisno od toga zbog čega i na koji način je izvršen upis sadašnjeg vlasnika.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-222/07-2, od 26. veljače 2007.godine

II OBVEZNO PRAVO

NAČELA OBVEZNIH ODNOSA

Ravnopravnost sudionika u obveznim odnosima

(Čl. 11. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Kada je davalac kredita (banka) korisniku kredita za uplaćeni depozit od 312.000,00 kuna prodao 273 vlastite dionice (87.69 DEM za jednu dionicu), a koje je zadržao kao osiguranje za povrat kredita, te ih ponovno otkupio u razdoblju nešto dužem od jedne godine i to po cijeni koja je u to vrijeme predstavljala protuvrijednost 29,27 DEM za jednu dionicu, i za tako dobiven iznos umanjio neotplaćeni kredit, s time da je cijenu dionica jednostavno utvrdio svojom odlukom, a ne na tržištu vrijednosnih papira, povrijeđeno je načelo obveznih odnosa o ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu.

„Dakle, nesporno je da je korisnik kredita, u svrhu realizacije istog, tužitelju uplatio depozit u iznosu od tadašnjih 312.000,00 dinara, i da je tužitelj deponentu za navedeni iznos depozita prodao 273 vlastite dionice po cijeni koja je u vrijeme prodaje predstavljala protuvrijednost 87,69 DEM za jednu dionicu, nakon čega su te dionice založene kao osiguranje za povrat kredita. Nesporno je i to da je tužitelj 11.rujna 1992. godine nazad otkupio navedene dionice od korisnika kredita, i to po cijeni koja je u to vrijeme predstavljala protuvrijednost 29,27 DEM za jednu dionicu, i za njihovu vrijednost utvrđenu po navedenoj cijeni umanjio svoju dospjelu tražbinu po ugovoru o kreditu.

Tužena je osporila pravilnost ovakvog načina obračuna založenih dionica, a prvostupanjski sud te prigovore prihvaća kao osnovane. Naime prvostupanjski sud, glede umanjenja kreditnog duga po osnovi otkupa založenih dionica, zauzima stav prema kojem je obračun nazad kupljenih založenih vlastitih dionica trebalo izvršiti najmanje prema onoj cijeni po kojoj je tužitelj te iste dionice prodao korisniku kredita, a ne po gotovo tri puta manjoj cijeni po kojoj ih je tužitelj nazad otkupio. Ovakav pravni stav prvostupanjski sud obrazlaže činjenicom da su prodaja i nazad kupnja dionica obavljene na internom tržištu banke (tužitelja) a ne na javno uređenom tržištu vrijednosnih papira, te time što su obje cijene po kojima su vršene navedene transakcije određene jednostranom odlukom tužitelja, odnosno jedne od strana u tim transakcijama.

Navedeni pravni stav prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća i ovaj drugostupanjski sud. Naime, neosnovane su žalbene tvrdnje prema kojima je navedeni stav prvostupanjskog suda protivan odredbama čl.217. i čl.234. ZTD, jer se u konkretnom slučaju ne radi ni o

vračanju uplaćenih uloga dioničarima, niti o davanju osiguranja za stjecanje dionica, o čemu govore navedene zakonske odredbe. Isto tako ne može se prihvatiti ni žalbena tvrdnja da je navedeni pristup prvostupanjskog suda protivan načelu prema kojem se cijene roba na tržištu formiraju prema odnosu ponude i potražnje. To stoga što tužitelj nije ni na koji način učinio ni vjerojatnim da je cijena, po kojoj su dionice nazad kupljene, rezultat ponude i potražnje, odnosno da je pad vrijednost i cijene tužiteljevih dionica za približno tri puta (87,69 DEM : 29,79 DEM), i to u razdoblju nešto dužem od jedne godine, posljedica navedenih faktora i stanja na tržištu vrijednosnih papira. Naprotiv, upravo tužiteljevim postupanjem pri obračunu otkupljenih dionica po cijeni koju je utvrdio svojom odlukom, i koja je tri puta manja od one po kojoj ih je prethodno prodao, bez da je učinio vjerojatnim da je navedena cijena rezultat stanja na tržištu, povrijeđena su temeljna načela obveznog prava kojih, kao što je načelo ravnopravnosti sudionika u obveznom odnosu (čl.11. ZOO), načelo savjesnosti i poštenja (čl.12. ZOO), i načelo jednake vrijednosti davanja (čl.15. ZOO). „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-82/07-2, od 1. veljače 2007. godine

NAČELA OBVEZNIH ODNOSA

Ponašanje u ispunjavanju obveza i ostvarivanju prava

(Čl. 18. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Vlasnik stana, kao posebnog dijela višestambne zgrade, nije oslobođen obveze plaćanja grijanja za stan zbog toga, što tužitelj kao ovlašteni ugovorni isporučitelj usluge grijanja u zgradi, nije udovoljio njegovom zahtjevu za isključenje iz sustava grijanja zgrade.

„Sud prvog stupnja je u provedenom postupku utvrdio da je tužitelj ovlašteni ugovorni isporučitelj usluge grijanja za stambenu zgradu u kojoj se nalazi stan tuženika, pa obzirom na to, te obzirom na navedene nesporne činjenice, prihvaća tužbeni zahtjev pozivajući se pri tome na odredbu čl.17.st.1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99 – u daljnjem tekstu ZOO), te na odredbu čl.3., 4. i 20. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, broj 26/03- pročišćeni tekst, 82/04 i 178/04).

Tuženik u žalbi, a i tijekom postupka pred prvostupanjskim sudom, ističe svoje protivljenje obvezi plaćanja grijanja time što je od tužitelja tražio svoje isključenje iz sustava grijanja, a čemu tužitelj nije udovoljio. Sud prvog stupnja navedeni prigovor ne prihvaća kao osnovan, jer smatra, i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda potpuno pravilno, da isti ne dovodi u pitanje tuženikovu obvezu prema tužitelju.

Naime, tuženik je jedan od vlasnika posebnog dijela (stana) u jednoj od više stambenih zgrada, koje su sve uključene u zajednički sustav grijanja preko zajedničke toplane. U takvoj situaciji, kada grijanje u stanu tuženika nije izvedeno odvojeno i neovisno o grijanju posebnih dijelova ostalih vlasnika, da bi se on, kao jedan od vlasnika takvog posebnog dijela, mogao isključiti iz zajedničkog sistema grijanja moraju biti ispunjene i određene tehničke ali i pravne pretpostavke, sukladno odredbama Zakona o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom („Narodne novine“, br. 42/05), ali i sukladno odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01 i 79/06). Tuženik u ovome postupku nije pružio ni jedan dokaz da za navedeno postoje pretpostavke, pa se onda na tome ne može ni temeljiti njegovo protivljenje plaćanju za

izvršenu uslugu grijanja. Stoga je prvostupanjski sud osnovano navedeni prigovor otklonio kao pravno neutemeljen, i pravilno je primijenio materijalno pravo kada je prihvatio tužbeni zahtjev tužitelja.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-610/07-2, od 17. svibnja 2007.godine

PRIGOVOR NEISPUNJENJA UGOVORA

Raskid ugovora zbog neispunjenja

(Čl. 126. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Iako je tužitelju kao kupcu bilo poznato, da je na nekretnini koju kupuje upisana druga osoba kao fiducijarni vlasnik, a prodavatelj preuzeo obvezu da će se fiducijarno vlasništvo izbrisati i omogućiti tužitelju kao kupcu upis prava vlasništva, pa kada tuženik fiducijarno vlasništvo druge osobe nije izbrisao niti u naknadno ostavljenom roku, ugovor se smatra raskinutim.

„Naime iz iskaza saslušanih svjedoka I. Č., te zakonskog zastupnika tuženika K. P. proizlazi da je volja ugovornih strankama, kako to pravilno obrazlaže i sud prvog stupnja, bila da se tužitelj upiše kao vlasnik nekretnina u zemljišne knjige, iako je u vrijeme sklapanja ugovora na istim nekretninama bilo upisano fiducijarno pravo vlasništva u korist Hrvatske poštanske banke, no prilikom potpisivanja ugovora dano je jamstvo od strane tuženika da će se brisanje fiducije izvršiti i omogućiti tužitelju upis prava vlasništva, a što proizlazi iz dopisa tuženika (l.11), kako tuženik nije ispunio svoje dano jamstvo, da će se izvršiti brisanje fiducijarnog vlasništva Poštanske banke, a tužitelj ga je u nekoliko navrata pozivao na ispunjenje obveze iz ugovora, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da tuženik nije ispunio svoju obvezu iz čl. 8. st. 1. zaključenog Ugovora o prodaji, dok je tužitelj svoju ugovornu obvezu u cijelosti ispunio.

Kako tuženik nije, niti nakon ostavljenog roka od strane tužitelja ispunio svoju ugovornu obvezu, a to je da se omogućiti tužitelju upis prava vlasništva u zemljišnim knjigama, pravilno ocijenio sud prvog stupnja da tuženik nije ispunio bitan element ugovora, jer nije omogućio tužitelju da se upiše kao vlasnik nekretnina, te da su ispunjeni uvjeti iz čl. 126. st. 2. i 3. i čl. 132. st. 2. i 5. ZOO-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-138/07-2, od 19. travnja 2007. godine

RASKID UGOVORA ZBOG NEISPUNJENJA

Rok ispunjenja i raskid ugovora

(Čl. 126. st. 2. i 3. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Ne može se smatrati da je prodavalac, koji je protiv kupca podnio tužbu radi isplate zaostalih obroka cijene, time kupcu kao dužniku ostavio primjeren naknadni rok za ispunjenje ugovora u kojem ispunjenje u roku nije bitan sastojak ugovora.

„To iz razloga što se iz ugovora o prodaji nekretnina (list 3-5) vidi da stranke nisu ugovorom o prodaji nekretnina ugovorile da neispunjenje obveze u određenom roku predstavlja bitan sastojak ugovora (čl. 125. st. 1 ZOO). Isto tako, sud prvog stupnja je nadalje utvrdio da nisu ispunjeni niti uvjeti u vezi s čl. 126. ZOO kojim je regulirano da u slučaju kad ispunjenje obveze u određenom roku nije bitan sastojak ugovora, dužnik zadržava pravo da i nakon isteka roka ispunji svoju obvezu, a vjerovnik da zahtijeva njegovo ispunjenje, time da ako vjerovnik želi raskinuti ugovor, mora ostaviti dužniku primjeren naknadni rok za ispunjenje, te ako dužnik svoju obvezu ne ispunji ni u tom naknadnom roku, nastupaju iste posljedice kao i u slučaju kad je rok bitan sastojak ugovora.

Iz spisa se, međutim, vidi da tužitelj nije dostavio u tijeku parnice dokaz da bi tuženicima u smislu odredbe čl. 126. st. 2 ZOO ostavio primjeren naknadi rok za ispunjenje obveze iz ugovora, odnosno plaćanja obroka kupoprodajne cijene, dok se činjenica da je između stranaka vođena parnica o isplati zaostalih obroka u predmetu br. P-190/05 ne može smatrati da je tužitelj postupio u smislu odredbe čl. 126. ZOO, kako je to pravilno obrazložio i sud prvog stupnja.

Tužitelj sada u žalbi iznosi nove činjenice, a to je da s obzirom da tuženici nisu ispunjavali svoje obveze iz ugovora niti nakon donošenja presude br. P-190/05 od 17. lipnja 2005. godine, da iz njihova ponašanja proizlazi da svoju obvezu neće ispuniti ni u naknadnom roku, pa da bi se mogla dakle primijeniti odredba čl. 127. ZOO.

Međutim, temeljem odredbe čl. 352. st. 1 ZPP u žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice niti predlagati novi dokazi, osim ako se oni odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog kojih se žalba može izjaviti, a iz spisa s vidi da nove činjenice koje je iznio tužitelj u žalbi se ne odnose na bitne povrede odredaba parničnog postupka zbog kojih se žalba može izjaviti, jer zbog bitnih povreda odredaba ZPP tužitelj žalbu nije niti ulagao.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-193/07-2, od 29. ožujka 2007.godine

ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD ŽIVOTINJA

Šteta koju uzrokuje domaća životinja

(Čl. 154. st. 1. i čl. 158. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Pas nije opasna stvar i njegov vlasnik odgovara po principu krivnje, ali u određenim situacijama može predstavljati opasnu stvar i to onda, kada predstavlja povećanu opasnost za okolinu, bilo zbog nepredvidivosti njegovog ponašanja, ili kada se slobodno i bez ikakvog nadzora kreće nekom javnom površinom, ili nekom privatnom površinom (dvorište) na kojoj zbog određenih specifičnih okolnosti slučaja (djeca koja se u dvorištu igraju), predstavlja povećanu opasnost.

„I po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, u naprijed navedenim utvrđenim činjenicama nema elemenata za zaključak da se pas u konkretnom slučaju ima smatrati opasnom stvari, i da tuženik stoga odgovara za štetu primjenom pravila o objektivnoj odgovornosti, u skladu sa odredbama čl.154.st.2. i čl.173. do 177. Zakona o obveznim

odnosima („Narodne novine“, broj 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 - u daljnjem tekstu ZOO).

U smislu naprijed navedenih odredaba, neka stvar se može smatrati opasnom ukoliko po svojoj namijeni, osobinama, položaju, mjestu i načinu upotrebe, ili na neki drugi način predstavljaju povećanu opasnost za štete za okolinu, pa iz zato valja nadzirati povećanom pažnjom. Pas u određenim situacijama doista može predstavljati opasnu stvar, i to onda kada predstavlja povećanu opasnost za okolinu, bilo zbog osobina svoje građe, nepredvidivosti njegovog ponašanja, ili kada se slobodno i bez ikakvog nadzora kreće nekom javnom površinom, ili nekom privatnom površinom (dvorištem) na kojoj zbog određenih specifičnih okolnosti slučaja (djeca koja se u dvorištu igraju) predstavlja povećanu opasnost.

U konkretnom slučaju, iz po sudu utvrđenih činjenica, ne proizlazi da bi bio ispunjen i jedan od navedenih kriterija na temelju kojeg bi se moglo govoriti o psu kao opasnoj stvari. Naime, tuženikov pas nije se slobodno i bez nadzora kretao površinom kojom se slobodno i bez ograničenja kreću druge osobe, niti se je kritične zgode bio u mogućnosti kretati takvom površinom, jer je bio vezan i njegovo kretanje je bilo ograničeno isključivo na prostor tuženikova dvorišta u kojem se kritične zgode nije nitko nalazio. Isto tako tuženikovo dvorište je bilo ograđeno, a na ulazu u dvorište tuženik je čak istaknuo i upozorenje «Čuvaj se psa». Činjenica što su dvorišna vrata kritične zgode bila otvorena, u konkretnom slučaju nije relevantna za ocjenu radi li se o opasnoj stvari, jer tuženikov pas kroz ista nije mogao izaći na ulicu i ugroziti sigurnost prolaznika. Zbog navedenog, ne postoje pretpostavke za tuženikovu odgovornost po principu cauze, odnosno u navedenoj situaciji tuženik može odgovarati samo po principu krivnje, temeljem odredbe čl.154.st.1. i čl.158. ZOO-a.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-617/07-2, od 24. svibnja 2007. godine

ODGOVORNOST PO OSNOVU KRIVNJE

Pojam krivnje

(Čl. 158. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Vlasnik zgrade nije odgovoran za štetu tužiteljici, koju je pretrpjela padom na zaleđenoj površini koja nije bila ograđena i namijenjena za kretanje pješaka, već za održavanje zgrade i vlasnik zgrade ju nije bio dužan održavati prema Odluci o komunalnom redu Grada B. kao površinu za kretanje pješaka.

„Neosnovani su žalbeni navodi da je postojala obveza tuženika da čisti prostor na zaštitnom pojasu same zgrade, jer da predmetni dio oko zgrade predstavlja neki „priručni nogostup“.

Naime, samo mjesto na kojem je tužiteljica pala evidentno nije nogostup, pa niti priručni, nego što je nesporno utvrđeno predstavlja zaštitni pojas same zgrade i prema Odluci

o komunalnom redu Grada B. (Službeni glasnik Grada B. br. 9), tuženik nije bio dužan održavati navedeni prostor za nesmetano kretanje pješaka.

Prema čl. 89. citirane Odluke, tuženik je u obvezi čistiti nogostup ispred same zgrade, odnosno ulaza u čitaonicu, a nesporna je činjenica da se tužiteljica poskliznula i pala na mjestu koje nije predviđeno za kretanje pješaka i koje predstavlja zaštitni pojas građevine – čitaonice.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1916/06-2, od 12. travnja 2007.godine

ODGOVORNOST DRŽAVE

Za nezakonit ili nepravilni rad sudaca

(Čl. 172. st.1. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01 u vezi s čl. 67. st. 1. Zakona o sudovima – „Narodne novine“, br. 3/94).

Republika Hrvatska odgovara stranci za štetu koju je u svom radu uzrokovao stranci sudac, a sudac je stranci uzrokovao štetu, ako je do štete došlo njegovim nezakonitim ili nepravilnim radom. U radu suca nema nezakonitosti i nepravilnosti, ako je ugovor o doživotnom uzdržavanju koje su donijele stranke prilikom ovjere pročitao i upozorio stranke na posljedice ugovora, a nije od utjecaja što sudac stranke nije upozorio na materijalno-pravne nedostatke ugovora, jer to sudac nije bio dužan učiniti, prema tada važećim odredbama čl. 122. Zakona o nasljeđivanju.

„Suprotno žalbenim navodima, pravilno je prvostupanjski sud na temelju predloženih i izvedenih dokaza utvrdio da je sutkinja D. H. predmetni ugovor ovjerila sukladno odredbama čl. 122. ZN-a, jer prema stajalištu i ovog drugostupanjskog suda prilikom ovjere ugovora o doživotnom uzdržavanju sudac nije dužan upozoriti stranke na mogućnost pobijanja ugovora zbog materijalno-pravnog nedostatka.

Tako sudac nije dužan ispitivati jesu li pravilno navedene i označene nekretnine i pokretnine koje čine predmet tog ugovora, odnosno imovina primatelja uzdržavanja, već je dužan pročitati ugovor i upozoriti ugovornike na pravne posljedice predmetnog ugovora, kako je to u konkretnom slučaju imenovana sutkinja i pravilno učinila.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-405/07-3, od 19. travnja. 2007.godine

OPOZIV DAROVANJA

Opoziv zbog nezahvalnosti

(Pravno pravilo par. 948 OGZ-a).

Radi se o nezahvalnosti i to gruboj kada obdarenik darovateljici, inače bolesnoj od karcinoma, govori „neka crkne“, „rakašica“ itd., koja opravdava opoziv ugovora o darovanju.

„Naime, iz rezultata izvedenih dokaza, sud prvog stupnja je sa sigurnošću utvrdio da su ispunjene pretpostavke iz paragrafa 948. OGZ-a za opoziv ugovora o darovanju, jer je tuženik prema tužiteljici pokazao grubu nezahvalnost, kako to proizlazi iz iskaza svjedoka saslušanih tijekom postupka, koji su uglavnom suglasni, pa se žalitelj upućuje na valjano obrazloženje suda prvog stupnja.

Naime, sud prvog stupnja je utvrdio da je tuženik teško vrijeđao tužiteljicu govoreći joj riječi „rakašica“, „neka crkne“ i td., pa se takvo ponašanje i riječi po svojoj težini i sadržaju reflektiraju na odnose između stranaka (posebno imajući u vidu da boluje od tumora), tako da razumno opravdavaju opoziv ugovora o darovanju, jer i po ocjeni ovog suda drugog stupnja doista predstavljaju grubu nezahvalnost.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1318/07-2, od 13. prosinca 2007.godine

POSLOVODSTVO BEZ NALOGA

Obavljanje tuđih poslova protiv zabrane

(Čl. 226. st. 1. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Kada je jedan od braće, ugovorom o doživotnom uzdržavanju sklopljenim s majkom, preuzeo obvezu da će je u slučaju smrti pokopati po mjesnim običajima i započeo s pripremama za pokop (naručen lijes i ostala pogrebna oprema), prestala je zakonska i moralna obveza drugog sina za pokop majke, pa kada on unatoč zabrani brata koji je s majkom sklopio ugovor o doživotnom uzdržavanju, majku pokopa o svom trošku, miješao se je u tuđe poslove i nema pravo na povrat troškova koje je imao za pokop majke.

„Radi navedenog, prema ocjeni ovog suda pravilno je prvostupanjski sud na temelju provedenih dokaza i njihovom pravilnom ocjenom sukladno čl. 8. ZPP utvrdio da se je tužitelj neovlašteno miješao u poslove koje je trebao obaviti tuženik, a vezano za pokop pokojne majke, te da je to učinio protivno volji tuženika i da je bio svjestan da to radi suprotno zabrani tuženika, te da se u konkretnom slučaju radi o nepozvanom miješanju tužitelja u tuđe poslove, protivno zabrani tuženika kao gospodara posla, te da tuženik takvo postupanje tužitelja nije naknadno odobrio, pa da radi navedenog tužitelju ne pripadaju prava koja bi mu pripadala kao poslovođi bez naloga, te je pravilno primijenio materijalno pravo čl. 226. st. 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 7/96 i 9/96 – u daljnjem tekstu ZOO, kada je odbio tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan.

Tom odredbom ZOO-a propisano je da tko se prihvati tuđeg posla unatoč zabrani osobe čiji je posao, a za zabranu je znao ili morao znati, nema prava koja pripadaju poslovođi bez naloga.

Nadalje, ne mogu se prihvatiti niti žalbene tvrdnje tužitelja da je on kao sin pokojne ispunjavao svoju zakonsku obvezu kada je snašao troškove pogreba majke, jer je utvrđeno da je tuženik tu obvezu u cijelosti preuzeo ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju, a što da je tužitelj znao, pa je time pokop majke obavljanje tuđeg posla, jer je prestalo biti moralna i zakonska obveza tužitelja kao sina pokojne.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-360/07-2, od 29. ožujka 2007.godine

ODGOVORNOST ZA OBAVLJANJE POSLOVA U OSTALIM SLUČAJEVIMA

Odgovornost bolnice ili druge zdravstvene ustanove

(Čl. 170. st. 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Za štetu nastalu za vrijeme liječenja pacijenta u bolnici, bolnica odgovara po principu pretpostavljene krivnje, a liječnik kao radnik bolnice ako je štetu uzrokovao namjerno, a o odgovornosti se može govoriti, ako je šteta posljedica pogreške u liječenju, a ne i komplikacije do koje dođe u liječenju.

„Iz gore navedenih zakonskih odredbi se vidi da I i II-tuženici za nastanak štete ne odgovaraju na isti način i po istim kriterijima jer za štetu koju radnik uzrokuje trećoj osobi u radu ili u vezi s radom I tuženik ne odgovara po kriteriju objektivne odgovornosti bez obzira na krivnju, a ni po subjektivnom kriteriju po osnovu njezine krivnje, već odgovara po osnovi presumirane pretpostavljene krivnje jer se radi o odgovornosti za drugog trećoj osobi oštećeniku za štetu koju je uzrokovao radnik u radu ili u svezi s radom.

Što se tiče odgovornosti II-tuženika prema odredbi čl. 170. st. 2. ZOO-a, oštećenik u konkretnom slučaju tužitelj, ima pravo zahtijevati naknadu štete i neposredno od radnika, ali samo u slučaju ako je taj radnik štetu uzrokovao namjerno, dakle s umišljajem, a ne krajnjom nepažnjom ili običnom nepažnjom.

S obzirom na gore navedeno sud prvog stupnja nije utvrdio niti odlučne činjenice u pogledu odgovornosti I i II-tuženika temeljem odredbe čl. 170. st. 1. i 2. ZOO-a, niti je u obrazloženju svoje presude dao razloge o tim odlučnim činjenicama, pa je na taj način počinjena i bitna povreda iz čl. 354. st. 2. točka 11. ZPP-a.

S obzirom da je uvažena žalba I i II-tuženika u odnosu na utvrđenje odgovornosti za nastanka štete, uvažena je i žalba tužitelja.

Iz svih gore navedenih razloga uvažena je žalba tužitelja i I i II-tuženika i presuda suda prvog stupnja je ukinuta, time da će sud prvog stupnja u ponovljenom postupku otkloniti gore navedene nedostatke i novim vještačenjem u skladu s odredbom čl. 261. ZPP-a utvrditi uzrok nastanka štete tužitelju, tj. da li je tužitelju nastala šteta zbog pogreške u liječenju ili su posljedice u zdravlju tužitelja nastale zbog komplikacija nastalih u tijeku liječenja, te zatim utvrditi sve odlučne činjenice u pogledu odgovornosti I-tuženika u skladu s odredbom čl. 170. st. 1. ZOO-a i odgovornosti II-tuženika u skladu s odredbom čl. 170. st. 2. ZOO-a, te na temelju izvedenih dokaza predloženih po strankama i ocjenom ranije provedenih donijeti novu i obrazloženu odluku.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1736/06-2, od 19. travnja 2007.godine

OSIGURANJE OSOBA

Utvrđivanje osiguranog iznosa

(Čl. 966. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 35/05).

Tužiteljica je dana 6. 8. 2006. godine kao putnica u osobnom automobilu, za koji je s tuženikom bio sklopljen Ugovor o osiguranju vozača i putnika od posljedica nesretnog slučaja uz osiguranu svotu po osobi za slučaj smrti 30.000,00 kuna, a za trajni invaliditet iznos od 60.000,00 kuna, pa se stupanj invaliditeta utvrđuje u skladu s Općim uvjetima i Tablicom invaliditeta koji su sastavni dio Ugovora, a kada je u pitanju kamata, ne primjenjuju se odredbe iz čl.1103. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05), jer se ovdje ne radi o obvezi isplate pravične novčane naknade, već se primjenjuju odredbe čl. 943. istog Zakona u svezi s čl. 14. Općih uvjeta za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, koji je bio na snazi u vrijeme nastanka osiguranog slučaja.

„Prema tome, prvostupanjski sud je trebao utvrditi da li je kod tužiteljice zbog zadobivenih ozljeda nastupio invaliditet, te ako je, stupanj invaliditeta i to u skladu s naprijed citiranim Općim uvjetima i Tablicom.

Tužiteljica ne navodi kakav je to kod nje invaliditet nastao, već samo navodi da se radi o 55%, dok tuženica tvrdi da se radi o invaliditetu po točki 130. Općih uvjeta, te je tužiteljici i isplaćena akontacija na ime invaliditeta od 20% u iznosu od 12.000,00 kuna, koja isplata nije među strankama sporna, te tuženica tvrdi da se radi o ozljedi živca "radijalisa".

Prvostupanjski sud je radi utvrđivanja invaliditeta i stupnja istoga odredio vještačenje po vještaku J. Č., liječniku internisti, ekologu i epidemiologu, koji procjenjuje invaliditet od 40%, navodeći da se kod tužiteljice radi o tzv. visećoj šaci, a što znači da je u potpunosti izgubljena funkcija šake, zbog oštećenja radijalnog živca. No međutim, ne utvrđuje o kojoj točki invaliditeta prema priloženim Tablicama tuženice to utvrđuje, već samo podredno govori da budući da je u Tablicama tuženika propisano da je gubitak šake 55% -ni invaliditet da onda dopušta da je kod tužiteljice nastao invaliditet u tom opsegu. Vještak nadalje, ocjenjuje da je tuženica pišući Opće uvjete i Tablice pri tom mislila na amputaciju šake, ali da nisu bili dovoljno precizni, pa prema medicinskom stajalištu je istovjetan funkcionalni gubitak šake kao i odsječena šaka, već da samo postoji razlika u estetskom smislu.

Prvostupanjski sud prihvaća ovakav nalaz vještaka i utvrđuje da je kod tužiteljice nastupio trajni invaliditet u postotku od 55%, te da pod točkom 110. Glave XIV Tablica nije posebno razgraničen postotak invaliditeta kod funkcionalnog gubitka od anatomskog gubitka šake, utvrđuje da se radi o invaliditetu od 55%, kako je upravo propisano pod točkom 110. Tablica. Prvostupanjski sud sam ocjenjuje da se ne radi o invaliditetu pod točkom 130. Tablica, kako smatra tuženica, jer da kod tužiteljice nije samo utvrđena klijenut mišića ruke uslijed ozljede radijalnog živca, već da je kod tužiteljice uslijed oštećenja radijalnog živca u potpunosti izgubljena funkcija šake i da tužiteljica mora nositi ortoza.

Saslušani liječnički vještak se o tome nije očitovao, tj. da li bi se radilo o točki 130. Tablica, a sudac nema dovoljnog medicinskog znanja da bi mogao utvrđivati o kakvom se invaliditetu i kojem stupnju invaliditeta radi.

Osim toga, obzirom na zadobivene ozljede i posljedice ozljeda, kako ih naznačuje i tuženik, pa i liječnički vještak, moglo bi se zaključiti da vještačenje o tome ne spada u domenu interniste, već neurologa.

Pogrešan je zaključak prvostupanjskog suda da tuženik u Općim uvjetima i Tablici za određivanje postotka trajnog invaliditeta nije precizno razgraničio da li se pod točkom 110.

Glave XIV Tablica, kada se govori o gubitku šake misli na fizički gubitak, amputaciju šake ili na funkcionalni gubitak šake, jer je sasvim jasno vidljivo iz cjelokupnog sadržaja Općih uvjeta i Tablica da se ovdje radi o fizičkom gubitku šake, tj. amputaciji, a ne o funkcionalnom gubitku šake, a takav zaključak direktno proizlazi i iz odredbe čl. 1. st. 5. Općih uvjeta u kojima se daje tumačenje pojedinih izraza u Općim uvjetima, pa se navodi da trajni invaliditet je potpuni ili djelomični gubitak organa, trajni, potpuni ili djelomični gubitak funkcije organa ili pojedinih dijelova organa nakon završenog liječenja.

Prema tome, kako činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno, a o tome ovisi i pravilna primjena materijalnog prava, to je valjalo, uvažavajući žalbu tuženice ukinuti prvostupanjsku pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, sukladno čl. 370. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 - u daljnjem tekstu ZPP)

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1929/07-2, od 20. prosinca 2007.godine

OSTALO

Tražbine utvrđene pred sudom ili drugim nadležnim organom

(Čl. 379. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 111/93, 3/94, 107/95, 7/96, 91/96, 112/99 i 88/01).

Za zastaru potraživanja vodne naknade, mjerodavne su odredbe posebnog zakona, a to je Opći porezni zakon, a ne odredbe čl. 379. Zakona o obveznim odnosima.

„Naime, u smislu odredbe članka 43. Zakona o financiranju vodnog gospodarstva („Narodne novine“ br. 88/98) u pogledu zastare obračuna i naplate sredstava slivne vodne naknade primjenjuju se propisi o zastari obračuna i plaćanja poreza na dohodak. Sukladno odredbi članka 65. Zakona o porezu na dohodak ("Narodne novine" br. 177/04) glede utvrđivanja , naplate, povrata poreza, žalbenog postupka, zastare i prekršajnog postupka primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona i Zakona o prekršajima. Prema članku 90. stavak 1. Općeg poreznog zakona ("Narodne novine" br. 127/00) pravo poreznog tijela na naplatu poreza zastarijeva za tri godine računajući od dana kada je zastara počela teći, dok prema stavku 4. članka 90. citiranog Zakona zastara prava na naplatu poreza počinje teći istekom godine u kojoj je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu. Člankom 91. Općeg poreznog zakona propisani su uvjeti prekida zastare u kojem je navedeno da se tijekom zastare prekida sa svakom službenom radnjom poreznog tijela usmjerenom na utvrđivanje ili naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, koja je dostavljena na znanje poreznom obvezniku, dok je stavkom 3. članka 91. citiranog Zakona propisano da nakon poduzetih, a naprijed navedenih radnji, zastarni rok počinje ponovno teći.

Dakle, relativni zastarni rok je tri godine a koji počinje teći istekom godine u kojoj je utvrđena porezna obveza. Za obveze nastale 1999. godine zastarni rok počinje teći istekom 2000. godine, za obveze nastale 2000. godine istekom 2001. godine, a za obveze nastale 2001. godine istekom 2002. godine. Tuženik kao ovrhovoditelj podnio je prijedlog za ovrhu protiv ovršenika dana 30. kolovoza 2005. godine, a kako to proizlazi iz spisa Općinskog suda u G.P. broj Ovr-851/05, a tijekom postupka tuženik, a na kome leži teret dokaza, nije dokazao da je

došlo do prekida zastare, to je pravilno prvostupanjski sud, za obveze koje su nastale u 1999., 2000. i 2001. godini utvrdio da je nastupila zastara potraživanja, a sukladno odredbi članka 90. stavak 1. Općeg poreznog zakona, te je djelomično proglasio nedopuštenom ovrhu u predmetu Općinskog suda u G.P. broj Ovr-851/05 određenom rješenjem broj Ovr-851/05-14 od 21. studenog 2005. godine i to za iznos od 1.759,78 kuna.

Budući je dakle nastupila relativna zastara potraživanja, koja je propisana odredbom članka 90. Općeg poreznog zakona, to je neosnovan navod žalitelja da je sud prvog stupnja trebao primijeniti odredbu članka 92. citiranog Zakona, a kojom je propisan apsolutni zastarni rok. U ovom predmetu primjenjuju se propisi Općeg poreznog zakona koji je *lex specialis*, pa je navod žalbe da se je trebala primijeniti odredba članka 379. Zakona o obveznim odnosima neosnovana.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1833/06-2, od 8. ožujka 2007.godine

III OBITELJSKO I NASLJEDNO PRAVO

POSTUPCI PRED SUDOM

Odluka o troškovima postupka u statusnim stvarima

(Čl. 272. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04)

Kada se u parnici odlučuje samo o uzdržavanju bračnog druga, ne radi se o statusnom sporu i sud o troškovima postupka ne odlučuje slobodno, vodeći računa o okolnostima slučaja i o ishodu postupka.

„Osnovano tužiteljica u žalbi ukazuje da je prilikom odlučivanja o troškovima postupka prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbu čl. 272. Obiteljskog zakona, jer je citiranom zakonskom odredbom propisano da o troškovima postupka u statusnim stvarima sud će odlučiti slobodno vodeći računa o okolnostima slučaja i ishodu postupka.

U konkretnom predmetu postupak je vođen radi plaćanja uzdržavanja, dakle ne radi se o postupku u statusnoj stvari, pa nema mjesta niti primjeni odredbe čl. 272. Obiteljskog zakona, već temeljem čl. 264. Obiteljskog zakona valja primijeniti odredbe Zakona o parničnom postupku pri odlučivanju o troškovima postupka.

Kako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio citiranu odredbu zakona pri odlučivanju o troškovima postupka, te troškove postupka stranaka nije niti utvrđivao, valjalo je važiti žalbu tužiteljice, ukinuti odluku o troškovima postupka, te u tom dijelu predmet vratiti na ponovi postupak.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2180/06-2, od 11. siječnja 2007.godine

KAD RODITELJI NE ŽIVE U OBITELJSKOJ ZAJEDNICI

O susretima i druženjima djeteta

(Čl. 100. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04)

Susreti i druženje maloljetnog djeteta s roditeljem s kojim ne živi u obiteljskoj zajednici svakog drugog vikenda u mjesecu u vremenu od subote u 10,00 sati do nedjelje u 18,00 sati, te utorkom i četvrtkom od 15,00 sati do 19,30 sati i polovicu praznika i blagdana, osiguravaju potrebnu emocionalnu vezu djeteta s oba roditelja.

„Naime, sud prvog stupnja odredio je sukladno odredbi članka 100. stavak 1. OZ način i vrijeme susreta i druženja maloljetnog djeteta stranaka G. B. s ocem a protustrankom S. M., te za to dao valjano obrazloženje, a imajući pritom u vidu činjenicu da je maloljetno dijete stranaka emocionalno vezano jednako i za oca i za majku i da je u interesu djeteta da redovito održava susrete i druženja s ocem, a kako to proizlazi iz nalaza i mišljenja psihologa O. G. (list broj 24 i 25 spisa), budući je za psihofizički razvoj djeteta potrebno da kontaktira s oba roditelja. Mišljenje je i Tima za zaštitu djece, braka i obitelji Centra za socijalnu skrb D., da se susreti i druženja maloljetnog G. B. s ocem odvijaju upravo na način kako ih je odredio sud prvog stupnja, pa nije u pravu predlagateljica kada u žalbi navodi da sud prvog stupnja nije cijenio sve okolnosti slučaja. Maloljetno dijete stranaka živjet će s majkom, a predlagateljicom G. B., kako je to odlučio prvostupanjski sud, pa je životno i uobičajeno te logično da onaj roditelj s kojim dijete ne živi dolazi po dijete radi ostvarivanja prava na susrete i druženja i vraća dijete onom roditelju s kojim dijete živi, pa niti u tom pravcu žalba predlagateljice nije osnovana.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2309/06-2, od 5. siječnja 2007.godine

UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA

Uzdržavanje punoljetne djece

(Čl. 210. st. 1. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04)

Studenta koji promijeni fakultet, tako da upiše drugi fakultet i dobije status redovitog studenta tog fakulteta, roditelji su dužni uzdržavati i nakon punoljetnosti, jer se redovito školuje.

„Sukladno odredbi čl. 210. st.1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 116/03, 17/04 i 136/04), dijete koje se redovito školuje, roditelji su dužni uzdržavati i nakon punoljetnosti.

Odredbom čl.89. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03, 198/03, 105/04 i 174/04) propisano je kada osoba gubi status studenta. Prema čl. 86. st. 3. naprijed citiranog Zakona, studenti mogu biti redoviti i izvanredni. Stavkom 4. čl. 86. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju propisano je da su redoviti oni studenti koji studiraju prema programu koji se temelji na punoj nastavnoj satnici.

Iz potvrde Sveučilišta u Z., Tekstilno – tehnološkog fakulteta Z. od 17. srpnja 2006. godine (list 7 C spisa), a kako to pravilno utvrđuje prvostupanjski sud – proizlazi da je tuženica redovita studentica prvog semestra nastavne godine 2006/07 tog fakulteta – pa žalbeni navod da tužena nije redovita studentica i da se redovito ne školuje, nisu osnovani. Činjenica što tužena nije nastavila školovanje na Visokoj učiteljskoj školi P. koju je upisala 2005/06 godinu, već je, a kako je to naprijed rečeno kao redovita studentica upisala Tekstilno

– tehnološki fakultet Sveučilišta u Z. godine 2006/07 – nije odlučna, budući ona ima status studenta i redovno se školuje. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-149/07-2, od 8. veljače. 2007. godine

UTVRĐIVANJE UKUPNOG IZNOSA SREDSTAVA POTREBNIH ZA UZDRŽAVANJE

Utvrđivanje mogućnosti davatelja uzdržavanja

(Čl. 231. Obiteljskog zakona – „Narodne novine“, br. 116/03, 17/04 i 136/04)

Iako bračni drugovi zbog poremećenih odnosa žive u odvojenim sobama, dok pojedine prostorije koriste oba bračna druga, pa ako bračni drug, od kojeg se traži uzdržavanje plaća režije i snosi druge troškove za stan, sud će mu umanjiti obavezu uzdržavanja.

„Imajući u vidu sve naprijed navedene činjenice tužiteljici pripada pravo na uzdržavanje od tuženika kao svog bračnog druga u smislu čl. 217. Obiteljskog zakona, međutim kraj činjenice da tuženik plaća sve režijske troškove stanovanja, a što je nemoguće podijeliti obzirom da stranke žive u istoj kući, te čak zajednički koriste dio prostorija kuće, kao i činjenice da tužitelj kupuje i higijenske potrepštine kao i hranu, time da tužiteljica dio te hrane ne koristi zbog svoje vjeroispovijesti, kao i materijalne mogućnosti tuženika, prema ocjeni ovoga suda tuženik je u mogućnosti plaćati za uzdržavanje tužiteljice iznos od 400,00 kuna mjesečno, što je 20% njegove mirovine, pa je zbog navedenog uvažena žalba tuženika i preinačena prvostupanjska presuda na način da je tuženik dužan za uzdržavanje tužiteljice, od podnošenja tužbe do donošenja prvostupanjske presude, plaćati mjesečno iznos od 400,00 kuna, a nadalje 20% svoje mirovine, primjenom čl. 368. st. 2. noveliranog Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 – u daljnjem tekstu novelirani ZPP).“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2180/06-2, od 11. siječnja 2007. godine

NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU OPORUKE

Tumačenje oporuke

(Čl. 90. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 52/71, 47/78 i 56/00)

Ako je ostaviteljica oporukom iz 1984. godine odredila da njezini nasljednici na ime legata isplate iznos od 100.000 tadašnjih dinara, taj iznos se ne može kasnije revalorizirati, polazeći od kupovne moći iznosa od 100.000 dinara 1984. godine, ako to nije bila volja ostaviteljice.

„Među strankama nije sporno da je ostaviteljica sastavila oporuku 5. srpnja 1984. godine, te je tom oporukom naložila svojoj djeci M. i S., kojima oporukom ostavlja na ravne dijelove svu svoju imovine, da u ime njene ostavine isplate njenom sinu Z. 100.000,00 dinara.

Pravomoćnim rješenjem o nasljeđivanju broj: O-766/04-18 utvrđena je ostavinska imovina ostaviteljice, te su njenim nasljednicima proglašeni, temeljem oporuke i zakona njena djeca, M. B. u 5/12 dijela, S. S. u 5/12 dijela i Z. V. u 2/12 dijela.

Nije sporno, da sada više ne postoji valuta u kojoj je određena visina zapisa, naprijed citiranom oporukom ostaviteljice, te je bilo potrebno utvrditi pravu volju ostaviteljice, odnosno odredbe oporuke valja tumačiti prema pravoj namjeri oporučiteljice, a sukladno čl. 90. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", br. 52/71, 47/78 i 56/00 - u daljnjem tekstu stari Zakon o nasljeđivanju).

Oporučiteljica je sačinila oporuku još 1984. godine, kada je valuta u Republici Hrvatskoj bio dinar. Poslije toga, a do smrti oporučiteljice (4. rujan 2000. godine), mijenjala se valuta više puta, tako da se Zakonom o promjeni vrijednosti dinara od 21. prosinca 1989. godine ("Narodne novine", br. 83/89), uvodi konvertibilni dinar, pa Odlukom o uvođenju hrvatskog dinara kao sredstva plaćanja na teritoriju Republike Hrvatske ("Narodne novine", 71/91), uvodi se 23. 12. 1991. godine kao valuta hrvatski dinar (HRD), a Odlukom o izdavanju novčanica i kovanog novca koji glase na novčanu jedinicu Republike Hrvatske ("Narodne novine", 37/94), uvodi se od 30. svibnja 1994. godine, kuna.

Iz same oporuke oporučiteljice ne proizlazi da bi prava volja i namjera oporučiteljice bila da njezinom sinu Z. V. isplate poslije njene smrti njena djeca M. i S. iz njene ostavine protuvrijednost bilo koje strane valute ili neku svotu novca u odnosu na vrijednost neke nekretnine ili pokretnine ili pak određeni postotak od vrijednosti njene cjelokupne ostavinske imovine. Takvo što nisu tvrdili niti njeni zakonski, a ni oporučni nasljednici. Prema tome, može se zaključiti da je prava volja i namjera ostaviteljice bila da se njenom sinu Z. isplati upravo iznos novca naznačen u oporuci, jer da je oporučiteljica namjeravala da njen sin Z. poslije njene smrti stvarno dobije onoliko novca koliko bi ekonomski vrijedio (kupovna moć) iznos novca naznačen u oporuci, onda bi izmijenila oporuku, jer je od uvođenja kune kao valute u Republici Hrvatskoj, pa do smrti oporučiteljice prošlo šest godina, ili bi novčani iznos vezala uz neku stabilniju valutu ili uz vrijednost neke nekretnine ili pokretne stvari, a što ostaviteljica nije učinila. Prema tome, imajući u vidu volju i namjeru oporučiteljice izraženu u oporuci, a i princip monetarnog nominalizma Z. V. pripada zapis od 0,01 kunu, koliko sada, u sada postojećoj valuti iznosi iznos od 100.000,00 dinara naveden u oporuci, a koje ispunjenje Z. V. može zahtijevati od M. B. i S. S., radi čega je valjalo, uvažavajući žalbe nasljednika preinačiti prvostupanjsko pobijano rješenje, na način kako je to navedeno u izreci ovog rješenja, a sukladno čl. 380. t. 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03- u daljnjem tekstu ZPP), u svezi sa čl. 175. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", br. 48/03 i 163/03 - u daljnjem tekstu novi Zakona o nasljeđivanju).

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1390/06-2, od 4. siječnja 2007. godine

DAROVI

Zastara zahtijeva

(Čl. 46. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 52/71, 47/78 i 56/00)

Vraćanje dara nužni nasljednik može tražiti samo u objektivnom roku od tri godine, koji se računa od ostaviteljeve smrti i nije od utjecaja kada je nasljednik saznao za ugovor o darovanju.

„S. J., kao sin i nužni nasljednik pokojne ostaviteljice, je u ovom ostavinskom postupku i to prvi puta 1992. godine zatražio povrat dara radi namirenja njegovog nužnog dijela, čemu su se obdareni Jakov i Jelica Sokol usprotivili i istakli prigovor zastare.

J. S. je u tijeku ostavinskog postupka umro, a njegovi zakonski nasljednici su ostali kod tog zahtjeva.

Odredbom članka 46. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", br. 52/71, 47/78 i 56/00 - u daljnjem tekstu ZN), propisano je da se vraćanje dara može tražiti u roku od 3 godine od smrti ostaviočeve, odnosno od dana kada je rješenje o njegovom proglašenju za umrlog, odnosno rješenje kojim se utvrđuje njegova smrt postalo pravomoćno.

Trogodišnji rok u kojem zastarijeva tužba radi vraćanja darova je objektivan i počinje teći od ostaviteljeve smrti, bez obzira na to kada je nužni nasljednik koji traži vraćanje dara doznao za postojanje ugovora o darovanju. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-916/07-2, od 17. prosinca 2007.godine

OPOZIV OPORUKE

Odnos ranije i kasnije oporuke

(Čl. 106. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 52/71, 47/78 i 56/00)

Ostaviteljica je napravila dvije pisane oporuke i to vlastoručnu oporuku 1971. godine i pisanu oporuku pred svjedocima 1999. godine kojom nije opozvala prvu, ali je za svoje nasljednike odredila druge osobe, što znači da je kasnija oporuka u suprotnosti sa odredbama ranije oporuke, pa se ima primijeniti kasnija oporuka iz 1999. godine.

„Prvostupanjski sud je utvrdio da je ostaviteljica J. H. ostavila dvije pismene oporuke i to od 21. travnja 1981. godine, koja je proglašena na ročištu od 27. lipnja 2001. godine, kojom oporukom je za svog nasljednika cjelokupne svoje imovine utvrdila svoju kćerku B. B., a u slučaju da bi njen sin J. H. tražio nužni dio odredila je da mu kćerka Božica isplati protuvrijednost u gotovom novcu, te oporuku od 17. ožujka 1999. godine, koja je proglašena na ročištu od 7. studenoga 2001. godine, kojom oporukom je svu svoju imovinu ostavila svojoj unuci Z. F., njenom mužu V. i njezinoj djeci.

Budući da obje oporuke udovoljavaju uvjetima za valjanost oporuke, u smislu čl. 68 i 69. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", br. 52/71, 47/78 i 56/00), koji se primjenjuje temeljem čl. 253. st. 1. i 254. st. 1. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", br. 48/03 i 163/03), međutim, kako se kasnijom oporukom od 17. ožujka 1999. godine ne opoziva ranija oporuka, ali kako su odredbe ranije oporuke u suprotnosti s odredbama kasnije oporuke, to je prvostupanjski sud pravilno zaključio da se trebaju primijeniti odredbe kasnije oporuke.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2104/06-2, od 4. siječnja 2007.godine

OBLICI OPORUKE

Pisana oporuka pred svjedocima

(Čl. 69. st. 1. Zakona o nasljeđivanju – „Narodne novine“, br. 52/71, 47/78 i 56/00)

Za pravnu valjanost pisane oporuke pred svjedocima (alografska) nije potrebno da je oporučitelj sastavljaču oporuke kazivao njezin sadržaj, jer je to mogla učiniti bilo koja osoba, pa čak i oporučni nasljednik, već je odlučno, da ju je oporučitelj u nazočnosti dvojice svjedoka potpisao i izjavio, da je to njegova oporuka.

„Za pravnu valjanost alografske oporuke oporučitelj ne mora sastavljaču oporuke kazivati njezin sadržaj, nego to može učiniti bilo koja osoba, pa čak i oporučni nasljednik.

Pogrešno je dakle u žalbi ocijenjeno da oporuka ne bi bila pravno valjana zbog toga što je sastavljena prema kazivanju oporučne nasljednice i bez prisutnosti oporučiteljice.

Bitne pretpostavke za valjanost alografske oporuke očituju se u tome da oporučitelj koji zna i može čitati i pisati u prisutnosti dva svjedoka potpiše ispravu koju mu je netko drugi napisao i da izjavi da je to njegova oporuka (čl. 69. st. 1 Zakona o nasljeđivanju).

Što se tiče oporučiteljeve izjave ona se smatra izričitom i jasnom i onda kada oporučitelj na pitanje da li pismeni sastav sadrži njegovu oporuku odgovara izrazima potvrde što može biti i riječ "da", tako da ne mogu biti prihvaćena drugačija pravna shvaćanja izložena u žalbi.

Tužitelj nije dokazao da je oporučiteljica bila nesposobna za testiranje u bilo kom smislu jer iz svih izvedenih dokaza proizlazi da bolest i životna dob nisu utjecali na oporučiteljčinu sposobnost za rasuđivanje i za ispunjenje drugih potrebnih pretpostavki od kojih zavisi mogućnost oporučnog raspolaganja pismenom oporukom pred svjedocima.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-481/07-1, od 5. travnja 2007.godine

IV RADNO PRAVO

TEMELJENE OBVEZE I PRAVA IZ RADNOG ODNOSA

Zabrana diskriminacije glede zapošljavanja

(Čl. 2. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Kada poslodavac od trojice radnika na određeno vrijeme s jednim od tih radnika ne sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme s obrazloženjem, da je izostajao s posla zbog bolovanja, radi se o izravnoj diskriminaciji radnika.

„Ispitujući pobijanu presudu sukladno čl. 365. st. 2. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 – u daljnjem tekstu ZPP), ovaj

sud ne nalazi postojanje bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st.2. toč. 2, 4, 8, 9. i 11. ZPP na koje pazi po službenoj dužnosti.

Tuženik neosnovano ističe žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, jer je sud prvog stupnja utvrdio sve činjenice važne za donošenje odluke, te na tako utvrđene činjenice pravilno primijenio materijalno pravo odredbe čl. 2. st. 4. toč. 1 i 4. i čl. 15. st. 6. Zakona o radu vodeći računa o svim okolnostima.

Provedenim dokazima, a koje je sud prvog stupnja pravilno cijenio i iza ocjenu istih dao valjano obrazloženje utvrđeno je da je tužitelj, kao i još troje radnika radeći u protekle dvije i pol godine kod tuženika na određeno vrijeme kao sjekač, pokazao stručno znanje i vještinu, imao je uspješne rezultate i bio zdravstveno sposoban. Izostanak s posla za vrijeme bolovanja, koja je prema iskazu svjedoka J. B. bio kriterij da se tužitelja kod iskaza potrebe zapošljavanja na neodređeno vrijeme ne uzme u obzir, pravilno je od strane suda prvog stupnja ocijenjena kao diskriminacija, dok tvrdnja ovog svjedoka o neurednom životu tužitelja konzumiranjem alkohola u slobodno vrijeme i izvan radnog odnosa, nije tijekom postupka dokazana, a i irelevantan je razlog zbog čega se s tužiteljem ne bi zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-344/07-2, od 29. ožujka. 2007.godine

TEMELJNE OBVEZE I PRAVA IZ RADNOG ODNOSA

Zabrana diskriminacije glede zapošljavanja

(Čl. 2. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Kada tužitelj osoba muškog spola, kao jedan od više kandidata koji su se prijavili na natječaj za prijam u službu za radno mjesto odgojitelja u dječjem vrtiću sa još četiri kandidata ženskog spola, ispunjava sve uvjete natječaja i bude predložen od ravnatelja vrtića sa još jednim kandidatom ženskog spola Upravnom vijeću za izbor, pa nakon tajnog glasovanja ne bude izabran za odgajatelja, iako su u tom dječjem vrtiću u manjini odgojitelji muškog spola, ne može se govoriti da je tužitelj bio diskriminiran po osnovi spola, samo zato što je izabran kandidat ženskog spola.

„Nije sporno među strankama da se je tužitelj kao jedan od dvadeset kandidata prijavio na raspisani javni natječaj I-tuženika za prijam u službu odgajatelja na neodređeno vrijeme, koji natječaj je raspisan odlukom Upravnog vijeća I-tuženika od 18. studenog 2005. godine, te da je Upravno vijeće I-tuženika na svojoj 52. sjednici održanoj 19. prosinca 2005. godine odlučilo a se u stalni radni odnos na poslovima odgajatelja prima I.D. O toj svojoj odluci obaviješten je i tužitelj, te je on uložio zahtjev za zaštitu prava koji je odbačen kao neosnovan, pa je tužitelj upućen da se sa navedenim zahtjevom obrati na Ministarstvo prosvjete i športa, Odjelu za inspekcijske polove, što je tužitelj i učinio, a uputio je i prijedlog za utvrđivanje povreda odredaba Zakona o ravnopravnosti spolova, Državnom pravobraniteljstvu za ravnopravnost spolova.

Prvostupanjski sud u svojoj presudi citira i izvješće Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa sačinjeno povodom provedenog inspekcijskog nadzora, kao i upozorenje i preporuke pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, koje je sačinila povodom pritužbe tužitelja, ali

neosnovano tužitelj u žalbi ističe da prvostupanjski sud svoju odluku odnosi na temelju mišljenja pravobraniteljice. Naime, prvostupanjski sud je na temelju uvida u zapisnik sa održane 52 sjednice Upravnog vijeća I-tuženika od 19. prosinca 2005. godine, te na temelju saslušanja članova Upravnog vijeća koji su i donosili odluku o prijamu u službu i to Z.S., Z.T.,MS., V.P. i B.V., uvidom u natječaj za prijam u službu i u dokumentaciju koju su tužitelj i I.D. podnijeli i priložili u svojim prijavama, utvrdio da je od dvadeset prijavljenih molbi, pet molbi udovoljavalo svim natječajnim uvjetima, između kojih je bio jedan kandidat muškog spola i četiri kandidata ženskog spola, da su i tužitelj i izabrana I.D. ispunjavali uvjete koje je I-tuženik naveo u raspisanom javnom natječaju, te da je tužitelj imao više radnog staža i to ukupno četiri godine, jedanaest mjeseci i devet dana, dok je I.D. imala radnog staža jednu godinu, tri mjeseca i osam dana, s time što je cjelokupni radni staž ostvarila upravo radom kod I-tuženika, dok tužitelj nikada ranije nije bio zaposlen kod I-tuženika.

Sud je nadalje utvrdio da je ravnateljica I-tuženika od pet kandidata koji su zadovoljavali uvjetima predložila Upravnom vijeću dva kandidata i to upravo tužitelja i I.D., a tajnim glasanjem izabrana je I.D. Iz iskaza članova Upravnog vijeća saslušanih kao svjedoka proizlazi da im odlučna činjenica kod glasovanja nije bio spol kandidata, već kod onih osoba koji su glasali za tužitelja prevagnulo je to što je on imao lošije socijalne prilike, a kod onih koji su glasovali za I.D. prevagnula je činjenica da je već ranije bila zaposlena kod I-tuženika, da je kod njih obavljala i praksu za vrijeme studija i volontirala.

Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza pravilno utvrdio da nije bilo ni izravne, a ni neizravne diskriminacije po spolu (čl. 6. i čl. 7. Zakona o ravnopravnosti spolova – „Narodne novine“, br. 116/03) na štetu tužitelja, jer iz provedenih dokaza ne proizlazi da bi tijekom provedbe natječaja prema tužitelju bili postavljeni nekakvi posebni ili dodani uvjeti, niti da bi istome zbog spola bilo otežano ili negirano ravnopravno pravo na zapošljavanje, a sama činjenica što je kod I-tuženika zaposlenih odgajatelja podzastupljen muški spol i što je prilikom ovog natječaja ponovno izabrana osoba ženskog spola, nije sama za sebe dovoljna za ocjenu da bi u predmetnom slučaju doista tužitelj bio diskriminiran po osnovi spola.

Tužitelj tvrdi da su tuženici postupili protivno Planu djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova od 18. 8. 2005. godine po kojem bi on ima prednost u zapošljavanju zbog toga što je podzastupljen muški spol u okviru stručnih radnika I-tuženika, prvenstveno kod odgajatelja. Međutim, tuženici su dokazali da ovaj Plan u vrijeme raspisivanja natječaja i u vrijeme donošenja odluke i izbora odgajatelja još nije bio na snazi i da se nije mogao primjenjivati, jer je ovaj Plan od 18. 8. 2005. godine sukladno čl. 18. st. 2. toč. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova dostavljen Uredu za ravnopravnost spolova koji odobrava provedbu Plana, a to odobrenje još uvijek nije bilo dobiveno da bi se mogao Plan dostaviti Upravnom vijeću na usvajanje.

Prema tome, kako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio da tužitelj nije diskriminiran ni izravno ni neizravno po spolu, kako on to tvrdi, to je pravilno primijenio odredbe čl. 2. i čl. 5. Zakona o radu („Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst) i odredbe čl. 6, 7. i 27. Zakona o ravnopravnosti spolova, kada je u cijelosti odbio tužbeni zahtjev tužitelja za naknadu štete.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-493/07-2, od 26. travnja 2007.godine

ODREĐIVANJE PLAĆE

Isplata plaće

(Čl. 90. st. 1. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Kada poslodavac nije izvršio preraspodjelu radnog vremena, već mu je radnik – vozač autobusa- bio na raspolaganju od dolaska na posao u jutarnjim satima do završetka radnog vremena u poslijepodnevnim ili večernjim satima i za vrijeme između pojedinih linijskih vožnji, zbog čega je rad trajao duže od 40 sati tjedno, radi se o prekovremenom radu i nije od utjecaja što je poslodavac radniku isplaćivao terenski dodatak za vrijeme između linijskih vožnji, jer terenski dodatak nije plaća, već naknada za rad na terenu.

„Nesporno je da je tuženik tužitelju plaću obračunavao samo za ono vrijeme koje je proveo u vožnji pojedine linije, a ne i za ono vrijeme između pojedinih linija za što je isplaćivan terenski dodatak, a sve to temeljem Odluke direktora od 9.svibnja 2002. godine na koju se i poziva u žalbi. Ovakvo postupanje tuženika, jednako kao i njegova odluka iz koje izvodi takvo svoje postupanje pri obračunu plaće tužitelja, predstavlja jednostrani akt poslodavca, kojim se vrijeđaju zakonom priznata prava zaposlenika, odnosno u konkretnom slučaju tužitelja. To ne samo stoga što za donošenje navedene odluke tuženik nije imao osnova u svojim Kolektivnim ugovorima i svojim normativnim aktima, nego i stoga što je ona u direktnoj suprotnosti i sa odredbama Zakona o radu („Narodne novine“, br. broj 137/04 – pročišćeni tekst – u daljnjem tekstu ZOR), kojima je propisano pravo radnika na plaću za rad u vremenu stvarno provedenom na radu, ali je u suprotnosti i sa odredbama Kolektivnih ugovora tuženika i ostalih njegovih normativnih akata, kojima se normira pravo na uvećanje plaće za rad dulji od punog radnog vremena (prekovremeni rad), te sa onima koje određuju pravnu prirodu i namjenu terenskog dodatka.

Naime, i prema odredbama Kolektivnih ugovora tuženika važećim u utuženom razdoblju (čl.17. KU iz 2000.godine, čl.68. i 69. KU iz 2003. godine) terenski dodatak ne predstavlja plaću za rad, već se radi o posebnoj naknadi troškova čiji nastanak je vezan uz rad na terenu, s tim da te odredbe daju i određenje što se ima smatrati radom na terenu za koji radnik ima pravo na terenski dodatak. Stoga imajući u vidu namjenu terenskog dodatka, isplaćivanje istog tužitelju nikako ne može nadomjestiti plaću za prekovremeni rad.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, a posebno neosporenu činjenicu da je tužitelj tijekom cijelog radnog vremena, od dolaska na posao u jutarnjim satima pa do završetka zadnje vožnje, bio na raspolaganju poslodavcu, i da između pojedinih vožnji nije bio slobodan (tuženik tijekom postupka nije suprotno tvrdio), prvostupanjski sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je tužitelju priznao pravo na plaću za cijelo vrijeme provedeno na radu, dakle i za vrijeme između pojedinih linijskih vožnji.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-98/07-2, od 8. veljače 2007. godine

REDOVITI OTKAZ

Otkaz uvjetovan skrivljenim ponašanjem radnika

(Čl. 113. st. 1. toč. 3. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Ne može se smatrati, da je radnik koji vrši kontrolu kupaca, prekršio obvezu iz radnog odnosa, samo zbog toga, što nije izvršio kontrolu određenog kupca, ako je njegova obveza bila da kontrolu kupaca obavlja prema načelu slučajnog odabira.

„Saslušani svjedoci koji su kao i tužitelj obavljali poslove kontrolora, suglasno su iskazali da njihova dužnost nije bila kontrolirati svakoga kupca, nego su kontrolu obavljali prema načelu slučajnog odabira.

Prema takovom načelu sve da se je tužitelj i nalazio na svome mjestu rada u vrijeme izlaska M. V., tužitelju se ne može staviti na teret što nije obavio kontrolu upravo toga kupca, jer, kao što je utvrđeno, tužitelj toga kupca nije morao odabrati za vršenje kontrole, pa su neodlučna sva ona žalbena razmatranja koja se odnose na pokušaj točnog utvrđivanja vremena kroz koje je tužitelj bio u Vrtnom centru radi obavljanja drugoga posla po pozivu B. D..

Sud prvog stupnja je pravilno ocijenio da tužiteljev dogovor s M. V. u ovom postupku nije dokazan, a propuštanje kupca bez obavljanja kontrole nije ponašanje kojim bi bila počinjena povreda radne obveze, jer kontrolirati nije trebalo svakoga kupca, nego prema slučajnom odabiru.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1337/07-2, od 6. rujna 2007.godine

ŠTETA NA RADU I U SVEZI S RADOM

Primjena propisa

(Čl. 138. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Kada radnik poslodavcu odgovara za štetu koju je prouzrokovao kaznenim djelom, ne može se primijeniti dulji rok zastare iz čl. 377. ZOO, već zastarni rok od tri godine propisan Zakonom o radu.

„Dakle, nije sporno da je tuženik prouzročio tužitelju štetu u iznosu od 40.104,36 kn i da bi je sukladno čl. 98. st. 1 tada važećeg Zakona o radu („Narodne novine“, br. 38/95, 54/95, 65/95 i 108/98), a sada čl. 105. st. 1 pročišćenog teksta Zakona o radu („Narodne novine“, br. 137/04), bio dužan nadoknaditi.

Odredbom čl. 6. ranijeg Zakona o radu (sada čl. 10 pročišćenog teksta) propisano je da se na sklapanje, valjanost, prestanak ili drugo pitanje u svezi s ugovorom o radu koje nije uređeno ovim ili drugim zakonom, primjenjuju u skladu s naravi toga ugovora opći propisi obveznoga prava. No međutim odredbom čl. 131. ranijeg Zakona o radu (sada čl. 138.) propisano je da ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno potraživanje iz radnog odnosa zastarijeva za tri godine.

Dakle, budući da Zakon o radu propisuje rok zastare za potraživanje iz radnih odnosa, a što se odnosi i na naknadu štete, to se ne može u ovom konkretnom slučaju primijeniti opći zastarni rok iz čl. 371. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01 - u daljnjem tekstu ZOO), a niti dulji rok zastare propisan čl. 377. ZOO-a, kako to pogrešno smatra prvostupanjski sud i stranke, već zastarni rok od tri godine, a koji počinje teći od dana kada je manjak utvrđen.

Kako je manjak i osoba koja za njega odgovara, a to je tuženik, utvrđen dana 12. 11. 1999. godine, što je nesporno, a tužitelj je samo dana 14. prosinca 1999. godine postavio imovinskopravni zahtjev u kaznenom postupku o kojem međutim nije ni odlučivano, iako je kazneni postupak pravomoćno okončan još 7. prosinca 2000. godine, te kako je tužba u ovom predmetu podnesena tek 15. svibnja 2006. godine, dakle po proteku roka od tri godine, to je nastupila zastara potraživanja za cjelokupni utuženi iznos od 40.104,36 kn.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2238/06-2, od 1. ožujka 2007.godine

PLAĆE

Naknada plaće

(Čl. 93. st. 1. i 2. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Obveza obrtnika kao poslodavca da isplati naknadu plaće svom radniku za vrijeme bolovanja, je obveza koja je nastala u obavljanju obrta i za tu naknadu obrtnik odgovara cjelokupno unesenom imovinom, koja je potrebna za obavljanje obrta i nije od utjecaja što je u međuvremenu obrt objavljen.

„Prvostupanjski sud je na temelju provedenih dokaza, a naročito na temelju uvida u radnu knjižicu, te izvješća o bolovanju i iskaza tužitelja pravilno utvrdio da je tužitelj bio u radnom odnosu u obrtu bravarsko limarske radionice BLT B. čiji je vlasnik B. T. u periodu od 24. veljače 2003. godine do 25. ožujka 2004. godine, te da je bio na bolovanju zbog bolesti u periodu od 4. srpnja 2003. godine do 26. ožujka 2004. godine.

Pravilno je prvostupanjski sud odbio kao neosnovan prigovor tuženika promašene pasivne legitimacije, jer je tuženik kao poslodavac bio dužan isplaćivati tužitelju naknadu plaće za vrijeme bolovanja, time da za bolovanje nakon 43 dana imao je pravo povrata isplaćene naknade od Zavoda za zdravstveno osiguranje, a sukladno čl. 23. st. 1, čl. 24. i čl. 25. st. 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, broj 94/01, 88/02, 149/02, 30/04, 177/04 i 90/05) koji je tada bio na snazi.

Za obveze koje nastaju u obavljanju obrta, a što je sasvim sigurno i naknada plaće za vrijeme bolovanja, obrtnik odgovara cjelokupno unesenom imovinom koja je potrebna za obavljanje obrta, a sukladno čl. 21. Zakona o obrtu, pa je neosnovan prigovor tuženika o promašenoj pasivnoj legitimaciji zbog toga što je njegov obrt u međuvremenu objavljen, jer je ova obveza naknade plaće nastala za vrijeme dok obrt još nije bio objavljen.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1693/07-2, od 8. studenog 2007.godine

RADNO VRIJEME

Prekovremeni rad

(Čl. 41. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Za pravnu ocjenu, da li se određeni rad treba smatrati prekovremenim nisu relevantne samo odredbe čl. 41. Zakona o radu („Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni

tekst) koje reguliraju prekovremeni rad, već i odredbe tog Zakona koje reguliraju puno radno vrijeme i preraspodjelu radnog vremena, pa ako je radnik za poslodavca obavljao rad duži od 40 sati tjedno i mimo slučajeva u kojima mu poslodavac može narediti takav rad, a nije izvršio preraspodjelu radnog vremena, radi se o prekovremenom radu.

„Za pravnu ocjenu da li se neki rad treba smatrati redovnim radom koji se obavlja u preraspodjeli radnog vremena, ili pak o prekovremenom radu, nije relevantna samo odredba čl.41., već i odredbe čl.38. i 43. ZOR-a.

U smislu odredbe čl.38. st. 1. ZOR-a puno radno vrijeme ne smije biti duže od 40 sati tjedno.

Odredbom čl.41. st. 1. ZOR-a je pak propisano koji uvjeti moraju biti ispunjeni da poslodavac može radniku narediti rad dulji od onog koji je propisan odredbom čl.38.st.1. ZOR.a, te koliko taj rad tijekom jednog tjedna može najdulje trajati.

Konačno, odredba čl.43. ZOR-a, u st.1. definira pojam preraspodjele radno vremena, i prema njoj moguće je, ako narav posla to zahtijeva, da radno vrijeme u jednom razdoblju godine bude dulje od punog radnog vremena (40 sati tjedno), a da u drugom razdoblju bude kraće od punog radnog vremena, s tim da u prosjeku, sukladno odredbi st.2. istog članka, radno vrijeme tijekom godine ne može biti dulje od punog radnog vremena.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-652/07-2, od 17. svibnja 2007.godine

UGOVOR O RADU NA ODREĐENO VRIJEME

Kad postaje ugovor o radu na neodređeno vrijeme

(Čl. 15. st. 5. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Kada je poslodavac koji se bavi javnim prijevozom s radnikom kao vozačem autobusa u razdoblju od 2. 1. 2004. godine do 30. 6. 2005. godine sklopio pet ugovora o radu na određeno vrijeme, bez navođenja razloga za sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme, a u istom vremenskom razdoblju je primao na rad na neodređeno vrijeme vozače autobusa, nisu postojale zakonske pretpostavke za sklapanje ugovora o radu na određeno vrijeme i ima se smatrati da je radnik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

„Sud prvog stupnja je cijeneći provedene dokaze u smislu čl. 8. ZPP pravilno zaključio o osnovanosti tužbenog zahtjeva, jer je utvrdio temeljem priloženih ugovora o radu na određeno vrijeme od 16. prosinca 2004. (list 4-5 i 36), ugovora o radu na određeno vrijeme od 2. 1. 2004. godine (list 32), ugovora o radu na određeno vrijeme od 23. 3. 2004. godine (list 33), ugovora o radu na određeno vrijeme od 23. 6. 2004. godine (list 34), ugovora o radu na određeno vrijeme od 10. 9. 2004. godine (list 35), sa priloženom dokumentacijom, pravilnika o radu i sistematizaciji radnih mjesta iz 2004. godine, te Kolektivnog ugovora od 16. prosinca 2003. godine, da je tužitelj radio kod tuženika bez prekida kao vozač autobusa u tuzemnom prometu u Poslovnoj jedinici tuženika u B. u vremenskom razdoblju od 2. siječnja 2004. do 30. lipnja 2005. godine, dakle jednu godinu, pet mjeseci i dvadeset devet dana, a što proizlazi iz priložene radne knjižice (list 7-9). Iz priloženih ugovora o radu kojeg su sklopile stranke, a kako je to pravilno cijenio sud prvog stupnja, i to iz sadržaja istih ugovora, nedvojbeno proizlazi da ni u jednom ugovoru o radu na određeno vrijeme nisu opisani razlozi

radi kojih se ugovor o radu zaključuje na određeno vrijeme, a prema odredbi čl. 15. Zakona o radu - pročišćeni tekst („Narodne novine“, br. 137/04) propisano je da se ugovor o radu može iznimno sklopiti na određeno vrijeme za zasnivanje radnog odnosa čiji je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima, koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja i to ne razdoblje duže od tri godine neprekidno.

Nadalje je sud prvog stupnja cijeneći iskaz svjedoka M. C., te priloženu dokumentaciju, pravilno otklonio navode tuženika u vezi tvrdnje da postoji potreba za većim brojem vozača autobusa u pojedinim razdobljima, dok u pojedinim razdobljima, npr. od 30. lipnja pa do 1. rujna tijekom kalendarske godine, takve potrebe ne postoje jer tuženik u to vrijeme ne obavlja poslove prijevoza školske djece zbog školskih praznika, kada je potreba za brojem vozača autobusa manja. No međutim, sud prvog stupnja je uvidom u ugovore zaključene na određeno vrijeme između stranaka, utvrdio da je baš u tom razdoblju tužitelj sa tuženikom zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme od 23. lipnja 2004. na rok do 15. rujna 2004. godine.

Isto tako, sud prvog stupnja je utvrdio da je za cijelo vrijeme dok se tužitelj nalazio kod tuženika na radu temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme, kod tuženika primalo radnike njegove struke, vozača autobusa, i to na neodređeno vrijeme, pa je i ova činjenica, kako ju je pravilno utvrdio sud prvog stupnja, u suprotnosti s tvrdnjama tuženika da je prestala potreba za radom tužitelja te da je tužiteljev rad bio samo povremeno potreban, jer iz gore utvrđenih činjenica, koje je pravilno cijenio sud prvog stupnja, nedvojbeno proizlazi da je tuženik u vremenu kada je zaključivao ugovor o radu s tužiteljem, a i kasnije, kada je zaključivao ugovore o radu s drugim vozačima, imao potrebu za radom vozača autobusa.

Iz gore navedenih razloga sud prvog stupnja je pravilno zaključio, uzevši u obzir utvrđene činjenice da je tužitelj sklopio sa tuženikom u vremenskom razdoblju od 2. siječnja 2004. godine do 30. lipnja 2005. godine pet ugovora o radu na određeno vrijeme za razdoblje od jedne godine, pet mjeseci i dvadeset devet dana, da je uvijek obavljao iste poslove - vozača autobusa u tuzemnom prometu, te da se u konkretnom slučaju ne radi o povremenim ili privremenim poslovima, odnosno takovim poslovima čiji je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja kako to propisuje odredba čl. 15. Zakona o radu - pročišćeni tekst.

Stoga je pravilan zaključak suda prvog stupnja da su ispunjene pretpostavke čl. 15. st. 5 Zakona o radu - pročišćeni tekst, da ako je ugovor o radu na određeno vrijeme sklopljen protivno odredbama tog Zakona, ili ako radnik ostane raditi kod poslodavca nakon vremena za koje je ugovor sklopljen, smatra se da je radnik sklopio ugovor o radu na neodređeno vrijeme.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1490/06-2, od 22. veljače 2007. godine

PRESTANAK UGOVORA O RADU

Navršenje godina života i staža osiguranja radnika

(Čl. 110. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Ako je radnica koja je navršila 65 godina života i više od 46 godina staža osiguranja nastavila s radom kod istog poslodavca, ima se smatrati, da je o tome s poslodavcem postigla dogovor i da rad obavlja temeljem ranije sklopljenog ugovora o radu.

„Polazeći od nesporne činjenice da je tužiteljica navršila 65 godina života i više od 20 godina staža osiguranja 10. 10. 2002. godine i da je nastavila raditi i nakon toga, osnovana je žalbena tvrdnja da su stranke postigle dogovor u smislu čl. 103. toč. 3 Zakona o radu, te da je sud prvog stupnja pogrešno ocijenio da nakon 10. 10. 2002. godine tužiteljica rad više nije obavljala temeljem ugovora o radu.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-708/07-2, od 31. svibnja 2007. godine

PLAĆE

Naknada plaće

(Čl. 93. st. 1. i 2. Zakona o radu – „Narodne novine“, br. 137/04 – pročišćeni tekst)

Radnik ima pravo na naknadu plaće kada ne radi zbog opravdanih razloga određenih zakonom, drugim propisima i kolektivnim ugovorom, a to znači i za vrijeme bolovanja, ali samo ako stvarno nije radio za vrijeme bolovanja.

„Međutim, u smislu čl. 36. citiranog Zakona o zdravstvenom osiguranju, osiguranik nema pravo na naknadu plaće, ako, između ostaloga, za vrijeme bolovanja radi i to nema pravo na naknadu plaće od dana nastanka tog slučaja pa do dana njegova prestanka, odnosno prestanka posljedica njima uzrokovanih.“

Tuženik je u odgovoru na tužbu (list 7 spisa), a što ponavlja i u žalbi, istakao da je tužitelj za vrijeme bolovanja radio u R., gdje ga je i uhvatila Inspekcija rada, te je na te svoje navode predložio izvođenje dokaza i to pribavu podataka od Inspekcije rada i saslušanja liječnice S. M.- P. dr. med. Mihanovićeve 8, te tijekom postupka od tih dokaza nije odustao.

Iz liječničke dokumentacije je vidljivo da tužitelj nije cijelo vrijeme bolovanja bio u bolnici već u vremenu od 15. srpnja 2003. godine do 1. listopada 2003. godine. Prvostupanjski sud međutim, te činjenice da li je tužitelj za vrijeme bolovanja doista radio nije niti utvrđivao, a obzirom da prema naprijed citiranoj odredbi č. 36. Zakona o zdravstvenom osiguranju, ukoliko je doista za vrijeme bolovanja radio, ne bi za to vrijeme imao pravo na naknadu plaće, to je dakle zbog pravilne primjene materijalnog prava bilo potrebno utvrditi i te činjenice.

Kako dakle, činjenično stanje nije potpuno utvrđeno, a o tome ovisi pravilna primjena materijalnog prava, valjalo je uvažiti žalbu tuženika, te ukinuti prvostupanjsku pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, sukladno čl. 370. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03).“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1693/07-2, od 8. studenog 2007. godine

V GRADANSKO PROCESNO PRAVO

PARNIČNI POSTUPAK

OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU

Prethodno pitanje

(Čl. 12. st. 1 i 2. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Kada osnovanost tužbenog zahtjeva državnog službenika kao tužitelja (policajac) za isplatu razlike plaće (novčani zahtjev) ovisi o zakonitosti rješenja o privremenom premještaju tužitelja na drugo radno mjesto, koje je trebalo donijeti u upravnom postupku upravno tijelo, o zakonitosti premještaja ovlašten je odlučiti sud kao prethodnom pitanju, jer takovo ovlaštenje suda nije isključeno posebnim propisima.

„Tužbeni zahtjev u ovoj parnici je novčana tražbina tužitelja koja se sastoji u razlici plaće za vremensko razdoblje od 15. travnja 2002.g. do 18.rujna 2006. godine, jer je tužitelj kao državni službenik odnosno policajac kroz to vremensko razdoblje primao plaću određenu za radno mjesto vođe ophodnje, dok je stvarno obavljao poslove radnog mjesta policijskog službenika za obradu kriminaliteta. Dakle radi se o novčanom zahtjevu koji tužitelj potražuje kao državni službenik iza radnog odnosa i sud prvog stupnja je pravilno primijenio odredbe st. 2. čl. 3. i čl. 18. Zakona o sudovima („Narodne novine“, br. 150/05 i 16/07), te čl. 1. ZPP-a, kao i čl. 134. Zakona o radu (pročišćeni tekst „Narodne novine“, br. 137/04), kada je odbio prigovor tužene o stvarnoj nenadležnosti. Kada bi pravo na isplatu utužene razlike ovisilo o rješenju o privremenom premještaju tužitelja na drugo radno mjesto, a to je policijski službenik za obradu kriminaliteta, koje tužena nije donijela što je nesporno među strankama, a takvo rješenje donosi upravno tijelo, o zakonitosti premještaja ovlašten je odlučiti sud kao o prethodnom pitanju, jer takvo ovlaštenje suda nije isključeno posebnim propisima.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1680/07-2, od 30. studenog 2007.godine

UTVRĐIVANJA VRIJEDNOSTI PREDMETA SPORA

Više zahtjeva protiv istog tuženika

(Čl. 37. st. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Ako jedna tužba protiv istog tuženika obuhvaća više zahtjeva koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, vrijednost predmeta spora se određuje prema zbroju vrijednosti svih zahtjeva, a kada je tužitelj vrijednost predmeta spora naznačio u jednom iznosu, vrijednost predmeta spora određuje se tako, da se naznačena vrijednost predmeta spora podijeli sa brojem koliko ima zahtjeva.

„Naime, tužitelj je tužbom i tužbenim zahtjevima u ovoj parnici postavio tri tužbena zahtjeva i tražio utvrđenje ništavosti ugovora o kupoprodaji, uspostavu prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja, te predaju u posjed predmetnih nekretnina.

Vrijednost predmeta spora svakog od triju zahtjeva istaknutih u jednoj tužbi, kad je tužitelj vrijednost predmeta spora naznačio u jednom iznosu (list 1 – 226.376,29 kuna), određuje se tako da se naznačeni iznos vrijednosti predmeta spora podijeli s tri.

Prema čl. 37. st. 1. ZPP, ako jedna tužba protiv istog tuženika obuhvaća zahtjeve koji se temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, nadležnost suda određuje se po zbroju vrijednosti svih zahtjeva.

Obzirom da je u konkretnom slučaju presudom P-49/05-29 od 16. 3. 2006. godine u cijelosti prihvaćen tužbeni zahtjev tužitelja u dijelu u kojem je zatraženo utvrđenje ništavosti ugovora, te u dijelu u kojem je zatražena uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja, time da je samo odbijen kao neosnovan dio tužbenog zahtjeva tužitelja kojim je zatražena predaja u posjed predmetnih nekretnina, to tužitelj revizijom pobija drugostupanjsku presudu u dijelu u kojem je potvrđena prvostupanjska odluka u vezi odbijajućeg dijela tužbenog zahtjeva tužitelja, pa je sud prvog stupnja pravilno utvrdio da revizija tužitelja protiv dijela presude Županijskog suda u B. protiv kojeg se po zakonu revizija ne može podnijeti u smislu čl. 382. st. 1. i 2. ZPP, ali ne zbog toga što ne bi činila glavni zahtjev nego zbog toga što je tužitelj vrijednost predmeta spora naznačio u jednom iznosu u tužbi, pa kada se navedeni iznos vrijednosti predmeta spora podijeli s tri zahtjeva istaknutih u jednoj tužbi, dobije se vrijednost koja je manja od 100.000,00 kuna, koji je potreban za izjavljivanje revizije.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1433/07-2, od 24. srpnja 2007.godine

NAČIN DOSTAVLJANJA

Osobna dostava

(Čl. 142. st. 1. i 2. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Tuženika sudski dostavljač nije zatekao kod kuće, već njegovog oca, kojemu je ostavio obavijest kada će se naredna dostava izvršiti sukladno odredbama čl. 142. st. 2. ZPP, pa kako niti prilikom naredne dostave tuženik nije zatečen, dostavljač je pismeno uručio njegovom ocu, kada se smatra da je dostava tuženiku izvršena, a ne kada mu je otac stvarno predao pismeno.

„Prilikom vršenja dostave dana 22. prosinca 2006. godine, tuženik nije zatečen na mjestu svog prebivališta, pa je sudski ovršitelj ostavio pismenu obavijest njegovom ocu da će se dostava izvršiti 27. 12. 2006. godine, a sukladno čl. 142. st. 2. ZPP-a, pa kako ni prilikom naredne dostave 27. prosinca 2006. godine tuženik nije zatečen na svojoj adresi prebivališta, to je dostava obavljena predajom platnog naloga punoljetnom članu domaćinstva tuženika i to njegovom ocu, kako je to vidljivo iz dostavnice, koja prileži na listu broj 10 spisa, a što ne osporava niti tuženik.

Prema tome, dostava platnog naloga pravilno je izvršena tuženiku dana 27. prosinca 2006. godine, pa je zadnji dan za podnošenje prigovora bio 4. siječnja 2007. godine, a kako je

ovršnik prigovor podnio 5. siječnja 2007. godine, to je isti podnesen po proteku roka, pa je prvostupanjski sud pravilno, primjenom čl. 451. st. 1. ZPP-a, odbacio prigovor tuženika kao nepravovremen.

Bespredmetni su navodi žalitelja da mu je otac platni nalog uručio tek nakon nekoliko dana, pa da radi toga nije mogao ranije poslati prigovor, jer je dostava platnog naloga pravilno izvršena, a otac tuženika, kojemu se dostava obavila umjesto tuženiku, dužan je pismeno predati osobi na koju se odnosi, tj. u konkretnom slučaju tuženiku, a ako je svojom krivnjom propustio pismeno predati, odgovara tuženiku za kojeg je pismeno primio za štetu koju mu je time prouzročio (čl. 141. st. 5. ZPP-a).“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-195/07-2, od 12. ožujka 2007. godine

PARNIČNI TROŠKOVI

Koji se parnični troškovi naknađuju

(Čl. 155. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Parnični troškovi obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika kao punomoćnika čiju visinu utvrđuje sud u skladu s Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika i nije bilo mjesta financijskom vještačenju radi ocjene da li odvjetniku pripada pravo na puni iznos nagrade ili pak 50 %, odnosno 25 % u parnici za isplatu nagrade, s time da zastara teče za svaku izvršenu uslugu od dana kada je poduzeta, samo pod pretpostavkom da nisu drugačije ugovoreni rokovi plaćanja.

„U obrazloženju presude sud ne navodi za koje to radnje zastupanja, poduzete u vremenskom razdoblju koje nije obuhvaćeno zastarom, tužitelju pripada nagrada i u kojem iznosu. Ovo je bilo nužno učiniti jer je tuženik tijekom parnice, nakon prvog vještačkog nalaza i mišljenja, osporio i visinu postavljenog zahtjeva ističući da tužitelj neke radnje nije ni poduzeo, a da mu za neke ni ne pripada pravo na naknadu prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnik (u daljnjem tekstu - Odvjetnička tarifa), te da mu za neke radnje ne pripada iznos koji potražuje nego manji iznos. Upravo zbog navedenog, bez navođenja za koje radnje se tužitelju dosuđuje naknada, te u kojem iznosu za svaku od tih radnji, nije moguće ispitati niti dosuđujući ali ni odbijajući dio presude, odnosno nije moguće u tom dijelu ispitati pravilnost primjene odredaba Odvjetničke tarife. Pri ovome valja ukazati prvostupanjskom sudu da nije zadatak financijskog vještaka da ocjenjuje da li tužitelju za neku učinjenu radnju zastupanja pripada pravo na puni iznos naknade iz tarife, ili pak 50 % ili 25 %, već je to zadatak suda. To stoga što se ovdje radi o primjeni materijalnog prava, pa stoga sud treba, uvidom u parnični spis u kojem je tužitelj zastupao tuženika kao punomoćnik, ocijeniti pravni značaj svake poduzete radnje i zavisno od toga utvrditi koji iznos naknade pripada tužitelju prema odredbama Odvjetničke tarife.

Sud prvog stupnja nije postupio ni u skladu sa odredbom čl. 377.st.1. ZPP-a, koja propisuje da je prvostupanjski sud dužan izvesti sve parnične radnje i raspraviti sva sporna pitanja na koja je upozorio drugostupanjski sud u svojem rješenju. Time je počinjena bitna povreda postupka iz odredbe čl.354.st.1. ZPP-a, jer uslijed takvog postupanja prvostupanjskog

suda činjenično stanje je i nadalje ostalo nepotpuno utvrđeno pa nisu postojali ni uvjeti za pravilnu primjenu materijalnog prava.

Naime, u svezi prigovora zastare, koji je prvostupanjski sud djelomično prihvatio u svojoj ranijoj presudi za sve one radnje zastupanja poduzete do 3. studenog 2000. godine, u odluci ovoga drugostupanjskog suda broj Gž-2085/06-2 od 25. siječnja 2007. godine ukazano je da sud nije pravilno i potpuno utvrdio činjenice odlučne za ocjenu od kada se u konkretnom slučaju računa zastara. Naime, sporno je bilo pitanje da li se u konkretnom slučaju zastara računa za svaku poduzetu radnju zastupanja od dana kada je ona i poduzeta, na čemu inzistira tuženik, ili se pak računa od nekog drugog momenta (završetka postupka, otkaza punomoći) na čemu je opet inzistirao tužitelj, pa je on čak predlagao izvođenje i dokaza na okolnost postignutog sporazuma između stranaka o načinu plaćanja za pružene odvjetničke usluge.

Stav prvostupanjskog suda da zastara teče za svaku izvršenu uslugu u zastupanju od dana kada je ta usluga izvršena mogao bi se prihvatiti samo pod pretpostavkom ukoliko nalogodavac (opunomoćeni) i nalogoprimac (punomoćnik) način i rokove plaćanja odvjetničkih usluga nisu drugačije dogovorili. Stoga je i ukazano prvostupanjskom sudu na potrebu da se navedena činjenica raspravi izvođenjem dokaza koje će predložiti stranke.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-529/07-2, od 19. travnja 2007.godine

PARNIČNI TROŠKOVI

Ostala pravila o naknadi parničnih troškova

(Čl. 161. st. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Ako je I-tuženik odgovoran tužitelju sa još četiri tuženika, onda nije pravilna odluka o parničnim troškovima, da svih pet tuženika naknade parnične troškove na jednake dijelove, jer je I-tuženik jedinstveni suparničar sa svakim od tuženika i sa svakim od njih solidarno naknađuje parnične troškove tužitelju.

„Osnovano međutim žalitelji u žalbi ukazuju da prvostupanjski sud nije pravilno primijenio odredbe Zakona o parničnom postupku kada je obvezao tužene da tužitelju naknade troškove postupka svi na jednake dijelove.

Radi navedenog pravilnom primjenom odredbe članka 161. stavak 1. i 3. ZPP, valjalo je o troškovima odlučiti na način da solidarno troškove podmiruju jedinstveni suparničari, time da su troškovi tužitelja prethodno podijeljeni primjenom članka 161. stavak 1. ZPP.

I-tužena Općina N. R. sa svakim tuženikom ponaosob i to M. I., V. V., D. I. i Lj. S. jedinstveni je suparničar, jer se u odnosu na Općinu N. R. i svakog navedenog tuženika spor može riješiti samo na jednak način (članak 201. ZPP), dok su tuženi M. I., V. V., D. I. i Lj. S. jedan prema drugome suparničari.

U smislu odredbe članka 161. stavak 1. ZPP suparničari podmiruju troškove na jednake dijelove, dok prema stavku 3. članka 161. citiranog Zakona, suparničari koji su

solidarno odgovorni u glavnoj stvari odgovaraju solidarno i za troškove dosuđene protivnoj strani.

Slijedom navedenog djelomično je uvažena žalba II-tuženika M. I., III-tuženika V. V., IV-tuženika D. I. i V- tužene Lj. S., te je preinačena odluka o troškovima postupka primjenom članka 380. t. 3. ZPP, kako je to navedeno u izreci ovog rješenja.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1903/06-2 od 16. ožujka 2007.godine

VRSTE PRESUDA

Presuda zbog izostanka

(Čl. 332. st. 1. toč. 5. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Presudu zbog izostanka sud će donijeti, ako su ispunjene zakonom propisane pretpostavke, a jedna od tih zakonskih pretpostavki je i da ne postoje opće poznate okolnosti iz kojih proizlazi da su tuženika spriječili opravdani razlozi da dođe na sud, a takva okolnost je i slučaj kada je sudu poznato da se tuženik nalazi u zatvoru u stranoj državi i ma se smatrati da su tuženika spriječili opravdani razlozi da dođe na ročište.

„Jedan od uvjeta za donošenje presude zbog izostanka, prema odredbi članka 332. stavak 1. točka 5. ZPP je nepostojanje općepoznatih okolnosti iz kojih proizlazi da su tuženika spriječili opravdani razlozi da ne dođe na ročište.

Tuženik se, a kako to proizlazi iz spisa, nalazio u zatvoru u N. u ustanovi W. S. i preko te Ustanove dostavljena mu je tužba s priložima i poziv za ročište za dan 7.srpnja 2005. godine, pa osnovano tuženik u žalbi navodi da nije bilo uvjeta za donošenje presude zbog izostanka i da je očito da nije mogao doći na zakazano ročište iz opravdanih razloga a koji su sudu prvog stupnja bili poznati.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1731/06-2, od 1. veljače 2007.godine

BITNE POVREDE ODREĐABA PARNIČNOG POSTUPKA

Relativno bitne povrede

(Čl. 354. st. 1. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 u vezi s čl. 219. i 298. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03).

Ako sud saslušanjem predloženih svjedoka i stranaka ne može utvrditi činjenice važne za donošenje odluke, upozorit će stranke na njihovu dužnost iznošenja činjenica i predlaganje dokaza na kojima temelje svoj zahtjev ili pobijaju navode i dokaze protivnika, a i razmotrit će sa strankama pravna pitanja u mjeri u kojoj je to potrebno za utvrđivanje činjeničnog stanja važnog za donošenje odluke (otvoreno pravosuđenje), pa ako tako sud nije postupio, počinio je relativno bitnu povredu odredaba parničnog postupka.

„Nakon što je sud prvog stupnja ocijenio da ne može utvrditi da li je i koliko je koji od bračnih druga u stjecanje uložio od svoje posebne imovine, pogrešno je primijenio odredbu iz čl. 221a. ZPP zaključujući da je tužiteljica dokazala svoje stjecanje time što tuženica nije dokazala da tužiteljičino ulaganje nije postojalo, jer u smislu navedenoga teret dokazivanja je imala tužiteljica, a nije ga imala tuženica.

U tome smislu sud prvog stupnja će postupiti u ponovljenom suđenju i to tako što će prema odredbi iz čl. 219. st. 2 ZPP upozoriti stranke na njihovu dužnost iznošenja činjenica i predlaganja dokaza na kojima temelje zahtjeve ili kojima pobijaju navode i dokaze protivnika, a u mjeri u kojoj je to potrebno sud će sa strankama razmotriti i pravna pitanja spora (čl. 298. ZPP) s obzirom na pravne propise koji su se primjenjivali u vrijeme stjecanja, a ne onih koji su stupili na snagu 27 godina nakon toga.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-369/07-2 od 15. ožujka 2007. godine

BITNE POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

Apsolutno bitne povrede

(Čl. 354. st. 2. toč. 6. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Kada je pravosudni policajac onemogućio punomoćniku stranke, da pristupi na ročište za glavnu raspravu koje je bilo u tijeku, stranci je nezakonitim postupanjem suda onemogućeno raspravljanje pred sudom.

„Kako je u žalbi navedeno da je punomoćnik tuženika pristupio na zakazanu raspravu, ali nije mogao ući u sudnicu jer mu je to bilo onemogućeno od strane pravosudnog policajca, izvršene su provjere ovih žalbenih navoda na način da je saslušan R. K., pravosudni policajac, a osim toga sudac je u povodu ovih navoda žalbe dao objašnjenje.

Iz iskaza pravosudnog policajca, te objašnjenja suca proizlazi da je punomoćnik tuženika pristupio u zgradu suda dana 11. travnja 2006. godine nakon početka rasprave u ovom predmetu a koja je započela u 10,00 sati, ali ga pravosudni policajac nije pustio u sudnicu jer je na raspravu zakasnio.

Isto proizlazi iz objašnjenja suca koji je naveo da je upravo on pravosudnom policajcu rekao da u sudnicu nitko više ne može ući jer je rasprava pri kraju.

I unatoč toga što je očigledno da je punomoćnik tuženika zakasnio na ročište za glavnu raspravu zakazanu za 11. travnja 2006. godine, ali u vrijeme kada je pristupio u sudsku zgradu rasprava je još bila u tijeku, a onemogućeno mu je da pristupi na ročište za glavnu raspravu koje je još u tijeku, time je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 6. ZPP-a. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-145/07-2, od 1. ožujka 2007. godine

APSOLUTNO BITNE POVREDE

Stranačka nesposobnost, te nedostaci u zastupanju

(Čl. 354. st. 2. toč. 8. u vezi s čl. 95. st. 3. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Zbog toga, što je pravnu osobu u sporu čija je vrijednost naznačena sa 101.000,00 kuna zastupao odvjetnički vježbenik koji nema položen pravosudni ispit, žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostaci tiču.

„Sukladno odredbi čl. 354. st. 3. ZPP zato što stranku koja je pravna osoba nije zastupala ovlaštena osoba, ili zato što parnično nesposobnu stranku nije zastupao zakonski zastupnik, ili zato što zakonski zastupnik, odnosno punomoćnik stranke nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje parnice, ili za pojedine radnje u postupku, žalbu može izjaviti samo stranka koje se ti nedostaci tiču, pa žalbeni navod I-tuženika da je tužitelja zastupao odvjetnički vježbenik bez položenog pravosudnog ispita, nije razlog zbog kojeg žalbu može izjaviti ovaj tuženik, radi čega niti ovaj žalbeni navod žalitelja nije osnovan.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1864/06-2, od 1. ožujka 2007.godine

POSTUPAK PO ŽALBI

Postupak kod prvostupanjskog suda

(Čl. 358. st. 1. u vezi s čl. 353. st. 3. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03)

Iako je žalba protiv presude na temelju priznanja podnesena iz razloga zbog kojeg se ne može podnijeti (pogrešna primjena materijalnog prava), sud prvog je ne može odbaciti kao nedopuštenu.

„Tuženik u obrazloženju žalbe navodi da prvostupanjski sud nije bio ovlašten žalbu odbaciti kao nedopuštenu, već da ju je morao proslijediti na meritorno odlučivanje nadležnom sudu. Ovakvim žalbenim tvrdnjama tuženik ukazuje, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda potpuno osnovano, na postojanje bitne povrede postupka iz odredbe čl.354.st.1. u svezi čl.358.st.1.i st.3. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 – u daljnjem tekstu ZPP).

Naime, sud prvog stupnja odbacuje žalbu tuženika kao nedopuštenu zbog toga što je ista izjavljena protiv presude na temelju priznanja, i to zbog žalbenog razloga zbog kojeg se, sukladno odredbi čl.353.st.3. ZPP-a, ne može pobijati navedena presuda.

Sukladno navedenoj odredbi čl.353.st.3. ZPP-a, na koju se poziva prvostupanjski sud prilikom donošenja pobijanog rješenja, presudu na temelju priznanja doista nije dopušteno pobijati zbog pogrešne primjene materijalnog prava, nego samo zbog žalbenog razloga bitne povrede postupka iz odredbe čl.354.st.2. ZPP-a, te zbog toga što je izjava o priznanju dana u bitnoj zabludi ili pod utjecajem prisile ili prijevare.

Imajući u vidu obrazloženje tuženikove žalbe izjavljene protiv donesene presude na temelju priznanja, ista doista nije izjavljena zbog žalbenih razloga iz naprijed navedene

odredbe, no zbog toga sud prvog stupnja nije bio ovlašten istu odbaciti kao nedopuštenu, niti je odredba čl.353.st.3. ZPP-a relevantna za prosudbu o njenoj dopuštenosti.

Naime, prvostupanjski sud je ovlašten, sukladno odredbi čl.358.st.1. ZPP-a, odbaciti žalbu kao nedopuštenu, a ona je, sukladno st.3. istog članka i zakona, nedopuštena samo ako ju je podnijela osoba koja nije ovlaštena za njeno podnošenje, ili ako ju je podnijela osoba koja se je odrekla ili je odustala od žalbe, ili ako ju je podnijela osoba koja za njeno podnošenje nema pravnog interesa. Samo u navedenim slučajevima prvostupanjski sud može izjavljenu žalbu odbaciti kao nedopuštenu, a ne i u slučaju ako je izjavljena zbog žalbenih razloga zbog kojih se određena odluka ne može pobijati. Izjavljivanje žalbe zbog nedopuštenih razloga ne čini ju nedopuštenom, već se uzima kao da ti razlozi nisu ni izneseni pa ih drugostupanjski sud neće ni ocjenjivati, ali će u takvom slučaju žalbu ocijeniti glede onih žalbenih razloga zbog kojih je njeno izjavljivanje dopušteno a na koje se pazi po službenoj dužnosti.

Prema tome, prvostupanjski sud je prilikom odbacivanja žalbe tuženika pogrešno primijenio odredbu čl.358.st.1. ZPP-a, čime je počinio bitnu povredu postupka na koju se ukazuje u žalbi tuženika, pa je stoga prvostupanjsko rješenje, temeljem odredbe čl.380.t.3. ZPP-a, ukinuto i predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1818/07-2, od 8. studenog 2007.godine

POSTUPAK KOD PRVOSTUPANJSKOG SUDA

Odbacivanje žalbe kao nepravovremene, nepotpune ili nedopuštene

(Čl. 358. st. 1. i 3. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 u vezi s čl. 15a. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu – „Narodne novine“, br. 16/07).

Pred općinskim sudom Republiku Hrvatsku zastupa općinsko državno odvjetništvo, pa ako je žalbu protiv odluke općinskog suda podnijelo županijsko državno odvjetništvo, žalba je podnesena od neovlaštenog tijela i treba je odbaciti kao nedopuštenu.

„Odredbom čl. 15. st. 4. Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine“, br. 51/01), koji se u ovom predmetu primjenjuje, a sada odredbom čl. 15. a. st. 1. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine“, 16/07), propisano je da općinska državna odvjetništva zastupaju Republiku Hrvatsku u postupcima pred općinskim sudom i pred upravnim tijelom, ako zakonom ili njemu utemeljenom odlukom nadležnog državnog tijela nije određeno drugačije.

U ovom zemljišnoknjižnom predmetu Općinskog suda u Č. pobijano rješenje dostavljeno je Općinskom državnom odvjetništvu u B. koje je prvostupanjsko rješenje primilo 14. srpnja 2006. godine, a koje je i bilo ovlašteno podnijeti žalbu, jer sukladno naprijed citiranoj zakonskoj odredbi Republiku Hrvatsku pred općinskim sudom zastupa općinsko državno odvjetništvo.

Prema tome, Županijsko državno odvjetništvo u B. nije ovlašteno za podnošenje ove žalbe u ime Republike Hrvatske, pa je podnesena žalba nedopuštena, sukladno čl. 358. st. 3. ZPP-a ("Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 - u daljnjem tekstu

ZPP), radi čega ju je valjalo odbaciti, sukladno čl. 380. st. 1. ZPP-a, u svezi sa čl. 91. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama ("Narodne novine", br. 81/96, 58/98, 137/99, 73/00, 114/01, 100/04).

Ukoliko je pak, županijsko državno odvjetništvo na temelju svoje odluke kao odvjetništva višeg ranga, ili pak na temelju odluke Glavnog državnog odvjetnika, preuzelo zastupanje u ovom predmetu, o čemu nije uz žalbu dostavio takovu odluku, u tom slučaju je žalba nepravovremena, jer je uložena po proteku roka za žalbu od 15 dana, propisanog člankom 125. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama, računajući od dana kada je prvostupanjska pobijana odluka dostavljena općinskom državnom odvjetništvu, koje po samom zakonu zastupa Republiku Hrvatsku, a odluke sudova dostavljaju se isključivo nadležnom državnom odvjetništvu, sukladno čl. 20. Zakona o državnom odvjetništvu, pa bi i u tom slučaju žalbu Županijskog državnog odvjetništva u B. trebalo odbaciti kao nepravovremenu, a sukladno čl. 380. t. 1. ZPP-a, u svezi sa čl. 91. st. 1. Zakona o zemljišnim knjigama. ,,

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1964/06-2, od 19. veljače 2007.godine

BITNE POVREDE ODREDABA PARNIČNOG POSTUPKA

Apsolutno bitne povrede

(Čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku – „Narodne novine“, br. 53/91, 91/92, 111/99, 88/01 i 117/03 u vezi s čl. 20. i 25. do 28. Pravilnika o stalnim sudskim vještacima – „Narodne novine“, br. 21/98).

Pravilnikom o stalnim sudskim vještacima propisano je pravo stalnih sudskih vještaka na naknadu i nagradu za izvršeno vještačenje, a kada sud u cijelosti ili djelomično odbije zahtjev vještaka za naknadu i nagradu, rješenje mora biti obrazloženo.

„Prvostupanjsko rješenje u dijelu kojim je odbijen zahtjev vještaka za naknadom i nagradom za izvršeno vještačenje uopće nema razloga i nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. Naime, računom broj 04/06 od 8. lipnja 2006. godine (list broj 47A spisa) vještak je tražio trošak za pristup glavnoj raspravi dana 8. lipnja 2006. godine 900,00 kuna, za rad na glavnoj raspravi dana 8. lipnja 2006. godine 280,00 kuna, za troškove prijevoza vlastitim vozilom 1.108,43 kuna i jednu polovinu dnevnice u iznosu od 157,00 kuna, PDV na ove iznose od 537,99 kuna.

Odredbom čl. 20. Pravilnika o stalnim sudskim vještacima („Narodne novine“ br. 21/98) propisana su prava vještaka na nagradu, a čl. 25-28 citiranog Pravilnika pravo na putni trošak, dok su Cjenikom stalnih sudskih vještaka, a koji je sastavni dio Pravilnika propisani bodovi, između ostalog i za pristup na glavnu raspravu i pribivanje raspravi. Prvostupanjski sud nije uopće obrazložio koje od zatraženih troškova i u kom iznosu, te iz kojih razloga ne dosuđuje vještaku, pa se zbog toga pobijano rješenje ne može ispitati.

Prema tome, budući da prvostupanjsko rješenje ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, to je ostvarena bitna povreda odredaba postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01 i 117/03 - u daljnjem tekstu ZPP), na koju povredu ovaj sud, sukladno čl. 365. st. 2. ZPP-a pazi po službenoj dužnosti.“

OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA

ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE

Obustava ovrhe

(Čl. 67. st. 2. u vezi s čl. 87. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Sud nije mogao obustaviti ovrhu, zato što ovrhovoditelj nije u određenom roku uplatio predujam za vještačenje radi utvrđivanja vrijednosti nekretnine, jer vještačenje nije bilo potrebno i bez njega se je mogla provesti ovrha.

„Vrijednost nekretnine sud utvrđuje zaključkom po slobodnoj ocjeni nakon održanog ročišta na kojemu će strankama biti omogućeno da se o tome izjasne, te da prilože odgovarajuće pisane dokaze, a podatke o stanju na tržištu nekretnina sud može zatražiti i od porezne uprave, ako ocjeni da je to potrebno, a kako je to propisano čl. 87. st. 1. Ovršnog zakona („Narodne novine“ br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05- u daljnjem tekstu OZ). Prvostupanjski sud nije tako postupao, već je pozvao ovrhovoditelja na predujam u iznosu od 5.000,00 kuna radi utvrđivanja vrijednosti predmetnih nekretnina, navodeći da se vrijednost nekretnine ne može utvrditi na drugi način, a kako ovrhovoditelj predujam nije uplatio obustavio je ovrhu, radi čega je činjenično stanje ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno, te je na tako utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenjeno materijalno pravo kada je ovrha obustavljena.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-1793/07-2, od 22. studenog 2007. godine

OVRHA NA NEKRETNINI

Razgledanje i osiguranje nekretnine

(Čl. 84. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Sud će o zaključku o prodaji nekretnine odrediti vrijeme kada osobe zainteresirane za kupnju mogu razgledati nekretninu i osigurati putem sudskog ovršitelja nesmetano razgledanje nekretnine u koju svrhu sud će pozvati ovrhovoditelja i na platež predujma za sudskog ovršitelja, pa ako ovrhovoditelj ne položi predujam, radnja razgledanja u prisutnosti sudskog ovršitelja neće se obaviti, jer razgledanje nije ovršna radnja, već radnja potrebna za provedbu ovrhe, bez koje se ovrha može provesti, pa ako je uz sudskog ovršitelja razgledanju bio prisutan i mjernički vještak radi identifikacije, sud ne može naknadno obvezati ovrhovoditelja da izravno plati troškove sudskom ovršitelju i mjerničkom vještaku.

„Prema odredbi čl. 84. st. 1. OZ-a postoji obveza suda da u zaključku o prodaji odredi vrijeme kad osobe zainteresirane za kupnju nekretnine mogu razgledati nekretninu i osigurati putem sudskog ovršitelja nesmetano razgledavanje nekretnine (primjerice osigurati da se kuća otključa, omogućiti slobodan pristup nekretnini koja se razgledava) ali ne i obveza identificiranja i pokazivanja granica nekretnine, a ovdje konkretno poljoprivrednog zemljišta.

Razgledavanje nekretnine nije ovršna radnja, već je to radnja potrebna za provedbu ovrhe bez koje se ovrha može provesti, ali je u korist ovrhovoditelja po čijem se prijedlogu ovrha vodi i koji bi trebao biti zainteresiran za prodaju nekretnine, pa u koliko ovrhovoditelj koji je inače dužan predujmiti troškove postupka u svezi s određivanjem i provedbom ovrhe u smislu čl. 14. st. 1. OZ-a, ne plati predujam onda sud tu radnju sukladno čl. 14. st. 2. OZ-a neće provesti.

Prvostupanjski sud je istina pozvao ovrhovoditelja na predujam za razgledavanje nekretnine i on ga nije platio, te prvostupanjski sud nije trebao provesti očevid na licu mjesta uz sudskog ovršitelja i mjerničkog vještaka koji je vršio identifikaciju i pokazivanje granica poljoprivrednog zemljišta, koje je predmet prodaje. Kad je to unatoč toga prvostupanjski sud učinio, čime je nastao trošak od 1.340,00 kuna, ne može se sada pozivom na odredbe čl. 249. st. 3. i 256. st. 2. ZPP-a naložiti ovrhovoditelju da taj trošak podmiri direktno mjerničkom vještaku i sudskom ovršitelju.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 1654/07-2, od 28. rujna 2007.godine

OVRŠNE RADNJE

Pljenidba i procjena pokretnina

(Čl. 136. st. 3. u vezi s čl. 5. st. 3. do 5. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe zatraži davanje prokazne izjave, odnosno prokaznog popisa imovine, smatra se da je ovrhovoditelj radi ostvarenja iste tražbine predložio novo sredstvo ili predmet ovrhe, pa nakon što prokazna izjava, odnosno prokazni popis imovine bude položen, ovrhovoditelj je dužan u daljnjem roku od dva mjeseca predložiti ovrhu drugim sredstvom ili na drugom predmetu ovrhe i tek po isteku tog roka, sud može obustaviti ovrhu.

„To iz razloga što je sud nakon bezuspješnog pokušaja pljenidbe pokretnina ovršenika na prijedlog ovrhovoditelja naložio ovršeniku da dostavi prokazni popis imovine, a koji je dostavljen sudu 23. kolovoza 2007. godine, jer čini prilog zapisniku sa ročišta održanog istoga dana.

Kako se prijedlog ovrhovoditelja za davanje prokaznog popisa imovine smatra prijedlogom iz čl. 5. st. 3 Ovršnog zakona, kako to propisuje stavak 5 iste zakonske odredbe, ovrhovoditelj je bio ovlašten u roku od dva mjeseca nakon polaganja prokaznog popisa predložiti ovrhu drugim sredstvom ili drugim predmetom ovrhe, a tek nakon proteka tog roka, sud obustavlja ovrhu primjenom čl. 5. st. 5 Ovršnog zakona.

Obzirom da je prokazni popis imovine položen 23. kolovoza 2007. godine, a pobijano rješenje doneseno 25. rujna 2007. godine, doneseno je prije proteka zakonom propisanog roka

u kojem je ovrhovoditelj bio ovlašten predložiti ovrhu drugim sredstvom ili na drugom predmetu ovrhe, pa za obustavu ovrhe nisu bile ispunjene zakonske pretpostavke na dan donošenja pobijanog rješenja.

Slijedom izloženog, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio odredbu iz čl. 136. st. 3 Ovršnog zakona kada je obustavio ovrhu, jer se prijedlog ovrhovoditelja za davanje prokaznog popisa imovine, a kako to propisuje čl. 5. st. 5 Ovršnog zakona smatra prijedlogom za namirenje iste tražbine na novom predmetu ili sredstvu ovrhe, a koji prijedlog je i prihvaćen, jer je ovršeniku naloženo da dostavi prokazni popis imovine, pa je time sud utvrdio da se rješenje o ovrsi kojim je određena ovrha na pokretninama ne može provesti, pa je stoga nakon dostavljanja prokaznog popisa imovine valjalo primijeniti odredbu čl. 5. st. 5. Ovršnog zakona.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 1850/07-2, od 30. studenog 2007.godine

OVRŠNA ISPRAVA

Podobnost ovršne isprave za ovrhu

(Čl. 26. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Presuda kao ovršna isprava kojom je naloženo dužniku da se iseli iz stana i da ga preda ovrhovoditelju slobodnog od svih osoba i stvari, ovršna je isprava i za iseljenje svih drugih osoba koje uz ovršenikovo dopuštenje, uključujući i članove njegove obitelji, i bez valjanog pravnog osnova koriste isti stan.

„Ovršenik u žalbi ističe da ovrhovoditelj, na temelju pravomoćne presude navedene u ovršnom prijedlogu, nije ovlašten tražiti ovrhu protiv članova njegove obitelji, pa da doneseno rješenje o ovrsi nije u skladu sa ovršnom ispravom.

Ovakav žalbeni navod ovršenika nije osnovan. Naime, pobijanim rješenjem o ovrsi određena je ovrha iseljenjem ovršenika i članova njegove obitelji, te ispražnjenjem svih njihovih stvari, te predajom istog ovrhovoditelju slobodnog od svih osoba i stvari. Ovršna isprava (pravomoćna presuda) glasi prema ovršeniku, tj. njome je naloženo ovršeniku da se iseli iz predmetnog stana, i da isti preda ovrhovoditelju slobodan od osoba i stvari. Prema tome, temeljem takve ovršne isprave ovrhovoditelj je ovlašten tražiti predaju stana slobodnog od osobe ovršenika, ali isto tako i svih drugih osoba koje uz njegovo dopuštenje, i bez valjanog pravnog temelja koriste isti stan.

Međutim, postojanje nekog pravnog temelja, koji nekoj trećoj osobi daje pravo na posjed i korištenje predmetnog stana, ne čini razlog na kojem se može temeljiti žalba ovršenika protiv rješenja o ovrsi, već to predstavlja razlog za prigovor nedopustivosti ovrhe, koji može ta treća osoba izjaviti u skladu sa odredbom čl.55. OZ-a.

Isto tako, i žalbene tvrdnje ovršenika da predmetni stan koristi temeljem rješenja ovrhovoditelja od 16. studenog 1994. godine o dodjeli istog na trajno korištenje, temeljem kojeg je stekao stanarsko pravo, a nakon stupanja na snagu Zakona o najmu stanova i status zaštićenog najmodavca, ne čine sadržaj ni jednog žalbenog razloga iz odredbe čl.46.st.1. OZ-a. Naime, imajući u vidu vrijeme donošenja ovršne isprave, ovdje se ne radi o činjenicama

koje su nastale u vrijeme kad ih ovršenik više nije mogao istaknuti u postupku u kojem je donesena navedena odluka, već o činjenicama koje su postojale u vrijeme vođenja parničnog postupka u kojem se je odlučivalo o tražbini ovrhovoditelja koja se prisilno ostvaruje u ovom ovršnom postupku. Stoga je ovršenik navedene činjenice trebao isticati u tom parničnom postupku iz kojeg potječe ovršna isprava, a ne može ih iznositi sada u ovom ovršnom postupku.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-592/07-2, od 10. svibnja 2007. godine

PRIJEDLOG ZA OVRHU

Sadržaj prijedloga

(Čl. 35. st. 1. i 3. i čl. 143j. Ovršnog zakona - „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ovrhu radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu sud određuje na temelju ovršne isprave i izvotka iz evidencije PU o vlasništvu ovršenika na motornom vozilu, pa ako ovršni prijedlog to ne sadrži, ne sadrži propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe i sud će odbaciti ovršni prijedlog.

„Članak 143. j. st. 1. Ovršnog zakona propisuje da se ovrha radi naplate novčane tražbine na motornom vozilu određuje na temelju ovršne isprave i izvotka iz evidencije policijske uprave o vlasništvu ovršenika na motornom vozilu (čl. 16. b. st. 2.).

Prema tome, obzirom da čl. 35. st. 1. Ovršnog zakona sadržava odredbu o tome što treba sadržavati zahtjev za ovrhu, a između ostalog i da prijedlog mora sadržavati i druge propisane podatke potrebne za provedbu ovrhe, pravilno je sud odbacio prijedlog ovrhovoditelja za donošenje rješenja o ovrsi, nakon što ovrhovoditelj nije dostavio izvadak iz evidencije policijske uprave o vlasništvu ovršenika na motornom vozilu. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 357/07-2, od 16. ožujka 2007.godine

OVRHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA

Rješenje o ovrsi

(Čl. 173. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ovrhovoditelj ne može tražiti, da se ovrha odredi na 1/3 plaća ovršenikove supruge, jer Ovršni zakon regulira samo ovrhu na plaći ovršenika i rješenjem o ovrsi nalaže poslodavcu koji ovršeniku isplaćuje plaću, da novčani iznos za koji je određena ovrha isplati, odnosno isplaćuje ovrhovoditelju.

„Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da je odluka prvostupanjskog suda pogrešna, jer da je novac pokretnina, radi se o plaći jednog bračnog druga koja temeljem Obiteljskog zakona predstavlja bračnu stečevinu u ½ dijela, pa da je zbog toga trebalo dozvoliti pljenidbu na ½ plaće jednog bračnog druga za drugog bračnog druga.

Ovakovo stajalište izraženo u žalbi nije osnovano, jer je ovrhovoditelj predložio ovrhu protiv ovršenika J. V. radi naplate novčane tražbine pljenidbom 1/3 plaće J. V., supruge ovršenika, uz zabranu isplate 1/3 plaće poslodavcu „Koestlin“ d.d. B.

Pravilno je prvostupanjski sud primjenom čl. 173. st. 1. Ovršnog zakona odbio ovakav prijedlog ovrhovoditelja kao neosnovan, a to iz razloga što pravilnim tumačenjem citirane zakonske odredbe može se odrediti samo pljenidba plaće ovršenika i naložiti poslodavcu koji ovršeniku isplaćuje plaću, da novčani iznos za koji je određena ovrha isplati, odnosno isplaćuje ovrhovoditelju nakon pravomoćnosti rješenja o ovrsi.

Zbog navedenih razloga sud nije ovlašten odrediti ovrhu radi naplate novčane tražbine ovrhovoditelja na plaći druge osobe, već samo na plaći ovršenika, pa je prvostupanjski sud pravilnom primjenom odredaba Ovršnog zakona prijedlog ovrhovoditelja kojim predlaže ovrhu pljenidbom plaće supruge ovršenika za dug ovršenika, odbio kao neosnovan.

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 2023/06-2, od 5. veljače 2007.godine

OVRSNA JAVNOBILJEŽNIČKA ODLUKA I OVRSNA JAVNOBILJEŽNIČKA ISPRAVA

Javnobilježničke isprave

(Čl. 21. toč. 4. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05 i čl. 54. st. 3. Zakona o javnom bilježništvu – „Narodne novine“, br. 38/93, 89/94 i 162/98)

Na temelju solemnizirane (potvrđene) privatne isprave koja ima snagu javnobilježničkog akta i na temelju koje je u zemljišnim knjigama upisana hipoteka na određenoj nekretnini, može se neposredno tražiti ovrha na toj nekretnini radi naplate osigurane tražbine samo, ako je dužnik na to u toj ispravi ili aktu solemnizacije izričito pristao.

„Određivanjem ovrhe na temelju navedene isprave ostvaren je žalbeni razlog iz odredbe čl.46.st.1.t.1. OZ-a, jer navedena isprava nije ovršna isprava, a na postojanje tog žalbenog razloga pazi se i po službenoj dužnosti temeljem odredbe čl.46.st.5. OZ-a.

Naime, odredbom čl.21.t.4. OZ-a je propisano da se ovrha može odrediti na temelju ovršne javnobilježničke odluke i na temelju ovršne javnobilježničke isprave, a odredbom čl.25.st.1. istog zakona je propisano da je javnobilježnička isprava ovršna kada je to postala po posebnim pravilima koja uređuju ovršnost takve isprave. Ta posebna pravila u konkretnom slučaju su odredbe Zakona o javnom bilježništvu („Narodne novine“, broj 38/93, 89/94 i 162/98 – u daljnjem tekstu ZJB), i predmetna isprava ne sadrži sve ono što, prema odredbama navedenog zakona, mora sadržavati da bi imala kvalitetu ovršne javnobilježničke isprave.

Odredbom čl.59.st.1. ZJB je propisano da potvrđena (solemnizirana) privatna isprava ima snagu ovršnog javnobilježničkog akta ako su je stranke sastavile u skladu sa odredbom čl.54. tog zakona. A odredbom čl. 54. st.3. istog zakona je propisano da na temelju javnobilježničkog akta, na temelju kojeg je u zemljišnim knjigama upisana hipoteka na određenoj nekretnini, može se neposredno tražiti izvršenje na toj nekretnini radi naplate osiguranog potraživanja, **ako je dužnik na to u tom aktu izričito pristao.** Ugovor o zajmu,

temeljem kojeg je izvršen upis hipoteke, i temeljem kojeg je određena ovrha, sadrži samo izjavu kojom se dozvoljava upis hipoteke, **no ne sadrži izjavu dužnika u smislu naprijed navedene odredbe čl.54.st.3. ZJB, kojom on vjerovnika ovlašćuje da može protiv njega neposredno pokrenuti ovrhu na temelju navedene isprave**, a takva izjava ne postoji ni u aktu solemnizacije, što je bilo moguće učiniti sukladno odredbi čl.54.st.6. ZJB.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 594/07-2, od 17.svibnja 2007. godine

PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE

Prijedlog za ovrhu

(Čl. 35. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Prijedlog za ovrhu na temelju ovršne isprave radi naplate novčane tražbine sa zakonskom zateznom kamatom, ne mora sadržavati i podatak o metodi po kojoj će se izvršiti obračun zatezne kamate, jer je metoda obračuna zatezne kamate regulirana zakonom i nije zakonom propisan sadržaj prijedloga za ovrhu.

„Neosnovana je i žalbena tvrdnja da je prijedlog za ovrhu manjkav, tj. neodređen glede sporedne tražbine, jer u njemu nije određeno po kojoj metodi će se izvršiti obračun zatezne kamate. Prijedlog za ovrhu, kako glede glavne tražbine, tako i glede sporedne tražbine sačinjen je potpuno u skladu sa ovršnom ispravom, i sadrži sve potrebno za prisilno ostvarenje tih tražbina. Točna je konstatacija ovršenice da sa aspekta dužnika novčane obveze nije jednako da li se zatezna kamata obračunava komfornom ili jednostavnom metodom, no navođenje metode po kojoj će se izvršiti obračun ovršnom ispravom dosuđene kamate nije nužni sadržaj prijedloga za ovrhu sukladno već naprijed citiranoj odredbi čl. 35. OZ-a. Pitanje metode i načina obračuna zatezne kamate na glavnu tražbinu regulirano je Zakonom o kamatama („Narodne novine“, broj 94/04), ranije Zakonom o zateznim kamatama („Narodne novine“, broj 28/96) i Uredbama o visini stope zatezne kamate koje su donošene temeljem navedenog zakona, i temeljem tih propisa, primjena jedne odnosno druge metode obračuna, uvjetovana je duljinom razdoblja za koje se kamata obračunava.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 600/07-2, od 10. svibnja 2007.godine

OVRHA NA NOVČANOJ TRAZBINI OVRŠENIKA

Zabrana tražbine po štednom ulogu – privremena pljenidba

(Čl. 154. st. 2. do 5. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Rješenje o privremenoj pljenidbi ne dostavlja se ovršeniku, pa ovršenik nije niti ovlašten za podnošenje žalbe.

„Prema odredbi čl. 11. st. 1. OZ protiv rješenja donesenog u prvom stupnju može se izjaviti žalba ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, dok u smislu st. 3. čl. 11. naprijed citiranog Zakona žalba se izjavljuje u roku od 8 dana od dostave prvostupanjskog rješenja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.“

Odredbom čl. 154. st. 4. OZ propisano je da ovršenikov dužnik ne smije obavijestiti ovršenika o traženju podataka, pa dakle sukladno toj zakonskoj odredbi sud rješenje o privremenoj pljenidbi ne dostavlja ovršeniku, već se isto dostavljao ovršeniku tek s rješenjem o ovrši. Budući se dakle rješenje o privremenoj pljenidbi ne dostavlja ovršeniku, to ovršenik i nije ovlašten podnijeti žalbu protiv rješenja o privremenoj pljenidbi.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-219/07-2, od 20. travnja 2007. godine

PRIJEDLOG ZA OVRHU

Sadržaj prijedloga

(Čl. 35. st. 1. u vezi s čl. 5. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ovrhovoditelj može predložiti u ovršnom prijedlogu, a sud odrediti ovrhu na više sredstava ili više predmeta, a na prijedlog ovršenika sud će ograničiti određenu ovrhu samo na neke od određenih sredstava, odnosno predmeta, ako su dovoljni za ostvarenje tražbine. Ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe u istom ovršnom predmetu, ali ne može istovremeno pokrenuti više ovršnih postupaka protiv istog ovršenika, radi namirenja iste tražbine.

„Ovršenik žalbu izjavljuje zbog žalbenih razloga iz čl.46.st.1.t.5., 6. i 7. u svezi sa čl.5.st.3. OZ-a, te ističe da sud u ovom predmetu nije mogao odrediti ovrhu jer je već u tijeku ovrha u predmetu Ovr-33/05 Općinskog suda u G. na ovršenikovim nekretninama i pokretninama, i to radi namirenja iste novčane tražbine i temeljem iste ovršne isprave.

Prednji žalbeni navodi ovršenika su točni, jer iz spisa Općinskog suda u G. broj Ovr-33/05 proizlazi da je u tom predmetu u tijeku ovrha između istih stranaka, temeljem iste ovršne isprave i radi namirenja iste novčane tražbine kao i u ovršnom predmetu u kojem je doneseno pobijano rješenje o ovrši. Ovrha u navedenom predmetu Općinskog suda u G. je pokrenuta ovršnim prijedlogom zaprimljenim na sudu dana 31. siječnja 2005. godine, a povodom kojeg je istog dana doneseno i rješenje o ovrši na nekretninama i pokretninama ovršenika.

Obzirom na navedeno, osnovano ovršenik ukazuje na postojanje žalbenog razloga iz odredbe čl.46.st.1.t.7. OZ-a, jer je sud određivanjem ovrhe u ovom ovršnom predmetu pogrešno primijenio materijalno pravo.

Naime provedbu ovrhe, radi prisilnog namirenja određene tražbine, istovremeno sa više sredstava ili na više predmeta ovrhe, regulira odredba čl.5. OZ-a, i dopuštena je samo ako je predložena i određena u skladu sa tom odredbom. Dakle, sukladno navedenoj odredbi, moguće je istovremeno zatražiti ovrhu na više sredstava (pljenidbom računa, na nekretninama, na pokretninama), jednim prijedlogom i u istom ovršnom predmetu, pri čemu sud može tako predloženu ovrhu i odrediti, ali ju može i ograničiti samo na neko od više predloženih sredstava, a kako to propisuje navedena odredba u st.1.i st.2. Isto tako, odredba čl.5. u st.3., pod određenim pretpostavkama, predviđa i mogućnost promjene sredstva ili predmeta na kojem je ovrha određena, u kojem slučaju ovršni sud donosi rješenje o nastavku

ovrhe na novom sredstvu ili predmetu, ali opet u tom istom ovršnom predmetu u kojem ovrha već određena.

Obzirom na navedeno ovrhovoditelj nije ovlašten na istovremeno pokretanje više ovršnih postupaka protiv istog ovršenika radi namirenja iste tražbine, jer je takvo postupanje u suprotnosti sa naprijed navedenom odredbom čl.5. OZ-a, ali isto tako i sa odredbama Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99 88/01 i 117/03 – u daljnjem tekstu ZPP) o zabrani dvostruke litispendencije, koje odredbe se, temeljem odredbe čl.19.st.1. OZ-a, primjenjuju i u ovršnom postupku.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-339/07-2, od 8. ožujka 2007.godine

ODGODA OVRHE

Na prijedlog ovršenika

(Čl. 61. st. 1. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Smatra se da je ovršenik učinio vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, jer su ovrhovoditelji slabog imovnog stanja i oboje žive od jedne plaće koja iznosi 4.500,00 kuna mjesečno i ovršenik bi u slučaju da uspije s revizijom, teško povratio naplaćenu tražbinu od 380.000,00 kuna, tako da su ispunjene zakonske pretpostavke za odgodu ovrhe na prijedlog ovršenika.

„Naime, odredbom čl.61.st.1. OZ-a je propisano da će sud na prijedlog ovršenika odgoditi ovrhu ukoliko on učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe trpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, ili ako učini vjerojatnim da je to potrebno da bi se spriječilo nasilje, uz kumulativno ispunjenje jednog od dodatnih uvjeta navedenih u toč.1. do 8. navedenog stavka.

U postupku provedenom prije donošenja odluke o prijedlogu za odgodu, sud utvrđuje da su ovrhovoditelji slabog imovnog stanja, a zbog čega su i u ovom a i u parničnom postupku oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi, odnosno da u vlasništvu nemaju ni nepokretne imovine a ni vrednije pokretne imovine, te da se uzdržavaju od jedne plaće u mjesečnom iznosu od 4.500,00 kuna koja je djelomično opterećena i kreditima.

Ako se ima u vidu utvrđeno imovno stanje ovrhovoditelja, te nesporna činjenica da tražbina koja se namiruje u ovom postupku iznosi više od 380.000,00 kuna, onda je ispravan zaključak prvostupanijskog suda da će ovršenik ukoliko ovrha bude provedena, u slučaju ako uspije sa svojom revizijom izjavljenom protiv ovršne isprave, teško moći povratiti naprijed navedeni novčani iznos. Stoga je pravilno primijenjeno i materijalno pravo kada je na prijedlog ovršenika odgođena ovrha.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-151/07-2, od 12. veljače 2007.godine

ODREĐIVANJE VRIJEDNOSTI NEKRETNINE

Način utvrđivanja vrijednosti

(Čl. 87. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Vrijednost nekretnine utvrđuje sud zaključkom po slobodnoj ocjeni nakon održanog ročišta, na kojemu će strankama omogućiti da se o tome izjasne i da prilože odgovarajuće pisane dokaze, bez provođenja vještačenja.

„Postupak i način utvrđivanja vrijednosti nekretnine na kojoj se provodi ovrha radi namirenja novčane tražbine ovrhovoditelja propisan je odredbom čl.87. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05 – u daljnjem tekstu OZ). Prema odredbi st.1. navedenog članka, vrijednost nekretnine utvrđuje sud zaključkom po slobodnoj ocjeni nakon održanog ročišta na kojemu će strankama biti omogućeno da se o tome izjasne te da prilože odgovarajuće pisane dokaze, s tim da sud može zatražiti i podatke od porezne uprave o stanju na tržištu nekretnina ako ocjeni da je to potrebno.

Nije sporno da je procjena vrijednosti predmetnih nekretnina izvršena je 2003. godine i to upravo na zahtjev I-ovršenika, o čemu je sačinjen i elaborat procjene njene tržišne vrijednosti, i ovrhovoditelj je predložio da se vrijednost nekretnine utvrdi na temelju tog elaborata.

Ovršenik B. G. nije se suglasio sa navedenim prijedlogom ovrhovoditelja, jer smatra da je vrijednost nekretnina veća od one utvrđene u priloženom elaboratu o procjeni iz 2003. godine, te je inzistirao na utvrđivanju vrijednosti vještačenjem po ovršnom sudu.

Imajući u vidu naprijed citiranju odredbu čl.87.OZ-a koja propisuje način utvrđivanja vrijednosti nekretnine na kojoj se provodi ovrha, pravilno je postupio prvostupanjki sud kada je odbio prijedlog ovršenika da ovršni sud vještačenjem utvrdi vrijednost nekretnine. To stoga što je vrijednost te nekretnine već utvrđivana u vrijeme njenog zalaganja radi osiguranja tražbine ovrhovoditelja, kojoj procjeni ovršenik ni ne prigovara, a na ročištu koje je sud zakazao radi utvrđivanja njene vrijednosti nije sudu predočio ni jedan pisani dokaz iz kojeg bi proizlazilo da je u međuvremenu zbog određenih razloga došlo do povećanja utvrđene vrijednosti. „

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 386/07-2, od 15. ožujka 2007.godine

OVRHA NA POKRETNINAMA

Ovršne radnje

(Čl. 129. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

U prijedlogu za ovrhu na pokretninama, ovrhovoditelj je dužan predložiti sve ovršne radnje propisane zakonom, među kojima su i oduzimanje i otpremanje pokretnina, pa ako te ovršne radnje nisu predložene, sud će odbaciti ovršni prijedlog.

„Ovrhovoditelj u prijedlogu za ovrhu nije predložio sve ovršne radnje u skladu sa stavkom 1. i 2. članka 129. Ovršnog zakona ("Narodne novine" br. 57/96, 29/99, 42/00,173/03, 194/03, 151/04 i 88/05 - u daljnjem tekstu OZ) i to oduzimanje i otpremanje

pokretnine ovršenika, pa je pravilno sud prvog stupnja, a sukladno članku 129. stavak 3. OZ odbacio prijedlog za ovrhu.

U prijedlogu za ovrhu ovrhovoditelj je dužan predložiti sve ovršne radnje iz članka 129. stavak 1. i 2. OZ, a činjenica što je ovrhovoditelj kasnije, a kada je već doneseno rješenje broj Ovr-1056/06-3 od 30. svibnja 2006. godine dopunio prijedlog za ovrhu nije odlučna.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2059/06-2, od 23. veljače 2007. godine

OVPHA NA PLAĆI I DRUGIM STALNIM NOVČANIM PRIMANJIMA

Odgovornost poslodavca

(Čl. 177. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Ako ovršenikov poslodavac ne postupi po rješenju o ovrsi kojim je određena pljenidba 1/3 ovršenikove plaće i propusti obustaviti i isplatiti dospjele obroke ovrhovoditelju, nisu ispunjene zakonske pretpostavke za izricanje novčane kazne u smislu odredaba čl. 16. Ovršnog zakona, jer je ovršenikov poslodavac obvezan samo obavijestiti sud o prestanku ugovora o radu ovršenika, a ako poslodavac propusti obustaviti i isplatiti sve dospjele obroke, ovrhovoditelj može predložiti sudu da naloži poslodavcu da mu isplati te obroke.

„Odredba čl.16.st.6.t.4. OZ-a doista predviđa mogućnost izricanja novčanih kazni, i to prema osobama koje poduzmu neku radnju kojom se sud, sudski ovršitelj ili druge ovlaštene osobe ometaju u provedbi ovršnih radnji.

Iz obrazloženja pobijanog rješenja nije razvidno koju je to radnju poduzeo ovršenikov poslodavac kojom bi ovršni sud bio ometen u poduzimanju ovršnih radnji a radi provedbe ovrhe određene rješenjem od 12. rujna 2006. godine. Sud prvog stupnja je doista u dva navrata, i to samoinicijativno bez prijedloga ovrhovoditelja, pozivao ovršenikovog poslodavca da se izjasni da li je postupio po navedenom rješenju, a na koje pozive on nije odgovorio. Međutim, navedena šutnja ovršenikovog poslodavca ne predstavlja temelj za njegovo kažnjavanje pozivom na odredbu čl.16.st.6. OZ-a.

Koje su obveze poslodavca u provedbi ovrhe pljenidbom ovršenikove plaće propisuju odredbe čl.172. do 179. OZ-a. Prema tim odredbama poslodavac je u obvezi obavješćivanja ovršnog suda o prestanku ugovora o radu ovršenika (čl.176.st.2. i 3.), no ukoliko ne postupi u skladu sa navedenim odredbama ne može mu se izreći novčana kazna, već može samo odgovarati za štetu ovrhovoditelju, a kako to i propisuje odredba čl.177. st.3. OZ-a.

Isto tako, imajući u vidu odredbe čl.177.st.1. i 2. OZ-a, sud nije ni imao potrebu pozivati ovršenikovog poslodavca na izjašnjenje da li je postupio po dostavljenom mu rješenju, već je navedeni podatak bio ovlašten zatražiti od ovrhovoditelja, a ovrhovoditelj je opet bio u mogućnosti, ukoliko ovršenikov poslodavac nije postupio po rješenju o ovrsi, predlagati sudu da se protiv ovršenikova poslodavca odredi ovrha za sve one iznose koje je bez opravdanog razloga propustio obustaviti od ovršenikove plaće.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-466/07-2, od 29. ožujka 2007.godine

OVPHA NA NOVČANOJ TRAZHBINI PRAVNE OSOBE PO RAČUNU KOD BANKE

Redosljed naplate, naznaka računa i zastajanje s ovrhom

(Čl. 207. st. 1. u vezi s čl. 35. st. 1. i 3. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

U prijedlogu za ovrhu na novčanoj tražbini pravne osobe po računima kod banaka, ovrhovoditelj je dužan zatražiti da se ovrha provede na novčanim tražbinama po svim ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima račune, uz naznaku broja i banke kod koje je otvoren račun ovršenika za redovno plaćanje koji je on odredio kao račun za plaćanje zakonskih obveza, javnih prihoda i dr (glavni račun), pa ako je ovrhovoditelj predložio ovrhu samo na glavnom računu ovršenika, a ne i svim kunskim i deviznim računima kod svih banaka, prijedlog je nepotpun i sud će ga odbaciti.

„Noveliranom odredbom članka 207. st. 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine" RH br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05 - u daljnjem tekstu OZ) propisano je, da je ovrhovoditelj dužan u prijedlogu za ovrhu zatražiti da se ovrha provede na novčanim tražbinama po **svim** ovršenikovim kunskim i deviznim računima kod svih banaka kod kojih ovršenik ima račune, uz naznaku broja i banke kod koje je otvoren račun ovršenika za redovno poslovanje koji je on odredio kao račun za plaćanje zakonskih obveza i javnih prihoda, za naplatu vrijednosnih papira i instrumenata plaćanja te naloga s naslova ovrhe sudskih odluka i drugih ovršnih isprava (glavni račun). Sukladno članku 208. stavak 1. OZ rješenjem o ovrsi na novčanim tražbinama po računima kod banaka nalaže se banci kod koje je ovršenik otvorio svoj glavni račun, da novčani iznos za koji je ovrha određena prenese ovrhovoditelju s tog računa, te, po potrebi sa svih ovršenikovih kunskih i deviznih računa koji se vode u toj banci, odnosno, ako na tim računima ne bude dovoljno sredstava za namirenje ovrhovoditeljeve tražbine, sa svih njegovih računa kod drugih banaka, u skladu s odredbama ovoga Zakona, dok u smislu stavka 2. članka 208. citiranog zakona druge banke kod kojih se vode ovršenikovi računi dužne su, na zahtjev banke kod koje se vodi ovršenikov glavni račun, obavijestiti tu banku o sredstvima na računima koje one vode.

Kako je ovrhovoditelj predložio ovrhu sam na glavnom računu ovršenika, a ne i na novčanim tražbinama po svim kunskim i deviznim računima kod svih banaka, a kako je to pripisano odredbom članka 207. stavak 1. OZ, pravilno je prvostupanjski sud sukladno odredbi članka 35. stavak 1. i 3. u vezi sa čl. 207. stavak 1. OZ odbacio prijedlog za ovrhu ovrhovoditelja.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž- 988/07-2, od 5. srpnja 2007.godine

SUDJELOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA U OVRSI

Sudska ovrha

(Čl. 252h. Ovršnog zakona – „Narodne novine“, br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Kada je doneseno rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave po javnom bilježniku općenito na imovini ovršenika, ovrhovoditelj je ovlašten provesti izvansudsku ovrhu u skladu s odredbama čl. 225g. Ovršnog zakona, ali i sudsku ovrhu u skladu s odredbama st. 2. čl. 252h. Ovršnog zakona, kada ovrhovoditelj može predložiti da se ovrha odredi na pokretninama na kojima se temeljem takovog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha, u tom slučaju sud postupa kao da je od njega zatraženo da se ovrha odredi drugim sredstvom i na drugom predmetu (čl. 5. st. 3. Ovršnog zakona) donošenjem novog rješenja o ovrsi i nastavljanjem ovrhe na temelju tog rješenja.

„Pobijanim rješenjem sud prvog stupnja odbacuje prijedlog ovrhovoditelja za izdavanje rješenja o ovrsi, zaprimljen dana 13. prosinca 2006. godine, pozivom na odredbu čl.252.h st.1. OZ-a, uz obrazloženje da ovrhovoditelj u konkretnom slučaju nije bio ovlašten tražiti donošenje novog rješenja o ovrsi već da je mogao samo tražiti provedbu ovrhe na temelju po javnom bilježniku već donesenog i pravomoćnog rješenja o ovrsi i to kod suda nadležnog u smislu odredbe čl.252.j OZ-a.

U pravu je ovrhovoditelj da navedeno rješenje nije pravilno, jer se na konkretni slučaj ne primjenjuje odredba čl. 252.h st.1. OZ-a, na koju se poziva prvostupanjski sud, već odredbe st.2. i st.3. istog članka i zakona.

Pravilno utvrđuje prvostupanjski sud da ovrhovoditelj u odbačenom prijedlogu traži donošenje novog rješenja o ovrsi pljenidbom i prodajom ovršenikovih pokretnina, i to na temelju već pravomoćnog rješenja o ovrsi broj Ovr-1894/2006 od 26. rujna 2006. godine, koje je donio javni bilježnik M. G. iz Z.

Međutim, iz prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave, povodom kojeg je doneseno naprijed navedeno rješenje o ovrsi broj Ovr-1894/06 proizlazi da je ta ovrha određena općenito na imovini ovršenika. Na temelju takvog rješenja o ovrsi ovrhovoditelj je ovlašten provoditi izvansudsku ovrhu u skladu sa odredbom čl.252.g OZ-a, ali i sudsku ovrhu u skladu sa odredbom čl.252.h istog zakona.

Prijedlogom, koji sud prvog stupnja odbacuje kao nedopušten, ovrhovoditelj je zatražio provedbu sudske ovrhe i to na pokretninama ovršenika, i to pravilno tražeći donošenje novog rješenja o ovrsi obzirom da je već donesenim rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ovrha određena općenito na imovini ovršenika.

Prema odredbi čl.252.h st.1. OZ-a, na temelju već donesenog rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, ovrhovoditelj bi bio ovlašten tražiti od nadležnog suda samo provedbu ovrhe a ne i donošenje novog rješenja o ovrsi, ali u slučaju kada ovrha nije određena na novčanoj tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, već na nekom drugom točno određenom predmetu.

Međutim, u konkretnom slučaju ovrha nije bila određena u skladu sa naprijed navedenim, već općenito na imovini ovršenika, pa se onda sudska ovrha u tom slučaju određuje i provodi sukladno st.2. navedene odredbe. Ta odredba propisuje da na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi kojim je ovrha određena na tražbini po računu kod banke ili na stalnom novčanom primanju, odnosno općenito na imovini ovršenika, ovrhovoditelj može zatražiti od stvarno nadležnog suda da ovrhu odredi na predmetu ovrhe na kojem se na temelju takvog rješenja ne može tražiti izvansudska ovrha. U tom slučaju sud će postupiti kao da je od njega zatraženo da ovrhu odredi drugim sredstvom i na drugom

predmetu ovrhe (čl.5.st.3). A u takvoj situaciji pak, sukladno odredbi čl.5.st.3. OZ-a, sud uvijek donosi novo rješenje o ovrsi i nastavlja ovrhu na temelju tog rješenja.“

Županijski sud u Bjelovaru, Gž-2326/06-2, od 26. siječnja 2007. godine